Berbang

KOVARA FEDERASYONA KOMELEYÊN KURDISTANÊ LI SWÊDÊ • HEJMAR 111, 1999 • BIHA 25 SEK

13 sidor på svenska

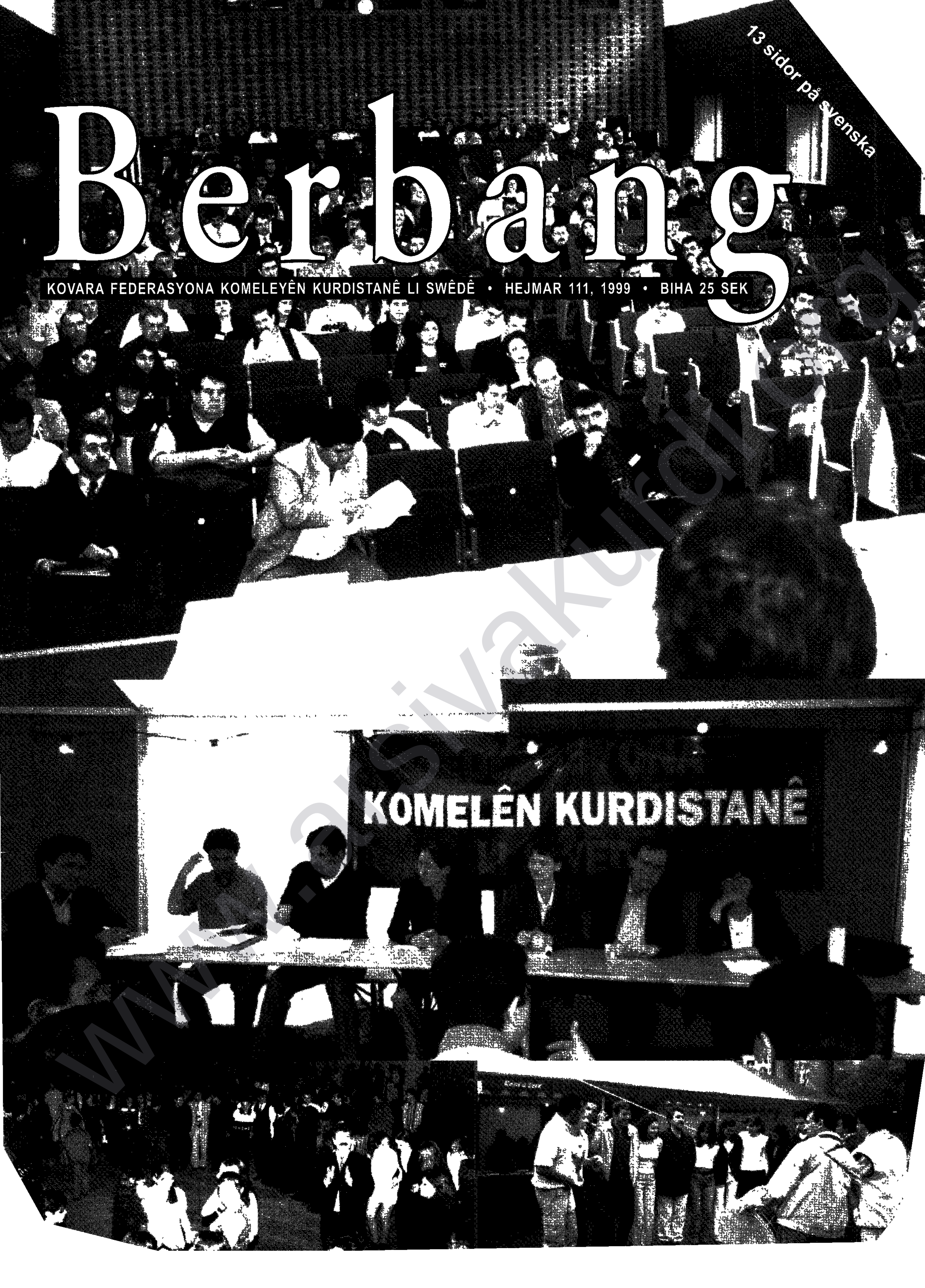

www.arsivakurdi.org

Berbang

Hejmar / No: 111

Berbang
Organa Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê ye

Utges av
Kurdiska Riksförbundet i Sverige

Berpirsiyarê giştî/ansvarig utgivare
Keya Îzol

Koordinatör
Adil Anwar

Redaksiyon/i redaktionen
Hamed Gohary
Newzad Welî

Grafika Kovarê
Alî Çiftçî

Aboneti/Prenumeration:	100 SEK
Dezgeh/myndigheter:	200 SEK
Welatên din:	40 $
Dezgehên welatên din:	60 $
Buha/Lösnummer:	25 SEK

Navnîşan/Adress:
Berbang
Box 49090
S-100 28 Stockholm
SWEDEN

Telefon:
08-652 85 85

Faks:
08-650 21 20

Postgiro:
64 38 80-8

ISSN: 0281-5699

Her nivîskar ji nivîsa xwe berpirsiyar e. Mafê redaksiyonê heye ku nivîsên ji derve tên, serrast û kurt bike.

Çapxane:
APEC-Tryck

Panêlek ji festivala ciwanan-1999

Naverok

3 *Ber bi sedsala 21an, Keya Îzol*
4 *Kongreya 18 an ya FKKSê*
5 *Ji axaftina serokê FKKSê ya Kongreya 18an*
6 *Çalakiyên Federasyonê*
6 *Federasyonê komkujiya Helebçeyê bi bîr anî*
7 *Amadekarên Kongreya Neteweyî hatin Federasyonê*
8 *1ê Gulanê cejna karkerên cîhanê*
9 *Kongrera 8an ya Yekîtiya Jinên Kurdistanê*
9 *Yekîtiya Jinên Kurdistanê û Jinên siosê*
10 *Her Rojeke Jinên Kurd Bila Bibe 8ê Adarê*
10 *Mesaja serokê FKKSê ji bo Yekitiya Jinên Kurdistanê*
11 *Agahdarî û çalakiyên YJKê*
12 *Çalakiyên Yekîtiya Ciwanên Kurd*
13 *Diyarî ji bo 8 xwendevanên kurd*
14 *Li ser gera li Belarûsiyayê (Rûsiya Spî)*
16 *Êzîdî-Gelîyê Laleş -II, Hemîd Kiliçaslan*
18 *Quncika xwendevanan*

INNEHÅLL

20 *Förbundsordförande, Keya Izols tal vid 18. Kongress*
22 *1.a maj-99, A G E R A N U*
23 *Folkmordet i Halabja är en skam för hela mänskligheten*
24 *Turkiets nya skam*
25 *Kurdisk Ungdomsfestival-99*
27 *Konferens om kurder i Stavanger*
29 *KRF:s brev till Carl Bildt, Moderata Samlingspartiet.*

www.arsivakurdi.org

BER BI SEDSALA 21an

Keya Izol

Kongreya 18an

FKKS ê di meha nîsanê de Kongreya xwe ya 18an pêk anî. 153 nûnerên ji serenserê Swêdê û ji hemû perçeyên Kurdistanê di vê Kongreyê de beşdar bûn û 2 roj pirsa kurdên li Swêdê minaqeşe kirin. Kongreya 18an bi her alîyên xwe ve divê were nirxandin. Hem alîyê wê yên baş û hem jî alîyên wê yên bi kêmasî divê ji teref kurdên li Swêdê bê nirxandin. Beşdarbûn, alaqat û biryarên Kongreya 18an carek din dîyar kir ku FKKSê di nav kurdên li Swêdê cihê xwe yê taybetî diparêze. Biryara Kongreya 18an ji bo rewşa taybetî ku gelê kurd di nav de ye, helwesteke bi cî ye. Biryar weha bû: Kongreya 18an bi tundi zext û zordestîyên dewletên dagîrker û bi taybetî dewleta Tirkiye ji ber zext û zordestîyên wan, mehkûm dike. Kongreya 18 an bang li hemû hêzên Kurdistana başûr dike ku hewldanên xwe ji bo aşitiya navxwe û pêkanîna hilbijartineke demokratîk, zûtirîn wext bixe jiyanê. Herweha biryar dide ku FKKSê, ji bo vê pêvajoyê dê bi awakî aktîf bixebite.

Eger em nirxandineke bi tevayî bikin, bi hêsanî dibînin ku FKKS wek rêxistin ji bo kurdên li Swêdê gelek girîng e. Di bin baskê Federasyonê di nav endamên me de tecrube, kadir û îmkanên gelek mezin hene ku em bikaribin jê îstîfade bikin. Lê mixabin hîn jî FKKSê ji hemû îmkanên ku di destê kurdên li Swêdê heye, nikare îstîfade bike. Sebebên vê yekê gelek in. Ezê behsa wan nekim, lê girîng e ku em bi hevre li ser vê yekê bifikirin û wê çareser bikin.

Berbang

Ji ber karê Kongreya 18an, Newroz û Festîvala Ciwanan, hejmara 111an ya Berbangê bi derengî dikeve destê we. Hersal em hewl didin ku karê Kongreyê yan jî çalakîyên din yên Federasyonê tesîr li ser Berbangê neke. Lê mixabin sîstema ku me ji bo Berbangê tesbît kiriye hercar dibe sebeb ku kovara me di wextê xwe de dernakeve. Ev kêmasîya divê zûtirîn wext were çareserkirin.

Rewşa aktuel ya Kurdistanê

Pirsa kurdan êdî bi xurtî di nav rojeva dinyayê de ye. Herroj tiştên nuh derheqa kurdan, di raya giştî ya cîhanê de derdikeve. Alaqayeke mezin ji bo pirsa kurdan çêbûye. Dewletên dagîrker, bi taybetî Tirkiyê piştî revandina Öcalan û piştî serkeftina hêzên nijadperest di hilbijartina giştî de, zextên xwe hîn zêde û bêtirs dike. Kirinên wan î li Tirkiye li berçavan e. Lê em dibînin ku ew dixwazin li derveyî welat jî xebatên xwe geştir bikin. Kampanyayake dîplomasî li dij rêxistinên kurdan dimeşînin. Divê em, rêxistinên demokratîk li derveyî welat bikaribin bersîvên wan bidin. Divê em di vî warî de bi hazirî bin.

Ji axaftinên sîyasetmedarên swêdî ku di Kongreya 18an û di Festîvala Ciwanan de beşdarî kirin, dîyar dibe ku zemînek û piştgirîyeke baş ji bo pirsa kurdan heye. Em wek FKKSê, divê bi hemû îmkanên xwe, ji van îstîfade bikin. Bûyerên li derûdora pirsa kurdan ewçendbi lez tên holê em zehmetîyan dikşînin ku pê re bigihên. Loma jî divê em bi karibin vî xebatê bi awayekî berfireh bigirin û endamên xwe ji bo vî karî seferber bikin.

Festîvala Ciwanan

Îsal cara yekem bû FKKSê, Yekîtîya Ciwanan û ABFê bi hevre festîvala ciwanan pêk anî. 3 roj û şevan bi semîner, konferans û bi bernameyên muzîkê, program bi rêve çû. Gelek sîyaset-medarên bi navûdeng di panelan de beşdarî kirin. Herweha ji bo pirsa entegrasyonê û ji bo pirsa ciwanên kurd çend panel jî hat li darxistin. Bi sedan kesan cihê festîvalê zîyaret kirin, tevî panelan bûn. Alaqayeke mezin ji bo vê çalakîyê çêbû. Wek xebat bi gelek alîyan ve xebateke bi serketî bû. Ez hêvîdar im em hersal bikaribin vê festîvalê li darxînin.

Berbi sedsala 21an li ber Federasyonê karên gelek girîng hene ku divê em pê rabin. Mirovatî, ji ber neheqîya li hember gelê kurd, bi şermdarî xwe nêzikî sedsala 21an dike. Şermeke mezin e ku ew dengê xwe li hember vê dernaxin. Lê, herweha ji bo me kurdan jî ew çendî şerm e ku em nikarin bibin yek da ku gelê xwe ji bin zilm û zordarîya dewletên dagîrker rizgar bikin.

www.arsivakurdi.org

KONGREYA 18an YA FKKSê

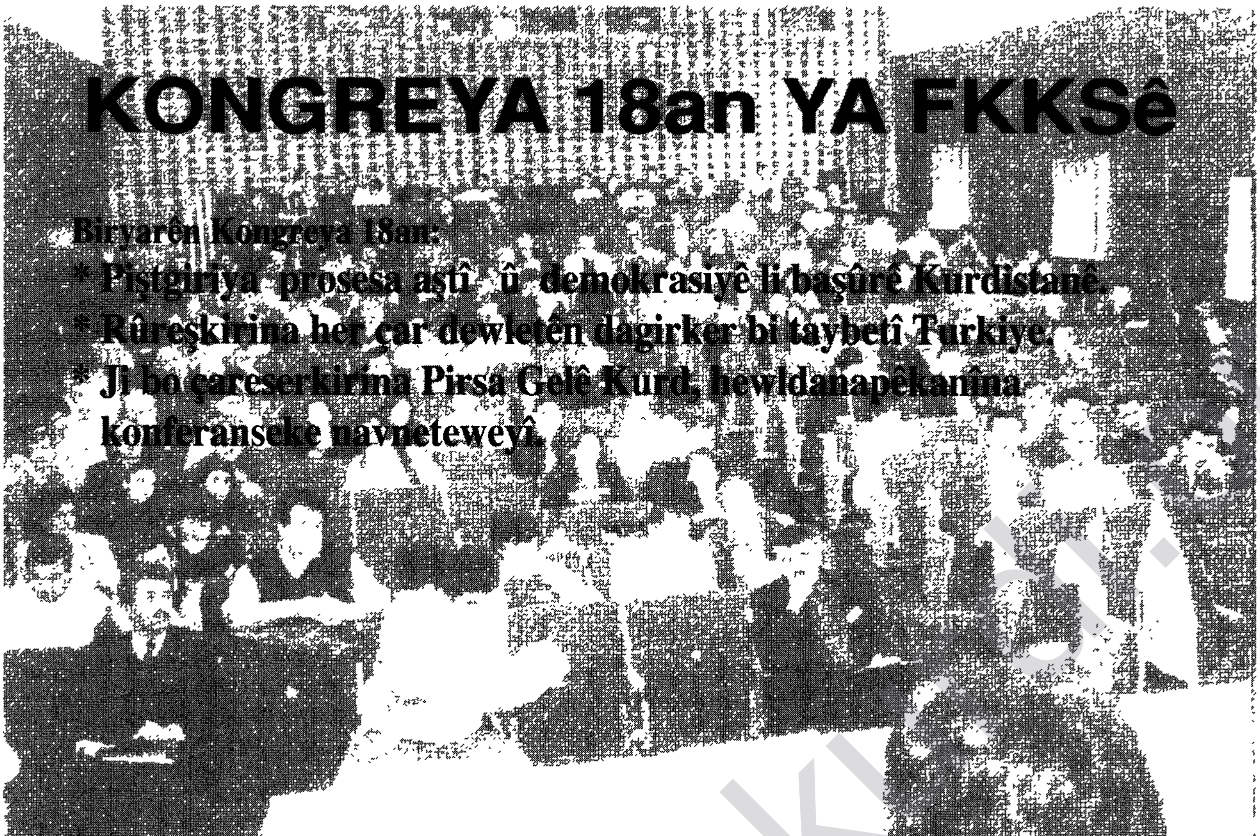

Biryarên Kongreya 18an:

*** Piştgiriya prosesa aştî û demokrasiyê li başûrê Kurdistanê.**

*** Rûreşkirina her çar dewletên dagirker bi taybetî Turkiye.**

*** Ji bo çareserkirina Pirsa Gelê Kurd, hewldanapêkanîna konferanseke navneteweyî.**

Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê, bi beşdarbûna 153 nûnerên ku ji aliyê 38 komele, yekîtiyên jin, ciwan, nivîskar, huqûqzan û organên Federasyonê hatibûn hilbijartin, di rojên 10-11/4/1999an de, Kongreya xwe ya 18an, bi dûrişma "Em bi hevre xurtir in" pêk anî.

Kongre bi beşdariya mêvanên ji partiyên siyasê yên Swêdê, Partiya Sosyaldemokratan, Partiya Çep, Partiya Jîngeh, Partiya Gel, serokê ABFê, nûnerên Hevkariya Federasyonên Biyaniyan (SIOS), nûnerê Hevkariya Hêzên Siyasî yên Kurd û Kurdistanê, nûnerê Hukûmeta Federal ya Herêma Kurdistanê ku hatibûn vexwendin.

Piştî hilbijartina Dîwanê, rojev hate pejirandin û bi sirûda neteweyî, EY Reqîb, kongreyê dest pê kir.

Serokê Federasyonê û mêvanan mesajên xwe xwendin. Seroka Yekîtiya Jinên Kurdistanê û seroka Yekîtiya Ciwanên Kurd, mesajên xwe pêşkêşî Kongreyê kirin.

Raporên Xebatê û Aborî hatin munaqe-şekirin û bi yekdengî hatin pesendkirin.

Di roja duyem ya Kongreyê de, Destûra Federasyonê piştî munaqeşeyên dûr û dirêj, hate qebûlkirin.

Di encama hilbijartinê de endamên navên wan li jêr nivîsandî, ji bo organên Federasyonê hatin hilbijartin.

KOMÎTEYA KARGER

Keya Îzol
Hamed Gohary
Kovan Amedî
Asî Rebbatî
Adil Anwar
Selam Cizîrî
Çiyavan Bamernî

Cîgir:
Fexrî Olçer
Evîn Çelen
Nîmet Celeblî

KOMÎTEYA GIŞTÎ
Salih Demir
Loqman Ertaş
Emîn Sindî
Gulîstan Elaltûnbay
Şoreş Berzencî
Kamûran Şivan
Temûrê Xelîl
Nûrî Salih
Zînnet Bal
Ata Ala
Rehm,an Hesen
Îhsan Şener

Cîgir:
Goran
Ahmed Sindî
Seîd Erdem

KOMÎTEYA RAWÊJ
Xalid Xoce
Şoreş Zîrek
Kemal Muhacir
Mustafa Aydoxan
Azîz Aliş

Cîgir:
Dîcle Qizil
Hecî Kardoxî

KOMÎTREYA REWÎSOR

Reşît Burhan
Weqas Çelîk
Felat Koçkaya

Cîgir:
Şevîn Îzolî

www.arsivakurd.org

Ji axaftina serokê FKKSê ya Kongreya 18an

"... Kurd wek gurûbeke biyanî li Swêdê, wek potansîyeleke aktîf tê hesibandin. Bûyerên li welat û li derveyî welat carinan bi rojan, bi mehan ji rojeva Swêdê û dinyayê dernakeve. Di her bûyerên wiha de, divê FKKS wek dezgehekî neteweyî, mezin li Swêdê bi hazirî be. Çi ji alîyê raya giştî ve, û çi jî ji bo endamên xwe, divê hergav amade be. Bûyerên salakê, careke din bi eşkere nîşanî me da ku FKKS wek rêxistin çend pêwîst e û çend girîng e.

Bûyera 17 ciwanên kurd, şewata Hisingen, prosesa aşitîyê li başûrê Kurdistanê, hatina Öcalan bo Romayê, heta teslîmkirina wî yaTirkiyeyê. Bûyerên ku hîn ji li hundir û derveyî welat didomîne,

Tesîreke mezin li xebata FKKSê kir . Ev gelekî normal e jî. Lê mixabin pirsa kurda, tenê ne ev in. Pirsa civakî jî, bi qasî wan di rojeva me de ye. Pirsa nakokîya nifşan, ji hev cihê bûyin û problemên pê re, pirsa zarok û ciwanên ku li vir mezin dibin, pirsa nasnameyê, pirsa penaberên nuh, pirsa penaberên kevn....û h.w.d. Mirov dibêje qey hemû pirsên dijwar tenê ji bo kurdan çêbûne. Îsal di nav van xebatan de carinan me xwe bêçare didît. Ev halê me xuyaye heta demeke dirêj jî wê berdewam bike. FKKSê li gora îmkan û kapasîteya xwe bersîvên van pirsan da, lê divê em dîyar bikin ku ev ne hêsan bû. Di nav salekê de, dîtin û navê FKKSê li dor 15 caran di çapemenîya Swêdê de derket. Ev karekî ne hêsan e. Girîngiya profesyonelî di van rojan de careke din diyar dibe. Li ser hin çalakîyên me, bi kurtî tebînîyên min ev in:

HEWLDANA JI BO PROSESA AŞITIYÊ LI BAŞÛRÊ KURDISTANÊ

Delegasyoneke ji 3 kesan li ser navê FKKSê li gor biryara Kongreya 17an çû başûrê Kurdistanê. Dîtin û ramanên Kongreya 17an, kurdên swêdê ji bo nûner û serkirdeyatiya PDK, YNK û HŞK hat pêşkeşkirin. Sefera başûr ji 2 alîyan ve girîng bû. Yek; aşitî pêk hat. Dido; gelê başûr FKKS ji nêzîk ve nas kir. Em hêvîdar in heta Kurdistana başûr statûya federalî bi dest bixe,

pêvajoya aşitiyê ne rawest e û bi pêş bikeve

ŞEWATA LI HISINGENÊ

FKKSê di wê şewata ku hemû Swêdê xemgîn kir de, berpirsiyarîyên xwe bi cîh anî, li gor navê xwe yê pîroz di xizmeta malbatên dilşewat de beziya. Her kurd di rojeke wiha de, ji bo ku bê dewlet û bê sefaret bûna me hîs nekin, FKKSê wek temsîlkarê kurdên Swêdê wazîfeya xwe bi cîh anî.

PIRSA INTEGRASYONÊ

FKKS di civînên organên xwe de li ser pirsa integrasyonê, rewşa malbatan, nakokiya nifşan biryarên girîng girtû herweha bi ciddî li ser vê meselê sekinî. Ev mijarîro di rojeva me ya FKKSê, ya Kongreya 18.û di rojeva hemû komeleyên me yên endam de heye. Ev Kongre divê li ser vê mijarê perspektîfên nûhû girîng derxîne holê.

RÛREŞKIRINA 75 SALÎYA KOMARA TIRKIYEYÊ

FKKSê bi munasebeta 75 salîya dîroka tije xwîn ya Tirkiyeyê rûreş kir. Bi kampanyayeke berfireh, bi beşdarîya mirovên bijarte ya hukumeta Swêdê ev çalakîya ji alîyê beşdarîya kurdan ve qels be jî, ji alîyê hedef û tesîra xwe li ser kirinên dijminên dagîrker, gelek bihêz bû. FKKS bi vê kampanyayê bi çekên tirkan (alaya wan) li wan da, ew şermezar kir.

LI SER BÛYERÊN ÖCALAN, HELWESTA FKKSÊ

Piştî hatina Öcalan ya Romayê heta ku ew teslîmî Tirkiyeyê kirin, FKKSê çar (4) daxuyanîyên çapemeniyê û nameyeke resmî jî, ji sefîrê Îtalyayê re şand. Xala balkêş di van helwestan de ew bû ku KK û KG yekdeng bûn. Lê, ji aliyekî din ve, hin komeleyên me yên endam rexne digirtin, digotin ku FKKSê diviyabû ji bo vê mijarê zêdetir xebat bikira. Ji alîyê din ve jî hin rexne hebûn ku digotin; FKKS lazim e di vê mijarê de bêhelwest bimîne, xwe têkilî van îşan neke. Bi bawerîya me, herdû dîtin jî xelet bûn. Jîyan û wext di nav 4-5 mehan de gelek vekirî nîşan da ku helwesta FKKSê rast bû û rexneyên dihatin ne di cih de bûn. Li vir ya girîng ew e ku organên FKKSê bi yek dengî li paş helwestên xwe bûn. Herweha ev helwestên FKKSê yên bi vî rengî li ser bûyerên taybetî ne hatine durust kirin, ji berê de hene û 17 sal in ku wek prensîbên Federasyonê di rojeva me de ne.

BERBANG

4 hejmarên Berbangê hatin weşandin. Ji ber kêmasîyên awayî (strukturel) xebata Berbangê, weke ku tê hêvî kirin, nemeşiya. Hêvîdar im Kongreya 18an guherandinên pêwîst bike, da ku berdewamîya Berbangê were parastin. Pêwîst e endamên FKKSê bizanibin Berbang çi wext derdikeve, çend rûpel in û çiqas hîtabî wan dike. Em ji bîr nekin ku Berbang kovara endam û dilsozên Federasyonê ye û divê wisa jî jiyana xwe berdewam bike. Beşa swêdî ku di van 6 hejmarên dawî de tê ceribandin, divê bibe daîmî û xwe dewlementir bike. Redaksîyoneke taybetî ji bo vî beşî pêwîst e.

INTERNET

Piştî hewildaneke dûr û dirêj, beriya Kongreya 18an, FKKS, Berbang, YJK, YCK û Dîdar, di internetê de cihê xwe digirin.

GOTINA DAWÎ

FKKS, sala buhurî, tevî kêmasîyên xwe, bi xebat û çalakîyên xwe yên dewlemend di nav kurdên swêdê de, cihê xwe yê taybetî parast. Heta em dikarin bibêjin ku bal û întresseyên gelek kesan kişand û ew nêzikî xebata Federasyonê kirin. Di nav xebatê de, rexne, yan jî dîtinên dostane ku hatin pêşkeş kirin, ji aliyê me ve baş dihate guhdarî kirin û nirxandin. Me hewl daye ku xebata FKKSê bê xeletî û li gor prensîbên xwe bimeşe. Rexne û dîtinên cûrbecûr xebata me bi hêztir kiriye. Ji xwe mebesta me hemûyan jî ew e ku Federasyon wek dezgeheke netewey î, demokratîk, modern û temsîla kurdên swêdê dike, rola xwe ya erînî berdewam bike.

Bi hêvî û daxwaza serketina Kongreya 18an.

Keya Izol
Serokê FKKSê

www.arsivakurdi.org

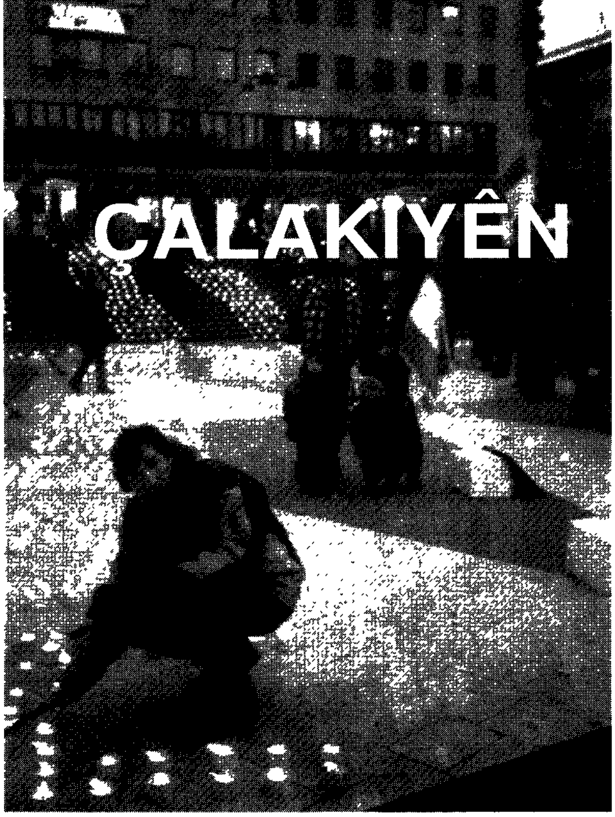

ÇALAKIYÊN FEDERASYONÊ

FEDERASYONÊ KOMKUJIYA HELEBÇEYÊ BI BÎR ANÎ

FKKSê, li Dêra Adolf Fredrikskyrkayê bîranîna komkujiya Helebçeyê, roja 16/3/1999an, li dar xist. Nûnerên Rêxistinên Swêdî û Kurdan û jimereke berbiçav ji kurdan beşdarî vê bîranîne bûn. Her wê rojê Ciwanên Mîdiya, ji bo5000 şehidên Helebçe, 5000 mûm li Sergejstorgê pêxistin. Her weha komeleyên endamên Federasyonê, Helebçeya şehîd bi bîr anîn, bi taybetî Komeleya Aştî ya li Malmo bi berfirehî Helebçe bi bîr anî.

CEJNA NEWROZê

FKKSê roja 20/3/1999an Cejna Neteweyî, Cejna Newrozê wek hersal li Solna Hallenê, li Stockholmê bi beşdariyeke mezin pîroz kir. Hunermendên kurd; Qadir Elyasî, Hesen Şerîf, Seher Dilovan, Cûdî, Xoşnav, Grûba Mîdiya ya folklorê û Grûba Flamîngo ya dansên spaniyayî hunerên xwe pêşkêş kirin.

Her weha komeleyên endam li bajarên xwe Cejna Newrozê pîroz kirin. li Malmö; Komeleya Kurd li Malmö, Mala Kulturê Kurd li Malmö, Komeleya Aştiya Kurdistanê, Komeleya Kulturî Kurd li Lund û Pêwestgahê Demok-ratên Kurdan bi hev re Cejna Newrozê pîroz kirin.

SEROKÊ PKSê, EBÛ HÎKMET SERDANA FEDERASYONÊ KIR

Roja 17/3/1999an, Birêz Ebû Hîkmet, serokê Partiya Karê Serbixwe û wezîrê Çandiniyê yê Hukûmeta Federala Herêma Kurdistanê, bi endamê Komîteya Merkezî ya PKSê, birêz Şerko re, serdana Federasyonê kir. KK di civîneke ku ji bo vê serdanê amade kiribû, bi dirêjayî li ser kar û çalakiyên Federasyonê, proseya aştiyê ya li Kurdistanê rawestiya. Di civînê de,mevan, di xeberdana xwe de bi dirêjayî li ser kar û xebata Federasyonê, proseya aştiyê, rewşa PKSê û bi destketinên kabîneya 3an ya Hukûmeta Herêma Kurdistanê û li ser birêvebirina karê Wezareta Çandiniyê rawestiya.

www.arsivakurdi.org

AMADEKARÊN KONGREYA NETEWEYÎ HATIN FEDERASYONÊ

Roja 4/5/1999an, Birêz Zubeyir Aydar û Ahmed Aktaş bi nûneratiya Komîteya Amadekirina "Kongreya Neteweyî" serdana Federasyonê kirin. KK û çend endamên redaksiyona Berbangê bi mêvanan re civiyan.

Serokê Federasyonê, Keya Îzol bi xêrhatina mêvanan kir û mêvan û beşdar bi hev da nas kirin. Piştî hevûdû naskirinê, Zubeyir Aydar, xebata çar salan ya amadekirina Kongreya Neteweyî şîrovekir û got; em gihîştinê wê encamê ku roja 24/5/1999an bicivin û Kongreyê pêk bînin her weha doz li Federasyonê kir ku wek endam beşdarî pêk anîna Kongreya Neteweyî bibe.

Beşdarên civînê teva xweşhaliya xwe ya ji bo damezirandina dezgehekî neteweyî, bi şertê ku hemû aliyên kurdan tê de beşdar bibin, diyar kir. Piştî vê Keya Îzol rahişte peyvê û got: " Em dilxwazê nêzîkbûna hemû aliyên kurdan, bi taybetî alîkarê lihevkirina rêxistinên wan yên siyasî ne. Bi vê mebestê, Kongreya me ya 18an, di bin bandrola -EM BI HEVRE XURTIR IN- de, pêk hat. Ez ji dil dixwazim ku modela FKKSê, ji rêxistinên me yên siyasî re jî bibin nimûne. Ji bo ku em bikaribin beşdarî Kongreya Neteweyî bibin, divê em pirsê bibin civîna komîteya karger."

Piştî daxuyaniya bi navê Federasyonê, beşdarên civînê çend pirs arasteyî mevanan kir. Li ser navê komîteya amadekirina kongreya neteweyî, birêz Zubeyir Aydar û li ser navê PKK, Ahmed Aktaş bersivên pirsan dan.

1999-05-12
Ji bo Komîta Amadekar ya Kongreya Neteweyî Kurdistan re,

Avenue Louise 459
1050 Brussels – Belgium
Fax: 00932-6476849

Komîteya Kargêr ya Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê li ser mijara Kongreya Netewî û zîyareta birêz Z.Aydar û A.Aktaş rawestîya.
FKKS ê wek rêxistineke demokratîk fikr û înîsîyatîfên ji bo nêzîkbûn û yekîtîya kurdan wek pêngavên girîng dibîne. Nêzîkbûn û yekîtîya kurdan wek mijar herdaîm di rojeva me de ye.
FKKS ê, tevî hewldanên di vî warî de, xwe îro ji bo beşdarîya vê civînê hazir nabîne. Em ji kar û xebatên we re serkevtin dixwazin.
Di gel slavan

Keya Izol
Serokê FKKSê

www.arsivakurd.org

1Ê GULANÊ CEJNA KARKERÊN CÎHANÊ

Roja 1/5/1999an Federasyon bêşdarî pîrozkirina cejna Karkerên Cîhanê bû. FKKS wek salên berê bi Partiya Çep û Komeleya Spångayê bi amade kirina Komîteya Kultur û Perwerde, bi Sosyaldemokratan re beşdarî meşê bûn. Gelek endam û alîgirên Federasyonê bêş-darî her du meşan jî bûn.

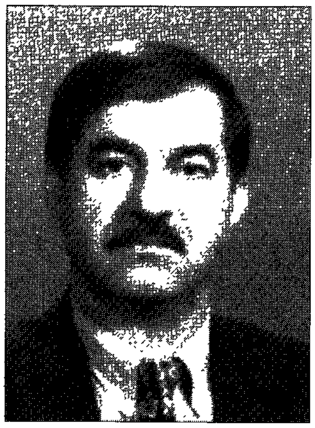

DR. ŞEWKET BAMERNÎ HAT SERDANA FEDERASYONÊ

Roja 19/5/1999an, berpirsê peywendiyên derve yê mektebî-1 yê PDK, Birêz Dr. Şewket Bamernî, serdana Federasyonê kir. KK di civîneke ku ji bo vê serdanê amade kiribû, bi dirêjayî li ser kar û çalakiyên Federasyonê, paraztina serebixwebûna vê dezgehê û li ser proseya aştiyê ya li kurdistanê, rawestiya.

Birêz Şewket Bamernî di axasftina xwe de, spasî Federasyonê kir û Federasyon ji bo kurdan bi taybetî, ji bo kurdên rûniştevanên Swêdê destketeke girîng dît û hêvî kir ku Federasyon qada xebata hemû aliyên kurdan be û ji bo berjewendiya Neteweya Kurd û bizava rizgarîxwaxziya Kurdistanê xebat tê de bê kirin.

WERGIRÊ XELATA KENNEDY, SEZGIN TANRIKULU LI FEDERASYONÊ SEMÎNEREK DA

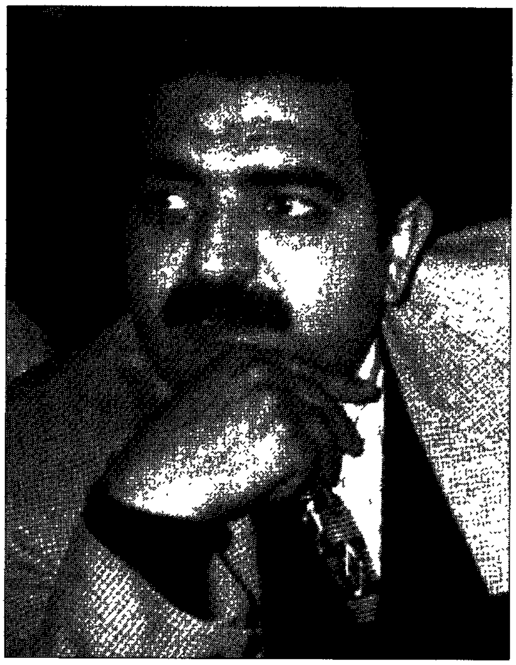

Birêz Sezgîn Tanrikulu, serokê Baroya Diyarbekir yê berê, endamê Komeleya Mafê Mirovan li Turkiyeyê û wergirê Xeleta Kenedy, roja 18/5/1999an serdana FKKSê kir. Bi vê munasebetê KK li lokala Federasyonê roja 21/5/1999an seminerek li ser mafê mirovan li dar xist.

Birêz Tanrikulu, wek semînerger bi kurtî bal kişand ser "li Turkiyeyê mafê mirovan" û rewşa kurdan ya beriya hilbijartina giştî ya 18/4/999an. Di vê semînera bi dirêjaya du saetan de, Tanrikulu bersiva pirsên beşdaran da.

Y J K
Yekîtiya Jinên Kurdistanê

KONGREYA 8an YA YEKÎTIYA JINÊN KURDISTANÊ

Kongreya 8an ya YJK, di roja 27/3/1999an de, li lokala FKKSê pêk hat. Li gor destûra YJKê, nûnerên seksiyonên jinan yên komeleyên endamên Federasyonê, beşdarî konreyê bûn. Her sal, bi kêmanî, nûnerên şeş seksiyonan beşdarî kong-reyan dibûn. Lê mixabin, îsal nûnerên, bi tenê ji sê seksiyonan beşdariya kongreyê kirin. Her weha Kongreya 8an bi beşdariya 14 nûneran û 30 mêvanan civiya.

Nûnerên Kongreyê, dûr û dirêj li ser rewşa jinên kurd devjengî kirin. Di kongreyê de biryar hate standin; divê îsal ji bo jinên kurd konferanseke berfireh amade bibe da ku jin bikaribin di vê konferansê de, li ser rewşa jinan û bi hêzkirina YJKê rawestin. Wek tê zanîn, ji bo ku em bigihêjin armanca xwe, di civatê de bêne qebûl kirin, divê em di nav rêxistina xwe de, bi yekdengî dengên xwe bilind bikin.

Li gor biryara Komîteya Karger; em dixwazin hejmara seksiyonên jinan yên bajarên din zêde bikin. Ji bo vê yekê jî pêwîstiya me bi piştgiriya her jineke kurd heye.

Ji bo rojên pêş, em bi hêztir û xurtir bin, werin em destên xwe bidin hev!

YEKÎTIYA JINÊN KURDISTANÊ Û JINÊN SIOSÊ

Piştî kongreya 8an, YJK roj bi roj çalaktir dibe. Têkilî û ahenga navbera Federasyonê û ciwanan û YJK, bi danûstandinê bi dezgehên swêdî re şayanê pesindanê ye.

-Projeya me ya ji bo entegrasyonê, ji aliyê Integrationverketê hate qebûl kirin. Li gora vê projeyê, bi hevkariya bi dibistana bilind ya Biskops Arnöyê, bi dê û bav û ciwanan re, sê rojan li girava Biskops Arnöyê bicivin. Em ê di van sê rojan de li ser pirsên ciwanan, têkiliyên malbat û ciwanan, çand, kultur û bi taybetî li ser rewşa jinan rawestin.

Roja 29/5/1999an, Jinên SIOSê kongreya xwe ya salane pêk anîn. Seyran Dûran, Zînnet Bal, Zelal Bal û Evîn Çelen beşdarî kongreyê bûn. Du rêxistinên jinan; Jinên Tirk û Jinên Şîlî bûne berendam. Seyran Dûran ji aliyê YJKê bû endama Komîteya Karger û Zelal Bal bû cîgira Jinên SIOS. Piştî dawî hatina Kongreyê, Jinên SIOSê civiyan, li ser wekheviya jin û mêran projeyek amade kirin. SIOSê spasiya xebata jinan kir. Li ser vê projeyê her yekîtiyek jinan li ser rewşa jinan yên Welat û derveyî welat agahdarî dan. Her weha, Seyran Dûran li ser rewşa jinên kurd agahdariyeke berfireh da civînê, Agahdariyên Seyranê, bi taybetî li ser malbat û jinan bala civînê kişand û bû numûneya xebatê ji bo jinên biyaniyan.

Di kongreya Jinên SIOSê de, nêzîkî 50 jinan ji rêxistinên jinên biyaniyan, wek yên; Swêdî, Fînî, Îranî, Şîlî, Portekîzî, Polonî, Asûrî, Tirk, Yunanî, Erîtrî...uhd beşdar bûn.

Em dixwazin, çi rexne bin, çi jî, ji bo ji nêzîk ve naskirina xebata me be, bi jinan re têkiliyên xwe xurt bikin. Bi têkiliyên bi jinan re em her serbilind in. Em, YJK, çend çalak bin, her em dixwazin bi hemû jinên kurd re, bi hevre kar bikin. Ji ber, em bi hev re xurtir in.

www.arsivakurdi.org

HER ROJEKE JINÊN KURD BILA BIBE 8ê ADARÊ

Îsal jî cardin 8ê Adarê di bin tadeya welatên nîjadperest û kedxwar de, tê pîrozkirin, Jinên kurd di bin zordariyê, kuştin, bindestî, koçberî û birçîbûnê de roja xwe pîroz dikin.

8ê Adarê, bi peydabûna xwe, bi dîroka xwe bûye sembola berxwedanê û tekoşînê. 8ê Adarê roja azadî û biserketinê ye. Roja jinan ya navneteweyî, ji bo jinên; li dijî bindestiya neteweyî, cinsî û çînî ye. Divê em jinên kurd, her rojeke xwe bikin 8ê Adarê da ku em bikaribin di tekoşîna xwe de xwedî biryar bin. Ev tesbîtek vekirî ye. Em jinên kurd, çend zûtir li nasnameya xwe xwedî derkevin, em ê pirtir bikaribin alîkariya rizgariya neteweyî ya gelê xwe bikin, em ê di civatê de cihê xwe bigirin û xwe bidine qebûlkirin. Riya vê yekê jî, di birêxistinîbuyina me re derbas dibe. Divê em di bin bandrola YJK de, dijî nîjadperestiyê, bindestiyê, patriyar-kalîzmê û feodalîzmê derkevin.

Em, jinên kurd divê; li Swêdê fersendeke wek Yekîtiya Jinên Kurdistanê ji destê xwe bernedin û her weha xwedî lê derkevin. Îro bûyerên ku li Swêdê pêk tên, ango di jiyana penaberiyê de, bi navê kulturê, kuştina jin û keçan, belavbûna malbatan û rewşa ciwanên bînin ber çavan û li dijî çewtiyan derkevin. Divê êdî em bêdengiyê, bê însiyatîfiyê û bê berpirsiyariyê bi şûn de bihêlin, bişkînin. Dem dema li nasnameya xwe xwedî derkeketinê ye. Her jin, wek kurd, wek karger, wek penaber û wek tekoşerek neteweyî, ev karê me hemuyan e.

Werin em ji bo xwedî derketina li xûşkên xwe, li dayikên xwe, li keçên xwe û li ciwanên xwe, destên xwe bidin hev. Gava em di van pirsan de destên xwe bidin hev, armanca 8ê Adarê bi cih bînin û bi hev re em bi hêztir in.

BIJÎ 8ê ADARÊ!
BIJÎ YEKÎTIYA JINAN!
BIJÎ AZADÎ!

YEKÎTIYA JINÊN KURDISTANÊ

MESAJA SEROKÊ FKKSê JI BO YEKITIYA JINÊN KURDISTANÊ

Di 8ê Adarê, Roja Jinan de, em tekoşîna Jinên Kurd ji dil pîroz dikin, serketin û serfiraziya wan dixwazin.
Di cîhana îro de, bi tevayî nehaqiya li jinan û kêm dîtina wan, bi taybetî tade û zordariya ji gelek aliyan de li jinên kurd, di berbanga sala 2000an de, hê jî berdewam e. Jinên kurd, bi nîsbetek xwe ya mezin, di warê neteweyî de, wek endamên neteweya kurd denîrê nehaqiyê de dijîn.

Jinên kurd di dîrokê de, tu caran ji mêrên kurd bi şûnde nemane. Di jiyana malbatî û di tekoşîna Neteweyî de navên Leyla Qasim û Adîle xan û gelek kesên din, bi tîpên zerîn her di rûpelên dîroka bizava rizgariya Kurdistanê de diçirûsin.

Em wek Fedrasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê, di vê roja Navneteweyî de, tekoşîna we ya ji bo bi destxistina mafên we yên zayendî û neteweyî em li ba we ne.

99 03 05
Keya Îzol

www.arsivakurdi.org

AGAHDARÎ Û ÇALAKÎYÊN YJKê

Hevalên heja !

Îsal jî wek 1998 ji bo kurdan saleke dewlemend û giran bû. Gelê kurd çi li welat, çi li Evrupayê û her weha, çi li Swêdê kurd, ji medyaya rojanê derneket û her tim di rojevê de bû. Ji ber ku gelek bûyarên giran û giring di ser kurdan re derbas bûn. Le kêfxeşiya herî giring jî xilas kirina şerê birakujî û aşîtiya nav xwe ya li kurdistana başûr bû ku em bi we gelek kêfxweş in û daxwaz dikin her berdewam be. Hûn ji dizanin di şer de yên tadê dibînin; jin, zarok û pîrên me ne.

Îsal 3 salên Dayikên Şemiyê ne ku li Istanbulê her şemî, ji bo hesabê wendayên xwe, ji bo kuştina ehlên xwe, xwe peşandanê dikin. Cardin li Swêdê roj nîne ku jin û keç neyên kuştin, tecavuz kirin, ledan û berdan. Bi taybetî keç û jinên kurdan ji ber van bûyaran çapemeniya swêdê bi rojan mijûl kirinê.

Ger em li armancên YJK binêrin du maddên esasî henê;

1-Pişgirîya doza gele kurd bike.

2- Ji bo pirsgrêken jinên kurd li Swêdê û li Kurdistanê Xebatê dike.

Li gor wan her du maddeyan; buyerên ku li Kurdistanê çêbûnê, YJKê helwestên xwe daye xûyanî kirin. Bi daxuyaniyan, pressmedellande û protestoyan de xwedî biryar e. Lê mixabin ji bo piştgirîya Dayîkên Şemiyê; YJKê nikaribû pişgiriyek xurt nîşan bide û insîyatîfê bigire. Di sala 1997an de bi komîteya Pişgitîya Dayîkên Şemiyê re beşdarî xwepeşandanan bû, lê endamên me, ancax 3 hefteyan idarê kirin.

Hûn ji baş dizanin ku motora rexistinekê endamên wê ne. Ger endam bi dil û can, bi berpirsiyarî beşdarî kar û xebatan bibin, ji bo çalak bûna rêxistinê rexne bigirin û li rêxistina xwe xedî derkevin; çi sedem tûneye ku ew rêxistin bi hêztir û bi çalaktir ne be.

Careka din li gor armanca duyêmîn;

Em êdî li Swêdê civatêk rûniştîn ê. Di despêka hatina vêderê û heta nuha gelek gûhertin çêbû ne. Zarokên ku di salên 80anda hatinê vêderê, iro dest bi zewacê kirine, di xwendegahên bilind de dixwîn in. Jinên ku li welatm, bi tenê karê malê dikirin, nuha li vêderê xwedîye karên ji derve ne, barên wan girantir bûye, ew guhertinana hêmû probleman jî bi xwe re tîne. Buyerên ku isal li Swêdê li ser jinên kurd çebûnê, YJKê li gor karîna xwe bê deng û bê helwest nema ye û ji bo çareser kirinê tê koşa ye. Le mixabin heta iro jî ji endamekê an jî ji jinêk kurd çi daxwaz nehatîye û ne gotiye "Ka em çi bikin?". Ez dixwazim hûn baş bizanibin ev barê giran bi 3, an ji 5 kesan ve na meşe.

Daxwaza her kurdekê ew ê ku em hemû bi hev ra kar bikin û ji nerînên hevdu re tahamûl bikin. Ez bawer im, em jin pirtir nezikî hev in. Her weha YJKê jî wek FKKSê ji bo me, nimûneyek e. Divê em bi xwe bîryarên xwe bidin, divê em xwe ji bo azadîya xwe kar bikin. Ger em doza civatêk demokrat û wekhev dikin! divê em destên xwe bidin hew û xebatê bikin.

Bi daxwaza serketinê! Sipas.

990327
Seyran Duran
Seroka YJKê

www.arsivakurdi.org

YCK

Yekîtiya Ciwanên Kurd

Projeya me ya ji bo entegrasyonê, ji aliyê *Integrationverketê* hate qebûl kirin. Li gora vê projeyê, bi hevkariya ***Dibistana Bilind ya Biskops Arnö***yê, 50 ciwanên me dê bi dirêjayîya sê rojan li girava Biskops Arnöyê bicivin. Em ê di van sê rojan de li ser pirsên ciwanan, têkiliyên malbat û ciwanan, çand, kultur û agahdariyên li ser dîroka Kurdistanê rawestin.

Piştî kongreyê, YCK roj bi roj çalaktir û serwextî berpirsiyariya xwe dibe. Bi amadekirina çend projeyan û ahenga navbera Federasyonê û ciwanan, bi danûstandinê bi dezgehên swêdî û her weha tekiliyên bi rêxistinên ciwanên biyaniyan re, xebata YCK li derveyî Swêdê jî şayanê pesindanê ye.

Me bi kurtî be jî, di rapora li ser çûyina Rusiya Sipî hin çalakiyên ciwanan yên li derveyî Swêdê, diyar kir. Her weha em ê hin agahdarî, li ser projeyên me ku me pêşkêşî dezgehên swêdî kirine, bi kurtî raxin ber çavan.

Projeya me ya ji bo entegrasyonê, ji aliyê *Integrationverketê* hate qebûl kirin. Li gora vê projeyê, bi hevkariya ***Dibistana Bilind ya Biskops Arnö***yê, 50 ciwanên me dê bi dirêjayîya sê rojan li girava Biskops Arnöyê bicivin. Em ê di van sê rojan de li ser pirsên ciwanan, têkiliyên malbat û ciwanan, çand, kultur û agahdariyên li ser dîroka Kurdistanê rawestin.

Me, ji bo hemû seksiyonên ciwanan projeyek din amade kir û pêşkêşî ***Ungdomsverket***ê kir. Projeyek me ya din, me bi ***Ung SIOS***ê re, amade kir. Li gora vê projeyê, em ê du ciwanên xwe, bi ciwanên federasyonên biyaniyan re, bişînin kursa perwerdekirina datayê.

Çi ji bo rexneyan be, çi ji bo ji nêzîk ve naskirina xebata me be, em dixwazin,bi ciwanan re têkiliyên xwe xurt bikin. Bi têkiliyên bi ciwanan re em her serbilind in. Em, YCK, çend çalak bin, her em dixwazin bi hemû ciwanên kurd re, kar bikin. Ji ber, em bi hev re xurtir in.

YCK û FKKSê bi alîkariya ABFê, roja 28/5/1999an, festîwaleke 3 rojî lidar xistin. Programa Festiwalê di hewa ke biharê germ û xweş de, li Rålambshov-parken, di bin konekî mezin de hate meşandin. Di festîwalê de 5 panêlên cûrbecûr û 3 şevaheng bi dilşadî pêk hat.

Di her sê rojan de, ji vekirina festîwalê heta dawîanînê Nalîn Kilincaslan konferensiyer û birêvebiriya festîwalê bi çalakî meşand.

- KK di civîna xwe ya roja 31/5/1999an de, xebata Festîwala Ciwanan anî rojevê û pesnê wê gelekî bi başî da, her weha spasiya Keya Îzol û Gulan Avci kir. KK ragihand ku di çalakiyên weha giran de, pêwîst e hemû endamên KK kar hilgirin ser milên xwe.

Dîsa ciwanan diyar ku ji bo festîwalên weha 3 roj dirêj in, di pêş de, 2 roj be, dê baştir be.

www.arsivakurdi.org

Dimenek ji festivala ciwanan-1999

Latin Kings di festivalê de

DIYARÎ JI BO 8 XWENDEVANÊN KURD

Ji bo termîna 98-99an bi hevkariya Weqfa Kurdî ya Îstenbolê, Weqfa Kurdî ya Stockholmê û Unîversîteya Uppsalayê 8 xwendevanên kurd ji Kurdistanê hatin, li Unîversîteya Uppsalayê termînekê li ser ziman, edebîyat û tarîxa kurdî xwendin. Piştî ku xwendina xwe temam kirin, ji bo dîplomayên wan kokteylek hat amadekirin.

Federasyon û Yekîtîya Ciwanên Kurd di 28.05.1999an de her 8 xwendevan dawetî Festîvala Ciwanan kirin. Pêşî ew bi temaşevana dan naskirin û piştre ew dawetî ser sahneyê kirin û xelat dan wan.

Seroka Yekîtîya Ciwanên Kurd Gulan Avci bi xwendevanên kurd re.

www.arsivakurdi.org

LI SER GERA LI BELARÛSIYAYÊ (RÛSIYA SPÎ)

10 Gulan 1999

Gera li Belarûsyayê, ji bo min, û Şukrî gereke pirr hêja bû. Ev gera bi dirêjayiya hefteyekê ji bo me qezenceke giranbuha bû û di pêşerojê de dê bi kêrî me bê.

Bi şandina agahdariyê li ser semînera li Belarûsyayê ya LRCS, Lejneya Welêt a Rêxistinên Ciwanên Swêdê, (LSU-Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer) mesela gera me dest pê kir. YCK kêfa xwe ji vê gerê re anî û me xwe amade kir ku em beşdarî semînerê bibin.

Me zû xwe bi kar anî û em beriya çûnê, destbidest ji bo agahdariya li lokala LSUyê, civiyan. 3/5 roja duşemê diviya em bi rê ketana. Hevalên çûna Belarûsiyayê, me hevudu li firogehê dît. Em dibûn nimûnendeyên gelê kurd ku ji bo me şerefeke mezin bû ku di warê li ser kurdan agahdarî bi gelemperî kêm in.

Em li paytextê Belarûsiyayê, li Mînskê peya bûn û me seredana du rêxistinên ciwanan kir. Yek ji wan RADA bû ku temsîla piraniya rêxistinên ciwanan ku li Belarûsiyayê hebûn, dikir. Me ser li bûroya wan ya navendî da. Bi me gelekî balkêş bû, me dît bê çawa kar dikin. RADA, îro li tevaya welêt belavbûyî xwediyê 41 seksiyonê ye. RADA li Belarusyayê wek lejneya welêt kar dike û alîkariya avakirina wan dike ku bibin xwedî fonksiyon û bijîn. Ji ber ku ji aliyê dewletê ve tê fînansekirin, nikare vekirî alîkariya rêxistinên nehênî bike, lê dîsa bi tevdîrên ewleyiyê alîkariyê dike. Armanca RADA: xurtkirina pêşveçûna demokrasiyê û civata sivîl ya Belarusitayê ye ku azadiya hilbijartinê ya ji bo wekhevî û demokrasiyê bide rêxistinên ciwanan.

Rêxistina din ya Yekîtiya Komunîst- Lenînîst ya Ciwanan e. Em çûn dîdara bûroya wan ya navendî û me bi serokê wê Yury Voskressonky re hevpeyivînek kir. Serokê wan bi gelemperî dest bi agahdariyê û xebata rêxistinê kir. Îro 10 000 endamên rêxistina wan hene ku ev rêxistina wan li Belarusiyayê dike yek ji rêxistinên herî mezin.

Li Mînskê me çavpêketinek bi, praktîsyênê Neteweyên Yekbûyî (FNê), Björn re kir. Me derbarê hemwelatî û malbatên mişext (muhacir) yên li Belarusiya îro, hin zanînên rast bi dest xistin. Em serwext bûn ku 140 malbatên mişext bi nivîs li wir in. Me pirsî; eger malbatên kurd di nav wan de hebin, em dikarin seriyekî li wan bidin. Ji ber her malbat li gor welatên jê hatibûn ketibûn defteran, mixabin bi dest me ne hat. Me xwest, em bi rêya UNCHR bigihên armanca xwe, ew jî ne bû.

www.arsivakurdi.org

Piştî van tiştan, em dixwazin bûyerên hefteyê, li gor tecrubeyên xwe, bi kurtî bînin zimên. Beriya dema me ku bi tirênê em ê biçûyana bajarê Brest ku semînerên me dê li wir pêk bihatana, em du rojan li Mînskê man.

Semînerê bi xwe roja pêncşemê dest pê kir. Bi riya listika, bi navan, me hevûdu nas kir. Bi vê yekê derfeta bi hev re karkirinê vebû û ji bo avakirin û perwerdekirina rêxistinan da rêberiya rêxistinên ciwanan bikin, bi awayekî berhemdar me grûbên kar ava kirin ku em karibin pirsên pêşerojê ya di warê siyasî, aboriya dewletê û desthilatdariyê de bilindtir û çareser bikin.

Rêxistinên ciwanan li Belarûsiyayê ku bi karibin ji aliyê dewletê ve bêne naskirin, îro asteng e. Ji ber, dewlet bi tenê rêxistinên li gora xwe baş, qebûl dike. Serokê dewletê Alexander Lukashenka, hin rêxistinan ji bo bi rê xistina dewletê tehlûke dibîne.

Mebesta me ji gera li Belarûsiyayê, naskirina civateke ku ji bo me nenas , yanî ew sîstema ku îro li wir heye û berovajiyê vê sîstema ku em li Swêdê dijîn e. Me hewl da ku em li ser rêbaziya wan ya derbarê rêxistinan de bimeşin, da em bikaribin bi endamên rêxistinan re ji bo jiyana bi rêxistinî ya ku dewlet qebûl dike, bi hev re, pirsan çareser bikin.

Mebesteke din, danasîna Yekîtiya Ciwanên Kurd li Swêdê bû. Ji ber ku beşdarên semîneran ku derbarê kurdan de birçiyê agahdariyê bûn, gelekî bala wan kişand gava me bi dirêjaya saet û nîvekê li ser dîroka kurd, polîtîk, tor, jiyan û êşa kurdan axaft.Di dawiya axaftinê de gava me fersenda pirsan da beşdaran, gelek pirsên balkêş ji me pirsîn û me jî li gora karîna xwe bersiva pirsan da. Ev yeka ji alîyê beşdaran ve pir baş hate dîtin ku bû sebebê gelek ji wan hizir û baweriyên xwe yên berê biguherin. Me di demên bêhnvedanan de gelek danûstendin kirin û heta ku ji me hat me pirsa xwe da nas kirin.

Gulan Avci
Seroka YCK

Şukrî Demir
Berpirsê kulturî

Weşanên nû

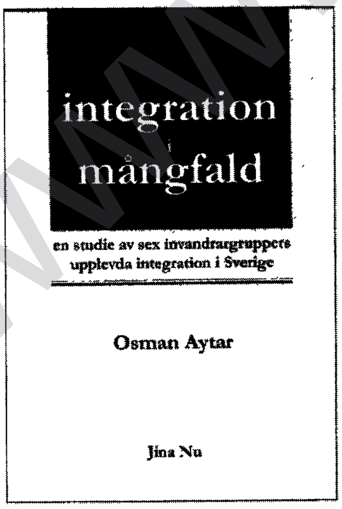

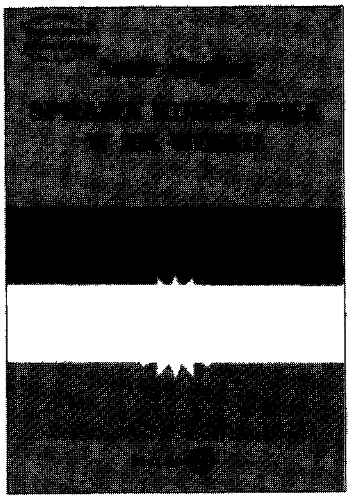

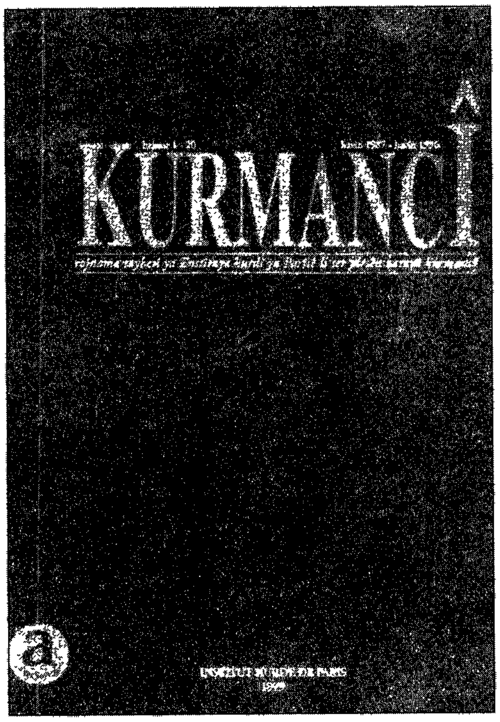

www.arsivakurdi.org

Êzîdî-Gelîyê Laleş -II

Hemîd Kilicaslan

Duaya Şêx, bi kêş û wezin dirêj bû. Her gotineke kêmnas lê giranbuha, ku min ji devê Şêx dibihîst, min li deftera xwe dinivîsî. Piştî hevpeyivîna me, min pirsa wan gotinan ji Şêx Elo kir. Şêx bi dilfirehî bersiva pirsên min didan. Ji ber hevpeyivîna me gelekî dirêj kir û di rûpelên Berbangê de, ciyê raportajek weha dirêj dikare bibe nehaqiyek ji bo babetên din. Ez vê hevpeyivîna ku min bi Şêx re pêk anî, kurt dikim, bi ferhengokekê pêşkêşî wê xwende-vanên hêja dikim. Ez ê tevaya vê hevpeyivînê, bi hin agahdariyên din ve bihelim derfetek din. Di xweşiyê de bimînin.

...Ya Xwedê, tu Xudawendê sefer î,
Tu Xwedanê Meh û Mer î (yanî; heyv û roj î.-ŞE-).
Ya Xwedê, Tu Xwedanê cew û ma yî,
....
Ya Xwedê Te ne lewn e, Te ne reng e,
Te ne awaz e, te ne deng e,
Te ne îdam e,Te ne ceng e.
....
Ya Xwedê, Tu yî Miraz î, em daxwaz in, Ya Xwedê, Tu yî Xaliq î, em mexlûq in û em kêm in, Xwedê yê temam e. Rehmet li day û bavê hazir û guhdaran.

(Hemîd)- Şêxê Delal, min çend pirs bi nivîs pêşkêşî cenabê te kiribû. Ji bo wan kurdên ku di vî warî de agahdariyên wan kêm in, bibe ronahiyek, gelo Şêx dikare, ser wan pirsan hinekî sayî bike?

- Seydayê Hemîd, cenabê te kerem kir, du-sê pirs ji min pirsîn. Yek jê; hinek rûpelên Mishefa Reş e, ku îro bi rêz û hurmet li hin ciyan têne weşandin, pirsa duduyan li ser êlên yezîdîyan bû, wek dinan, şerqiyan.... Pirsa sisiyan; Gelo çima gelek tiştên nehênî, veşirtî, di ola yezîdiyan de hene ku belkî gelek ji yezîdiyan jî baş bi hin tiştan nizanin. Û her weha ji bo çi xwendekarî di nav yezîdiyan de kêm e?

Seydayê Hemîd, min berê jî gotiye; em gelekî şukurdar in ku we ji wextê xwe kuştiye û hûn hatine xizmeta êleke miletê xwe dikin. Êzîdî êleke miletê kurd e. Ez sipasî we dikim. De îjar ez ê li gor zanîna xwe bersiva pirsan bidim.

(Hemîd)- Ji bo ez navbirê nexim nav gotinên Şêx, ji kerema xwe re, di dawiyê de, li ser rewşa civata yezîdiyan ya îro ku di çi halî de ne ku Şêx ronkayê bide me, ez ê her sipasdarê şêx bim.

- Seydayê Hemîd, Mishefa Reş yan Celewe. Ew bi xwe du kitêb in. Bizzat, sala 512ê Koçî bû, dema Şêx Adiyê yekê, hatiye nav êzîdiyan, li Geliyê Lalişê rûniştî ye. Heta sala 557ê Koçî, 45 salan di nav me de maye. Sala 557ê Koçî, çûye ber dilovaniya Xwedê.

- Hêvî dikim, gorra wî buhişt be.

- Xwedê ji we razî be, Xwedê hemû miriyan baş bisitirîn e, li vê dunyayê bi rahimîne û li wê dunyayê, ê li pê biçi, bisitirîn e. Seydayê min. Berê xwe bidê, her du kitêb, Şêx Hesen çêkirine. Şêx Hesen, biraziyê Şêx Adiyê yekê bû. Li Beytfarê, hingî digotin Bîladişşam, bavê wî emrê Xwedê kiribû. Navê Şêx Hesen Adî ye, Her du kitêb çêkirine û Mishefa Reş, pêşkêşî Şêx Şems kiriye. Ya ku em dibêjin, di jîna nehsed salî de ye. Belê ola êzîdiya ji vê yekê bi gelekî ji Mishefa Reş û Celewe kevintir e. Yanî ola kurdêd êzîdî ji 5000 salî buhuriye, belê Mishefa Reş û Celewe, ev e 900 salê wan hê temam ne bûye, Ew bi xwe behsa tiştên olê yên girîng nakin, Her behsa hindek tor û tebîeta û hindek malbat û ûcaxzedên êzîdiyan dikin. Celewe behsa Şêx Hesena dike û Mishefa Reş behsa Şêx Şems dike.

Te kerem kir, te behsa 'eşîretên êzîdiyan, wek şerqiya û dina kir. 'Eşîra Şerqiya, ne di wexta fermana Mîrê Kor (Mîr Mihemedê Rewandûzî-H-) de, belkî bi dused salî beriya fermanê, rast e, ji şerqê rabûne çûne. Heta nuha jî, li binya gundê Goranê, dibêjinê Êkelê û Dukelê, şerqiya li wê derê bûn, mişext bûne, çûne li Deşta Wêranşarê danîne ku dikeve nav hudûdê Tirkiyeyê. Belê dina, ji Serhedê hatinê, li Deşta Surûcê rûniştine, li nav 'Eşîra Milan rûniştine. Mila heft 'eşîr in. 'Eşîrek ji wan şerqiyan e. Rîsipiyên wan, îro li kêleka bajarê Wêranşarê, li

www.arsivakurdi.org

Olaxçiyê ne. Yên din li Sûrî gundekî wan heye ku jê re dibêjin Morî, mala Eyê Mê'mûd lê ye, ez çûme nav wan jî.

Cardin te kerem kir û got; "Ji bo çi nehênîtî di nav ola êzîdiyan de heye?". Seydayê Hemîd, Êzîdiyatî oleke gelekî kevn e. Di ber sê pêxemberên ku kitêbên wan semawî ne, hatiye heta îro. Yek jê Musa ye. Xwedê jê razî be ku kitêba wî ya Semawî Tewrat e. Ew bi xwe, bi 1900 salî piştî diyanete êzîdiya hatiye. Piştî hingî êzîdî di ber diyaneta `Îsa re hatine ku bi 1400 salî piştî Mûsa ye. Xwedê jê razî be navê kitêba wî ya Semawî, Încîl e. Piştî hingî di ber diyaneta Muhemmed re ku bi 570 salî piştî 'Îsa ye. Xwedê jê razî be û kiteba wî ya semawî Qur`an e. Silavên Xwedê li ser pêxemberan hemuyan be, me navên wan anîn.

De îja, li vê derê; Ji bo çi nehênî ye? Seydayê hêja, her çend em naxwazin, êşa wan, êrîşa van dewletan nuh û birînên qaçikgirtî der bikin, belê wextê tu pirsiyarê dike, tu bike-neke, berê mirov dikevê, divê meriv bêje.

Ji wextê Mûsa û heta sala 1892an Fermana 'Omer Wehbî (ku hin dibêjin "Fermana Ferîqî." 'Omer Wehbî li Rewanduzê mîr û rutbeya wî ferîq bû), 72 ferman li me rabûne. Ji Dema Mûsa (Pêxember) heta bi bisilmantiyê 31 ferman li me rabûne. Di 31 fermanan de em kurd hemî bi hev re bûn. Di wextê bisilmantiyê de, ji dema 'Omar ibnî Xettab heta bi Fermana 'Omer Wehbî, 41 ferman li me rabûne. Li ser hev 72 ferman li me rabûne. Di 31 fermanan de em û kurdên îro bisilman, em bi hev re bûn. Mezintirîn ferman, sala 332ê beriya 'Îsa (Pêxember) li me rabûye. Ew jî ji destê Eskenderê Mekedonî yê împaratoriya Yunanî ku jê re dibêjin Eskenderê Zulqirneyn e. Duwanzde hezar (12000) nusxeyên me yên li kevlê xezalan, li kevlê golikan, li kevlê pez nivîsandî bi avê de berdan pûç kirin, dewleta Mediya şikandin. Êdî, vêca êzîdiya got; "Na be em tiştên xwe binivîsînin, dê wan li ser dil bidin yekûdu.". Her ji devî bo guhî, bav bo kurî û heta beriya 5-6 salan çu tiştên êzîdiyan ne dihate eşkerekirin. Heta miletê 'alemê digot: "Ev miletekî ne Xwedêparêz e, li pey Xwedê naçin. Ji bo çi? Ji ber me newêrîbû em bêjin. Her yekî raba ya, hatiba......

Haşayî pexêmberan. Pêxember tiştên xerab nabêjin. Pêxemberan tiştên xerab ne gotine, belê

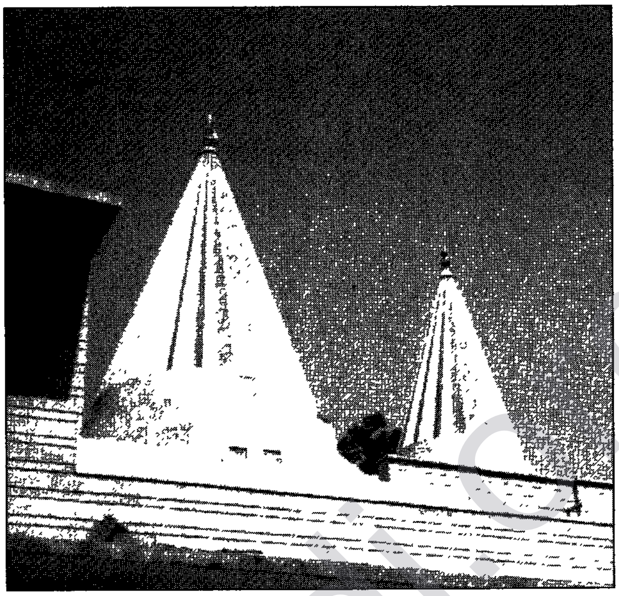

Perestgeha Yezîdîya-Laleş

karbidestên dînî rabûne, ji bo berjewendiyên xwe, neteweya kurd bi paş de xistine. Cudatî-cudatî, duberekî diêxistin navberê, heta ku xelkek bê û vî miletî têk bibe, lawaz dikirin û pencên xwe dixistin laşê wan da xwîna wan bimijin. Ji ber vê yekê tiştên me nehênî man.

Tu berê bide Qewlê Silavê Cebêrê:

Sultan Êzî bi xwe Padşa ye
Hezar û yek nav li Xwe dana ye
Navê mezin ya Xweda ye.

Navê Şêrîn, Sultan Êzîd e
Wê derketiya li qeleman û duwîd e
Xafila înkar kir, go; me nedîte.....

ŞE: Şêx 'Elo
H: Hemîd
Buhişt: Cenet. **Cew û ma:** Hewa û av. **Dojeh:** Cehenem. **Durr:** Cewher, Nûr, lajwerd (ma'den) ê buhadar. **Êzîdî:** Bi forma ku ez dizanim, Yezîdî ye. Ji ber bilêvkirina Şêx 'Elo, min wek wî nivîsî. **Giyanber:** Ruhber, Jîndar. **Kelepûr:** Hûrmûrên destkir yên nav gel. Ev bêjeya me, bi tirkî jî, wek "kelepîr", di maneya; kirîna, bi destxistina bi erzanî, tê bi kar anîn. **Laliş:** Geliyê Laleş, yan Laleş e. Di klasîkên kurdî de; wek Cegerxwîn jî di ristên xwe de bi kar aniye Laleş e. Lê Yezîdî bi xwe li ziyaretê û devera Şêxan, dibêjin Laliş. **Qurr.** Herrî. Ax û ava tev hatiye sitiran. **Resen:** Bingeh, bintar, esas. **Tepeser kirin:** Pêlêkirin. Xistina bin lingan. **Xudawend:** Xwedê, yezdan-Mîr, efendî, Xwedî- Hakim, hukumdar.

Q UNCIKA XWENDEVANAN

NEWROZ

Ew
serhatiya bi xwînê hatiye
firşikirin....li çu zemana qet namirit
her dê vejît
refrefê.... şagirdan dihên
di nav zikê
dayika xwe
cejna te dikin

e ji serê
çend şehmaran biparêzin jîn
ji hirî ya wan...ji hirî ya wan
di nav serê min de
tevilhev bû ye pir jan
cejna min e....cejna min e
bo çî sujdê bo te nebim
deh car...ji bejna hemelayî
bilintirî
ji qibla bisilmana pîroztirî
ji nav xwîna lawan
bû ye şemalek hate der
ji wî çaxî û heta huho
li ser sîngê vê dunyayê
dozex dijît
xwîn ji kerba...
di nav mejyê te de kelî kelî
kes li hawarê nehat
sehên dur pê werdihên
kes li hawarê nehat
kêlbê pîr hebiya...hebiya
di nav kevlê te de diçin
kes li hawarê nehat
zimanê wan....zimanê wan
bi xwîna te yê har buyin
bi goştê te her serxoş in
belê derya bi devê seyî
pîs nebuye û pîs nabitin
dêmê te jî
di bin qamçiyê reş de
roj bi roj her geştir dibin

kurd în û
dê helgirin
destê xu
li qelemê jehrî bidin
eger jehrî nebîtin
her ji axê....
helnegirin

eger ziman
ji xenceran tîjtir nebin
her ji kavlanî dernekin

eger ez jî....eger ez jî
parçe agirek nebim
bila....navê kurdo rabe....
li min nebîtin.

Emîn Sindî
13/3/1989 Stockholm

XEWNEK XWEŞ

Xozî roj çu carî der nehatiba
xozî xewna min hizar salî ba
ji ber kenî û dengê xweş
wê bejna delal û çavên reş
ji ber yarê, gula sora jiyanê
ser xatra evînî û viyanê

Destê min girt yarê li Kurdistana rengîn
em bûn wek Mem û Zîn, Ferhad û Şîrîn
me soz da hev ji bo dawiya cîhanê
lê şev û roj bûn yek ji bo nemanê
çerxê dinyayê nehişt ew jiyana xweş
mixabin, ew bes xewn bû, xewnek xweş

99 01 16
Çiyavan Bamernî

www.arsivakurdi.org

Berbang på svenska

Vad är Kurdiska Riksförbundet ?

Kurdiska Riksförbundet (KR) bildades 1981 och har varit verksam sedan dess som kurdernas representant i Sverige. KR är partipolitisk och religiös obunden organisation. Vi har för närvarande 44 medlemsföreningar med upp till 8500 medlemmar runt i hela Sverige. Alla enskilda kurder som är bosatta i den kommun kan söka medlemskap i denna förening.

KR har sitt årsmöte varje år. Styrelsen som väljs i årsmötet består av 12 ordinarie och 3 suppleanter och har sammanträde 6 gånger per år. Verkställande Utskott (VU) består av 7 ordinarie och 3 suppleanter. Ordförandena i Kvinno och ungdomsförbund ingår som automatiska ledamöter i VU. VU har sitt sammanträde varannan vecka.

KR är enda organisation som har lyckats att samla kurder oavsett vilken del av Kurdistan man kommer ifrån eller vilken politisk bakgrund man har. Därför är den en unik kurdisk organisation som saknar motstycke i hela världen.

Vi syslar med integrationsfrågor, hjälp till nyanlända flyktingar samhällsfrågor som uppstår i samband med kulturkrock och relationsfrågor. Kvinno, barn och ungdomsfrågofrågor har vi som prioriterade frågor inom vår verksamhet. Kultur är en annan viktig verksamhet som vi prioterar. Nämligen att bevara den kurdiska kultur och tradition och identiteten.

Vi har även verksamhet som inriktar sig till händelser som sker i Kurdistan. Vi bevakar orättvisor och kränkningen av mänskliga rättigheter. Vi har lobby verksamhet för att uppmärksamma den kurdiska frågan samt agera mot occupationsländerna Turkiet, Irak, Iran och Syrien.

Ofrast fungerar vi som en kurdisk ambassad för att klara alla dessa frågor eftersom vi saknar stat och ambassad här i Sverige. KR agerar som språkrör för kurder här i Sverige och samtidigt försöker avslöja och bekämpa de orättvisor som sker i vårt hemland, här i Sverige.

KR har egen tidskrift som heter **BERBANG** och som publiceras 6 gånger per år. Den är på nord och syd kurdiska samt på svenska.

Besöksadress: S:t Eriksg. 33,
T-Bana Fridhemsplan, Portkod:0324
Postadress: BOX 49090 100 28 Sthlm
Telefon: 08-6528585 • Fax: 08-6502120

MEDLEMSFÖRTECKNING

Kurdiska Föreningen i Umeå
Box 257, 901 06 Umeå

Kurdiska Föreningen i Eskilstuna
Box 14595, 630 14 Eskilstuna

Kurdiska Föreningen i Gävle
Box 1277, 801 37 Gävle

Kurdiska Föreningen i Jönköping
Box 8043, 550 08 Jönköping

Kurdiska Kultur Klubben
Box 130, 691 22 Karlskoga

Kurdiska Föreningen i Norrköping
Kungsgatan 26, 602 20 Norrköping

Kurdiska Föreningen i Örebro
Box 537, 701 50 Örebro

Kurdiska Föreningen i Östersund
Box 668, 831 27 Östersund

Kurdiska För. i Borlänge
c/o Erdem
Sturegränd 11, 784 32 Borlänge

Kurdiska Föreningen i Sala-Häby
Box 165, 733 30 Sala

Kurdiska Föreningen i Sandviken
Box 3070, 811 33 Sandviken

Kurdiska Föreningen i Spånga
Box 4118, 163 04 Spånga

Kurdiska Föreningen i Stockholm
Box 49090, 100 28 Stockholm

Kurdiska Föreningen i Sundsvall
Box 6025, 850 06 Sundsvall

Kurdiska Föreningen i Västerås
Box 1369, 720 13 Västerås

Kurdiska Författarföreningn
Box 490 90, 100 28 Stockholm

Kurdiska Kultur och Solidaritetsför.
Box 225, 175 02 Järfälla

Kurdiska Föreningen i Borås
Box 11129, 507 11 Borås

Kurdiska Föreningen i Falköping
Box 146, 521 02 Falköping

Kurdiska Föreningen i Göteborg
Box 11102, 404 23 Göteborg

Kurdiska Föreningen i Linköping
Box 657, 582 07 Linköping

Kurdiska Kulturföreningen i Luleå
Box 170, 971 05 Luleå

Kurdiska Kulturföreningen i Lund
Box 1633, 221 01 Lund

Kurdiska Föreningen i Malmö
N. Gränsbergsg. 4, 214 55 Malmö

Kurdiska Föreningen i Märsta
C/o Gharib Adil Sleipnersg 40
195 54 Märsta

Kurdiska Föreningen i Nynäshamn
Box 266, 149 23 Nynäshamn

Kurdiska Föreningen i Trollhättan
Box 6043, 461 06 Trollhättan

Kurdiska Föreningen i Upplandsväsby
Björkvallav. 29, 194 36 Upplandsväsby

Kurdistans Fredsförening
Fosilvägen 29 B 7 tr., 214 31 Malmö

Svensk-Kurdiska Föreningen i Uppsala
Malmabacke 2 C, 756 47 Uppsala

Kurdiska för i Hudiksval
Valv. 15, 824 42 Hudiksvall

Kurdiska juristföreningen
Box 49090, 100 28 Stockholm

Kurdiska handikappsföreningen
i Linköping
Box 657, 582 07 Linköping

www.arsivakurdi.org

FÖRBUNDSORDFÖRANDE KEYA IZOLs TAL VID 18. KONGRESS (10-11 APRIL 1999)

KRF höll sitt 18. Årsmöte den 10 och 11 april 1999. 153 delegater från sammanlagt 36 lokala föreningar i hela Sverige deltog i kongressen. Efter val av olika organer tog 18. Kongress enhälligt följande beslut.

KRFs 18. Kongress fördömer alla fyra ockupationsländerna, särskild Turkiet för dess behandling av det kurdiska folket. Kongressen uppmanar alla kurder att aktiv bekämpa orättvisor i Kurdistan. Kongressen fortsätter med sitt stöd till utvecklingen av demokratin i irakiska Kurdistan samt uppmanar alla politiska partier till fredliga relationer samt förbereda för ett demokratiskt val. Kongressen beslutar att arbeta aktivt för en internationell konferens om Kurder i Sverige.

Mötesordförande, kongressledamöter, kära gäster! Först vill jag hälsa alla våra gäster hjärtligt välkomna till denna kongress.

Mänskligheten har under 19 hundra talet gjort enorma framsteg inom många områden. Folkrättsprincipen och rätten att leva som en individ oavsett hudfärg, språk etniskt tillhörighet eller nationell bakgrund har garanterats med internationella avtal. Trots detta har allvarliga brister förekommit i tillämpningen av dessa rättigheter i vissa delar av världen där den demokratiska traditionen är svag eller saknas helt. Man har helt enkelt struntat i dessa avtal. Världssamfundet som FN, Europeiska rådet och andra internationella organ har tyvärr varit helt maktlösa gentemot dessa orättvisor och övergrepp.

Politiska och ekonomiska makthavarna som har satt sina prägel på 19 hundra talet har förmodligen begått så allvarliga brott så att än idag lider man av konsekvenserna. Skuldkänslan hos vissa stater gentemot andra folkgrupper gäller även idag. En del av Europa får skulden för folkmordet under nazisternas terrorvälde, USA nämns som den onde i Hiroshima och Vietnam. Saddam som ansvariga för folkmordet i Halabja., Turkiet som folkmördare på armenier, kurder och assyrier. Den medeltida regimen i Iran som en av mänsklighetens värsta skam inför 20 hundra talet. Och det värsta, kurder lever idag under dessa länders terror.

Hela Europa och Nato försöker i dagarna med sina modernaste vapen att reparera ett allvarligt misstag som begåtts på slutet av andra världskriget. Problemen på Balkan och Kaukasien är gamla frågor som har kommit upp på nytt. Kosovo är ett gammalt sår på Balkan liksom Kurdistan är i mellanöstern. Uppdelningen av Kurdistan vid sekelskiftet var ett historiskt misstag som dirigerades av de europeiska länderna när det omformade hela

www.arsivakurd.org

världskartan efter bägge världskrigen.. Idag är den kurdiska frågan en brinnande och inflammerat fråga som väntar på sin lösning. Ju längre denna lösning dröjer desto mer fortsätter den att blöda . Det är en skam för hela mänskligheten att mer än 30 miljoner människor fortfarande inte får prata sitt eget språk i sitt eget land. Det är lika skamligt att västvärlden inte reagerat kraftfull för att få slut på denna förnedring.

Inom de gångna decennier och åren har vi sett hur de ockupationsländerna behandlat kurder. Turkiet, Irak, Iran och Syrien som bär skulden för alla övergrepp på kurder utgör idag med sina militära och religiösa strävan ett allvarligt hot mot hela regionen. Det kurdiska folket har i åratal fått erfara och uppleva dessa länders förtryck och brutalitet.

Idag styr ondskans företrädare i dessa länder. I Turkiet sitter den ökände kurdhataren Ecevit vid makten och hans främsta uppgift är att rensa Turkiet från kurder. Hade han levt och verkat i Europa skulle han säkerligen åtalas för hets mot andra folkgrupp och som krigsförbrytare. Ecevit fullföljer Turkiets 75 åriga blodiga krigföring och etnisk rensning i Kurdistan. Även Europa har smakat på Turkiets brutala chauvinismen. Hela världen har med häpnat sett, hur självaste Turkiet, ett av historiens blodigaste terrorvälde hade mod att hota hela Europa i Öcalan krisen. Dagens militärstyre i Turkiet som använder alla tänkbara metod att slå ned kurdernas kamp är samtidigt kandidat för Europeiska Unionen. Regimerna i Irak, Iran och Syrien har gång på gång visat för oss alla att de har samma linje. De vill inte erkänna kurdernas existens. Både kurder och omvärlden känner till deras onda avsikter. Det innebär att vi kurder har att göra med de onda som saknar det minsta mänskliga värde, struntar i alla internationella avtal.

Det kurdiska folket måste först besegra de onda för att få sina rättigheter. Alla kurder är välmedvetna om detta. Det är bödlarna vi skall fixa. Medan vi gång på gång nämner och kritiserar världssamfundets brister får vi inte glömma våra misstag. Vi måste på allvar överväga vår svåra situation och arbeta på ett brett sätt för att skapa den nationella enigheten. Vi måste ena oss över alla gränser och över alla våra politiska skiljaktigheten. Om vi lyckas med detta kommer vi säkerligen få bättre stöd i omvärlden också. Ett så utsatt folk som kurder har inte råd att slåss mot varandra. Våra fienden är både stark och brutal gentemot vårt kamp, därför att de har all tänkbara medel till sina förfogande. Vår frihet kan bli verklig endast om vi är eniga och starka.. Vi måste med all våra kraft arbeta mot Turkiets övergrepp och chauvinistiska brutalitet, Därför måste vi vara lika hårt mot förtryckarregimerna Iran och Syrien för dess behandling av kurder. Till sist och inte minst vi måste alla göra våra yttersta ansträngningar för att förstärka den kurdiska regionala regeringen och dess strävan för en demokratisk valprocess i irakiska Kurdistan.

Kurdiska Riksförbundet som en organisation inom svensk folkrörelsen fyller en viktig funktion för kurder i Sverige. Att vi har lyckats att samla alla kurder oavsett politisk tillhörighet eller ursprungsland, gör oss en unik organisation i hela världen. Vi har genom åren skapat en mycket livlig, händelserik och spännande gemenskap bland kurder i Sverige. Och det tänker vi bevara och berika den inför framtiden. Integrationsprocessen för kurder i allmänhet och för våra kommande generationer i synnerhet kommer att bli lättare och smärtfritt tack vare vår verksamhet. Det har vi visat det gångna året.

Vi kommer i vår kommande verksamhetsår jämsides med vår ordinarie verksamhet och aktiviteter för kurder i Sverige också följa noga den politiska utvecklingen i vårt land och ger inte vika för en sekund tills det kurdiska folket får sin verkliga frihet.

Tack för ordet !

www.arsivakurd.org

1:a maj-99

AGERA NU!

Visa din solidaritet för kurder

Den internationella arbetardagen 1:a maj har alltid haft den internationella solidariteten som huvudparoll i sina firande i olika delar av världen. Man lägger stor vikt på den internationella solidariteten därför att arbetarrörelsen har många erfarenheter sedan i början av seklet när det gäller arbetshållandena för de arbetande medborgarna. Varje rättighet som vi idag har till vårt förfogande har skapats efter en envis kamp mot orättvisor. Än idag återstår kanske många viktiga moment för ett värdigt tillvaro för alla som lever i denna jordklot. Det är därför man har också kallat 1:a maj som en symbol i kampen mot orättvisor.

Även om vår värld förändras i mycket snabbt takt när vi närmar oss det här seklets slut återstår många områden som mänskligheten inte har klarat. Olika krig pågår i många delar av världen inte minst i Europa. Fortfarande tillverkas och säljas enorma mängder av vapen av många länder. FN som en världsorgan håller på att förlora kontrollen helt när det gäller olika konflikter i världen. Främlingsfientlighet och rasismen visar då och då sitt rätta ansikte. Den kommersiella dominansen blir alltmer starkare och styrs av multinationella företag. Medan den enskilda egoismen tar över våra tankar och funderingar, växer likgiltigheten inför olika konflikter som pågår i världen. Frågan som ställs i västvärlden av den enskilde medborgaran blir ofta; " varför bråkar de ? Vi förstår inte !! "

Vi måste alla visa mer förståelse för dessa konflikter och kunna skilja åt den som har rätt och den som är ond. Och naturligtvis måste vi visa vår solidaritet för den som är svag och för den som är utsatt . Vi bör samtidigt med kraft fördöma den onde, den som utför och tillämpar övergrepp och förtryck mot andra. Vi bör ta lärdom av de arbetande massornas reaktion och strävan i kampen mot orättvisor när de skapade denna 1:a maj som firas idag.

Kurder utgör idag mer än 30 miljoner människor med ett annat etniskt och nationellt bakgrund än turkar, araber och perser. Trots denna särart har våra nationella identitet förnekats av Turkiet, Irak, Iran och Syrien. De styrande i dessa länder har gång på gång försökt förintetgöra oss som en folkgrupp. De har använt de mest omänskliga metoder för att krossa vår kamp. De har inte tvekat att massakrera, tortera, arrestera och döda alla som försökt sträva efter en rättvis lösning för kurder. Deras politik är fortfarande aktuellt även idag.

Vi tycker att det hela mänskligheten bör agera i mot denna orättvisa behandlingen av kurder. De styrande i dessa länder kommer inte ändra sin politik om man inte agerar med kraft i västvärlden. Detta ansvar ligger i första hand hos alla regeringar men också hos varje individ som är försvarare till ett värdigt liv för alla människor i hela världen. Det är en skam för hela mänskligheten att 30 miljoner människor fortfarande inte får tala sitt språk och inte får kalla sig som kurder.

Vi bör agera för att bli av med denna skam. Vi bör agera för att öppna vägen för rättvisan. Ta ditt ansvar, visa din solidaritet för det kurdiska folket !

Kurdiska riksförbundet
1:a maj 1999

www.arsivakurdi.org

FOLKMORDET I HALABJA ÄR EN SKAM FÖR HELA MÄNSKLIGHETEN

KRFs ordförandes tal

Vi har samlats här för att ännu en gång hedra de civila offren i den kurdiska staden Halabja. Det var elva år sedan den irakiska regimen använde kemiska stridsmedel för att krossa det kurdiska motståndet.

Folkmordet i Halabja är en skam för hela mänskligheten eftersom förövarna sitter vid makten än idag. Saddam och hans bödlar jagas inte på grund av dess ansvar i vad som hände i staden Halabja där mer än 5000 kurder mördades, utan, de betraktas som skyldiga och jagas därför att de djävlas med världens mäktigaste politiska makt USA, de jagas för att de utgör ett hot mot staden Israel.

Inga stater eller internationella samfund i dagens värld kan ens komma på tanken att ställa Saddam och hans bödlar till svars som krigsförbrytare för dess folkmord på kurder.

Nej, det behövs inte för kurder är inte amerikaner, de är inte européer eller judar.

Det var bara 55 år sedan miljontals oskyldiga oliktänkande, zigenare och judar mördades i självaste Europa. Dåden som utspelades under andra Världskriget kommer alltid att minnas som en förintelse och som ett skamfläck i mänsklighetens historia. Världsamfundet med Europa i spetsen kommer i all evighet att bära skuldkänslan för att varför man inte kunde hindra detta skam. Därför fördömer hela mänskligheten än idag denna förintelse och försöker upplysa sina kommande generationer för att mänskligheten inte upplever sådana dåd i framtiden.

Men omvärlden har inte visat samma lyhördhet i liknande folkmord. De värderas tydligen som mindre allvarliga eftersom den har riktats mot kurder, armenier eller assyrier - syrianer.

Vad är det för värld vi lever i? Hur länge måste vi tolerera sådan kontrast och orättvisor? Vem skall föra de förtrycktas och utsattas talan? Har vi helt och hållet tappat kontrollen när vi närmar oss 20 hundra talet.

Än idag härjar bödlarna med sin ledare Bulent Ecevit i spetsen i Turkiet som en öppen kurdhatare. Inför en hel värld vill han och hans militära regim i Turkiet pröva det nazisterna gjorde för 55 år sedan. Turkiska kristalnätter utspelas dagligen i Turkiet för att förnedra och förinta ett av historiens äldsta folkslag, nämligen kurder. 4000 byar har förstörts, 4 miljoner kurder har med

tvång deporterats under senaste 10 åren.

Vem skall försvara oss om inte våra medmänniskor gör det? Är det inte dags för världssamfundet att ta sitt ansvar och med omedelbar verkan sätter stopp på den turkiska regimens barbari gentemot kurder. Om inte. !

Ja, då är det fritt fram för alla slags bödlar, oavsett om de heter Saddam eller Ecevit, att skapa nya Halabja med tusentals oskyldiga offer.

Då kommer att oreda och olagligheten vara den gällande och dominerande regeln för att lösa konflikter. Liksom det görs i Turkiet, i dessa dagar.

Alla måste agera mot tyranner, mot bödlar så att vi kan slippa nya Halabja. Och säger ännu en gång

ALDRIG MER HALABJA !

www.arsivakurd.org

TURKIETS NYA SKAM

Det turkiska Inrikesdepartementet skickade den 26 april 1999 ett dekret till alla statliga och kommunala myndigheter samt till det turkiska mediet. 37 ord eller fraser har i detta dekret förbjöds att användas och man har i stället för dessa ord och fraser gett ändrade formuleringar som skall gälla hädanefter. Nedan följer en översättning på dessa ändringar som än en gång visar den turkiska regimens rasistiska karaktär och dess rätta ansikte som har gällt i 76 år av Turkiets historia. Nämligen förnekande av det kurdiska folket.

Ord och fraser som ej får användas	Lämpliga ord och fraser
Gerilla	Terrorist
Pesmergha, flykting	Nord irakier, Flykting, Utlänning
Uppror, kurdisk uppror, Kurdiska befrielse kamp, kurdernas Frihets kamp, kurdisk uppror, väpnad uppror	Terroristiska aktiviteter
PKK, KAWA, Apoist, Separatistiska banditer	Terror organisationen PKK, Den blodiga terroristiska organisation
Militär operation, Etniskt rensning, Säkerhets operation	Jakt på terrorister och brottslingar
Befäl, Landshövding, Guvernör	En ansvarig
Kurd, Turkisk kurd, Kurdisk ras, Kurdisk medborgare	Turkisk medborgare
Kurdisk ursprung, Medborgare med kurdiskt ursprung	Turkiskt medborgare/Enligt separatistiska organisationer "kurd"
Folket	Våra medborgare
Vapenvila, Tillfällig vapenvila	Att göra uppehåll i terror verksamhet
Fredsvädjan	Att göra tillfällig uppehåll i terror verksamhet
Skadestånd som kallas för PKK och Apo's skadestånd	Skadestånd för områden som styrs av undantagslagar
Södra Kurdistan	Norra Irak
Norra Kurdistan	Sydöstra Turkiet
Provinserna Botan, Amed, Dersim, Serhat osv	Sirnak, Van, Hakkari, Bingöl, Mus, Diyarbakir, Erzincan, Tunceli, Elazig
Befälet för Botan	Terroristernas provins befäl
Apo	Terrorist Öcalan
Milis	Sympatisörer till terror organisation
Högkvarter för Organisationen	Gömställe för terrorister
Ledare och företrädare för Organisationer och PKK	Ansvarig för terroristiska gärningar
Kränkning av mänskliga rättigheter	Terroristisk brott, mord, massmord
Öcalans färd till Rom	Asylsökning i Rom av ansvarig för terroristiska gärningar
Uttömda byar / Förstörda och brända byar	Utvandring från byar
Folket i Sydöstara Turkiet	Våra medborgare i Sydöstra Turkiet
Exil parlamentet	Möte som leds av terror organisationen PKK
Kurdisk riksdagsledamot, Kurdiskt parlament	Medlem i terrororganisation
Kurdisk flagga, så kallad kurdisk flagga	Symbol för terror organisationen
ERNK's kontor	Terroristernas informations kontor
Nationell riksdag, Provins riksdag	Terroristisk sammankomst
Så kallad inbördeskrig	Kamp mot terrorism
Kurdisk stat	Sammansättning i Norra Irak
Kurdiska ledare/ledarna	Stamhövdingar, feodalherrar från Norra Irak

Källa: Milliyet Gazetesi (Turkisk dagstidning) den 20 maj 1999

www.arsivakurdi.org

Kurdisk Ungdomsfestival-99

KRF, KUF anordnade tillsammans med ABF Stockholm en Ungdomsfestival under dagarna 28-30 maj 1999. Festivalen hade förutom musik inslag många debatt om kurdiska ungdomar nas situation i Sverige och om den politiska situationen för kurderna. Sammanlagt hade vi 5 debatt och 3 musik kvällar och festivalen besöktes av hundratals kurder och svenskar.

Nästa nummer av Berbang kommer ni att läsa mer om denna festival.

Hej och hjärtligt välkomna till Ungdomsfestivalen

Tanken med den här festivalen väcktes för ungefär ett år sedan när vi tillsammans med ABF hade kurdisk kultur och litteratur vecka i samband med kulturhuvudstadsåret. Förra sommaren hade vi inga möjligheter att hinna med all förberedelser för en sommar festival. Men i år så bestämde vi, alltså Kurdiska riksförbundet, Kurdiska Ungdomsförbundet tillsammans med ABF Stockholm att ordna denna festival.

Jag får berätta för er att det var inte lätt . Minst 3 månaders intensiv arbete ligger bakom denna festival. Och efter en mycket febrilt arbete har vi i alla fall lyckats att komma så här långt. Jag vill här passa på att tacka alla som har varit inblandade i denna festival. Men ett varmt tack till Göran Eriksson från ABF Stockholm och Stockholms Kulturfölvaltningen som har stött festivalen med ekonomisk stöd. Ett stort tack till vår ungdomsförbund särskild till Gulan, Sukri och Turgay men även till alla våra ungdomar som har varit inblandade i denna festival. Och tack till alla våra panel deltagare som kommer att vara bland oss trots det korta varslet.

Varför gör man en sådan festival. Det finns flera orsaker. Det viktigaste är att visa för oss själva och för alla andra att trots förbud, trots förtryck och förnekning i vårt hemland, finns vi som en aktiv och sammanhållen grupp med sin kultur och traditioner.

All musik och andra kulturella inslag som kommer fram i dessa dagar är förbjudet i vårt eget land. Den andra viktiga faktorn är att vi faktisk bor i Sverige. Våra barn växer i Sverige . Vi är en naturlig del av integrationen. Inom denna process kommer vi att få svårigheter men vi måste vara beredda och modiga att ta upp dessa frågor i olika sammanhang. Dessa svårigheter, dvs relationsfrågor kommer vara en viktig del i vår dagordning även i fortsättningen.. Det är viktigt att den kommande kurdiska generationen inte lider av dessa svårigheter som uppkommer i samband med tillvaron i Sverige. Föräldrar, ungdomar och våra föreningar alla tillsammans skall hjälpas åt så att integrationsprocessen blir utan större problem.

Våra ungdomar skall inte heller glömma att de är också kurder vars land har ockuperats av fienderna Turkiet, Irak, Iran och Syrien. De skall inte glömma att de är vår framtid inte bara i Sverige, även i kampen mot orättvisor. Det är alla våras skyldighet att kämpa mot orättvisor som pågår i vårt land Kurdistan. Vi skall aldrig glömma händelserna som utspelas i Kurdistan. Vi måste arbeta hårdare för att väcka opinion för vår sak här i Sverige.

Den tredje viktiga aspekten är att engagera våra ungdomar inom föreningslivet och andra kulturella aktiviteter.

Jag ser att vi har fått bra gehör trots att det är första gången som vi arrangerar en sådan festival. Men det verkar att gå bra denna gång. Om det går bra denna gång så kommer vi arrangera även nästa år.

Jag tackar alla ännu en gång och hoppas att vi tillsammans njuter det vackra Stockholms härliga luft väder under denna festival.

Tack för ordet!

Keya Izol
ordförande

www.arsivakurdi.org

Kurdisk ungdomsfestival
28-30 maj 1999

Fredag	18.00	FESTIVAL START Förbundsordförande Keya Izol öppnar festivalen
	18.30	KURDISKA UNGDOMAR I SVERIGE Ungdomsförbundets ordförande Gulan Avci inleder och leder panelen. Sevder Guven, Nalin Demir, Neslihan Sahin, Özz Nujen
	20.00	KURDER OCH MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER Journalisten Esref Okumus är debatt ledare Hans Lindqvist (c) Örjan Svedborg (v) Birger Schlaug (mp) Amnesti, SSU Taha Barwary (krg) Keya Izol (krf)
	21.00-24.00	MUSIK Latin Kings, Hesen Sharif, Neslihan, Hip-hopp gruppen Thad's
Lördag 29 maj	13.00	INTEGRATION ELLER ASSIMILERING? Journalisten Esref Okumus är debatt ledare Nalin Pekgul (s) Gulan Avci (kuf) Göran Eriksson (ABF) Bekir Uzunel (v) Agata Mekner (UNG SIOS), Tommi Teljosuo (IV) Bilal Görgu (LAN)
	15.00	EN FRAMTID UTAN ALKOHOL OCH DROG Ungdomsstyrelsen, Nafi Cilgin, KUF, Folk och Hälsoinstitutet
	21.00-24.00	MUSIK Natalia, Silan, Xelile Urfayi
Söndag 30 maj	13.00	EU VALET OCH DEN KURDISKA FRÅGAN Omar Sheikmous, (Stockholms universitet) är debatt ledare Yvonne Ruwaida (mp) Joao Pinherio (s) Bengt Hellman (c)
	15.00	VÅGAR VI ACCEPTERA SJfiLVSTfiNDIGA TJEJER ? Göran Eriksson är debatt ledare Zelal Bal, Ruken, Sukri Demir, Neslihan, Abit Dundar, Keya Izol
	18.00-22.00	AVSLUTNING MUSIK & FOLKDANS

www.arsivakurdi.org

KONFERENS OM KURDER I STAVANGER

Kurdiska organisationer i Europa och i Sverige

Rapport av Keya Izol, ordförande i Kurdiska riksförbundet

Kurdiska demokratiska föreningen i Rogaland-Norge anordnade en konferens om kurder den 5 och 6 juni 1999. Cirka 80 personer deltog i konferensen. Följande personer från olika länder var talare i konferensen. Mamend Resul, ordf. i Kurdiska demokratiska föreningen i Rogaland, Sertac Bucak, Dr. Mahmoud Osman, Dr. Seid Mella, Khalid Azizi, Murad Ciwan, Sukru Bilgic, Rodi Ilgen., Cemal Özcelik, Mehdi Zana, Seve Izoli, Keya Izol. Dessa talare tog upp både politisk och andra aspekter kring den kurdiska frågan. Konferensen beslutade att anta en deklaration som kommer att skickas till olika företrädare från den internationella samfundet. Här nedan följer KRFs ordförande K. Izol anförande.

Bakgrund

Enskilda kurder fanns i olika delar av Europa hela efter krigs tiden. Deras antal var mycket få och man kan konstatera att flesta av dessa var unga studerande kurder från nästan alla delar av Kurdistan. Studerande kurder från Irak och Syrien märktes dock mer än de andra delarna. Detta berodde på kontakterna som de politiska partier hade med vissa östeuropeiska länder. Det var alltså de studerande som fick stipendium.

Under 60-talet fram till mitten av 70-talet ser vi en klar dominans av demokratiska organisationer som styrdes av politiska partier från irakiska Kurdistan. KSSE är den ende student organisation som under en längre period verkade i hela Europa. Visserligen betraktades den med namnet student organisation men den hade starkt politisk förankring med KDP Irak och Barzanis rörelse i irakiska Kurdistan. KSSE splittrades 1975 som ett resultat av kurdernas nederlag i Irak. KDP och dess ledare Barzani hade då en stark väpnad PESMERGA rörelse som upplöstes efter överenskommelsen mellan Iran och Irak.

I några hätska extra inkallade kongresser i några europeiska huvudstäder splittrades KSSE. De kurder som lämnade KSSE bildade i sin tur AKSA också den en student organisation som bestod av anhängare till PUK och dess ledare Talabani och även andra kurder från Turkiet som var kritiska på KDP. Mellan 1975 och 1980 vi har en period med de här två organisationer. Förutom inhemska politiska diskussioner bland anhängare till olika politiska fraktioner ser vi inte några andra nämnvärda aktiviteter.

Situationen förändrades markant 1980 då kriget mellan Iran och Irak började samt militären kom till makten i Turkiet. Som en naturlig konsekvens av dessa händelser som inträffade i dessa tre länder kom att spela en avgörande roll i kurdernas organisering i Europa. Särskild de kurder som kom till Europa via Syrien och Libanon skulle sätta sin prägel i bildandet av de nya kurdiska organisationer i Europa. Efter 1980 ser man en klar förändring beträffande den politiska dominansen i dessa organisationer. Man måste nämna här att traditionen bland kurder från Turkiet har spelat den avgörande rollen i bildandet av dessa nya demokratiska organisationer runt om Europa. Erfarenheter och praxis att leda sådana massorganisationer var rikare än bland de kurder som kom från Irak, Iran och Syrien.

KOMKAR, KKDK, KOC-KAK, YEK-KOM, FEYKAR, Kurdiska INSTITUTET I Paris och Berlin och Bryssel, KURDISKA RIKSFÖRBUNDET I Sverige var de viktigaste mass och demokratiska organisationer som bildades under 80- talet. De flesta av dessa är fortfarande verksamma och är starka organisationer som bedriver sin verksamhet både på politisk basis samt beroende på kurdernas specifika situation i dessa länder. KSSE och AKSA upphörde som organisation när de nya typen av organiseringen tog över. I början märktes vagt motstånd från de gamla men så småningom blev läget stabilare.

De nya tillkomna organisationer hade två tydliga tendenser. Den ena tendensen var betingad helt politisk. Dvs, organisationer som sympatiserade med en viss politisk inriktning. Den andra tendensen var lite annorlunda trots starka politiska positioner även inom dem. Den senare inriktningen hade en bredare och samlande uppfattning som kom tydlig fram när de började verka som organisation. Deras målsättning var att samla så många som möjligt från alla delar av Kurdistan, från anhängare till alla politiska partier. Den här inriktningen ser vi hos Kurdiska Institutet i Paris, Berlin och Bryssel samt Kurdiska Riksförbundet i Sverige. Vi kan inte säga att alla dessa organisationer som hade en bredare uppfattning har lyckats med sina ansträngningar. Kurdiska Riksförbundet i Sverige anses som den organisation eller den modell som har lyckats mest i det avseende. Nämligen att vara paraply organisation som samlar kurder oavsett politisk, religiös eller annan bakgrund. Denna målsättning som finns även i KRF s stadgar är och har alltid varit en viktig grund princip i dess verksamheter. I början av 90-talet spreds den positiva rykten om Kurdiska Riksförbundet bland kurder

www.arsivakurdi.org

i Europa. Man försökte tillämpa den som en modell för övriga länder däribland Norge och Danmark, England och Tyskland. Trots många försök har man inte lyckats att skapa liknande bred organisation i dessa länder.

Under 90-talet ser vi en stark frammarsch av organisationer som är anhängare till PKK speciellt i Tyskland, Holland, Belgien och Frankrike. PKK orienterade organisationer i dessa länder är starka och har förmåga att samla tiotusentals anhängare i olika tillfällen och är beroende på PKKs direktiver vilket skiljer dem från de övriga kurdiska organisationer i vissa avseende.

Kurdiska organisationslivet Sverige

Kurdernas ankomst till Sverige är som jag nämnde ovan. 60-70-talet enstaka studenter, 80-talet många asylsökande p.g.a kriget mellan Iran och Iran samt militär övertagandet i Turkiet. 90-talet nya asyl våg efter GULF kriget samt p.g.a PKK s väpnade kamp mot Turkiet. Jag måste nämna att under 60 och 70 talet kom också många kurder som arbetskraftsinvandrare till Sverige. Flesta av dessa var från centrala Anatomien.

Vilka består av kurder i Sverige ?

Intellektuella- politiska aktiva kurder. Många utav de är fortfarande aktiva inom det politiska livet som med tiden utvecklats till en ont cirkel. Vi har två olika kategorier bland kurder som bor i Sverige. De som kommer från landsbygden och som gärna försöker bevara sin kultur och traditioner. De som kommer från större befolkningsorter har lite mildare attityd när det gäller deras barns framtid i Sverige. De som är helt uppvuxen i Sverige har stark identitets problem och svårigheter med det egna kultur och traditioner. I Sverige ser vi en annan positiv tendens beträffande engagemang och delaktighet i det politiska och samhälleliga frågor. Vi har många aktiva kurder som verkar inom olika politiska partier i Sverige. Senaste valet hade vi sammanlagt 36 kurdiska kandidater i valet.

De kurder som har delvis uppvuxit eller har bott länge i Sverige har anpassningssvårigheter. De är mer eller mindre planlösa eller utsiktslösa inför framtiden. Deras tillvaro är delvis beroende på vad sker i hemlandet. De har svårt att etablera sig i Sverige som en integrerad kurd.

Demokrati frågor bland kurder

Kurdiska riksförbundets verksamhet under alla dessa år, nämligen 19 år, har skapat en bättre atmosfär i demokrati frågor samt tolerans mellan olika åsikter bland kurder i Sverige. Den svenska modellen när det gäller demokrati och folkrörelse och demokratisk uppbyggda organisationer har påverkat kurder som har varit aktiva inom den kurdiska gruppen.

Den kurdiska gruppen i Sverige har en aktiv föreningsliv, förlagsverksamhet och bildandet av olika institutioner. Kurder i Sverige är en potentiell grupp som syns och hörs mycket. Sverige har under de senaste 25 åren onekligen blivit den viktigaste platsen i utomlands när det gäller föreningsliv, kurdisk kultur, litteratur och när radio sändningar.

Vad är Kurdiska Riksförbundet ?

Kurdiska Riksförbundet (KRF) bildades 1981 och har varit verksam sedan dess som kurdernas representant i Sverige. KR är partipolitisk och religiös obunden organisation. Vi har för närvarande 44 medlemsföreningar med upp till 8500 medlemmar runt i hela Sverige. Alla enskilda kurder som är bosatta i den kommun kan söka medlemskap i denna förening.

KRF har sitt årsmöte varje år. Styrelsen som väljs i årsmötet består av 12 ordinarie och 3 suppleanter och har sammanträde 6 gånger per år. Verkställande Utskott (VU) består av 7 ordinarie och 3 suppleanter. Ordförandena i Kvinno och ungdomsförbund ingår som automatiska ledamöter i VU. VU har sitt sammanträde varannan vecka. KRF är enda organisation som har lyckats att samla kurder oavsett vilken del av Kurdistan man kommer ifrån eller vilken politisk bakgrund man har. Därför är den en unik kurdisk organisation som saknar motstycke i hela världen.

Vi sysslar med integrationsfrågor, hjälp till nyanlända flyktingar samhällsfrågor som uppstår i samband med kulturkrock och relationsfrågor. Kvinno, barn och ungdomsfrågor har vi som prioriterade frågor inom vår verksamhet. Kultur är en annan viktig verksamhet som vi prioriterar. Nämligen att bevara den kurdiska kultur och tradition och identiteten.

Vi har även verksamhet som inriktar sig till händelser som sker i Kurdistan. Vi bevakar orättvisor och kränkningen av mänskliga rättigheter. Vi har loby verksamhet för att uppmärksamma den kurdiska frågan samt agera mot ockupationsländerna Turkiet, Irak, Iran och Syrien. Oftast fungerar vi som en kurdisk ambassad för att klara alla dessa frågor eftersom vi saknar stat och ambassad här i Sverige. KRF agerar som språkrör för kurder här i Sverige och samtidigt försöker avslöja och bekämpa de orättvisor som sker i vårt hemland, här i Sverige. KRF har egen tidskrift som heter BERBANG och som publiceras 6 gånger per år. Den är på nord och syd kurdiska samt på svenska.

www.arsivakurd.org

Moderaternas partiledare Carl Bildt hade i ett veckobrev till sina medlemmar skrivit sina synpunkter angående kurdfrågan och Turkiet som ett demokratiskt land. KRF har förstås reagerat på Bildts synpunkter med ett brev som vi publicerar. Vi har ännu inte fått svar till vårt brev. Vi uppmanar alla våra medlemmar att reagera mot sådana synpunkter.

1999-03-16

Carl Bildt
Moderata Samlingspartiet

Ert veckobrev daterat 22 feb. 1999 har väckt starka känslor hos många kurder i Sverige. I det nämnda brevet berömmer Ni den "turkiska modellen" som ett sammanhållen nationell stat som har skapats av Kemal Ataturk. Ni påpekar vidare att "Bilden av Turkiet som förtrycker alla kurder är en felaktig bild". Vidare påstår Ni att bristen på mänskliga rättigheterna i Turkiet skulle bero på PKKs väpnade kamp.

Ni har under Er politiska karriär varit både statsminister, utrikesexpert och fredsmäklare i forna Jogoslavien. Det är anmärkningsvärt att Ni saknar de grundläggande kunskaper om Turkiet och kurder men ändå kan ta ställning för en av historiens värsta militärregimerna i den moderna historien och framträder som en frivillig försvarare till en förtryckarregim som Turkiet.

Jag skulle tvivla stark att Er inställning kan delas av Era partis medlemmar. Det finns få människor i Sverige som inte känner till Turkiets förintelsekrig gentemot kurderna. Tror Ni, Carl Bildt att vi politiska flyktingar i Sverige lämnade vårt land och våra älskade frivilligt ?

Bilden av Turkiet är inte bättre än Bosnien, Kosovo eller i Sydafrika under apartheid regimen. Vi förväntar förstås samma lyhördhet från Er även när det gäller kurdernas mänskliga fri och rättigheter. Är det inte orättvist att ett helt olika folkslag som kurder från turkar, araber eller perser skall "integrera" sig i dessa länders s.k. "nationalstat" och förneka sin existens av eget identitet bara för att vissa ekonomiska intressen vill ha det så. Skulle Ni som Carl Bildt acceptera en påtvingad assimilering från ryssarnas sida och känna Er som en "lycklig" ryss trots Er ursprung. Skulle Ni acceptera att Ert modersmål svenska förbjöds och att Ni påtvingades att lära ryska. Skulle Ni acceptera att bli tvingad att ändra Ert namn till Ivanov i stället för Carl Bildt och Er hemstad till Stockgrad i stället för Stockholm?

Ni skulle inte ens acceptera tanken med sådana dumheter. Varför skall det kurdiska folket, 30 miljoner, acceptera en sådan omänsklig och grym behandling ? Kan Ni ge mig någon vettig förklaring för detta ?

Vi känner oss sårad av Ert brev och vi hoppas att Ni ändrar denna felaktiga inställningen.

Med vänlig hälsning

Keya Izol
ordförande

www.arsivakurdi.org

pressmeddelande
miljöpartiet de gröna

1999-05-28

Schlaug frågar om kurdernas situation:

Strålkastarna på Jugoslavien - kurdfrågan i skuggan

- Det är uppenbart att det helvete som nu utspelas på Balkan har inneburit ökade möjligheter för olika regimer att utöka fortrycket mot kurderna Bl a har Turkiet nu förbjudit de statliga medierna och andra offentliga institutioner att ens antyda förekomsten av en etnisk minoritet i Turkiet. Uttryck som "av kurdisk börd" eller "medborgare av kurdiskt ursprung" får inte användas i fortsättningen Samtidigt har flera kurder dödats som en följd av upptrappat fortryck och västvärldens reaktioner mot en ev dödsdom för Abdullah Ocalan riskerar att i det närmaste utebli i skuggan av det som nu händer i Jugoslavien.

Birger Schlaug ställer idag, torsdag, tre separata frågor angående kurdernas situation. Bl a hur regeringen avser att agera gentemot Turkiets hårdare inställning till kurdernas rätt att kallas kurder samt vad man gör för att förhindra att dödsstraff utdöms för Öcalan. Birger Schlaug vill också ha besked om ev vapenexport till Turkiet trots de strider som pågår mellan militären och kurderna.

För mer information: informationssekreterare Caroline Kling, 08-786 57 80

Frågorna bifogas

FRÅGA TILL STATSRÅD
1999-05-27

SVERIGES RIKSDAG

Till statsrådet Leif Pagrotsky

Ang vapenhandel till Turkiet

Enligt olika källorna har ytterligare ett hundratal kurder dodats de senaste veckorna, bl a i en operation vid berget Cudi på Turkiets gräns mot Irak och Syrien Ytterligare två dodades i en annan operation nara Diyarbakir.

Turkiet har stora styrkor i det kurdiska området i sydostra delen av landet, med Diyarbakir som huvudort, för att bekämpa kurder

Med anledning av reglerna for svensk vapenexport, som ju innebar att krigsmateriel inte skall exporteras till lander dar strider pågår, måste man stalla sig frågan om regeringen lamnat forhandsbesked rorande svensk krigsmaterielexport - inkl reservdelar och följdleveranser - till Turkiet det senaste året. Och om man avser att lamna det sa länge strider mellan den turkiska statsmakten och kurderna pågår

Min fråga till statsrådet ar foljande

På vilket satt avser statsrådet att, nar det galler krigsmaterielexport, förhindra att Turkiet ar mottagarland?

Birger Schlaug (mp)

banknr 82

Överlamnas enligt uppdrag

pressmeddelande
miljöpartiet de gröna

1999-06-07

Birger Schlaug om regeringens svar:

– Hög tid för internationell konferens om kurdernas situation!

– Efter ganska undanglidande svar från ministrarna kan jag bl a konstatera att den svenska regeringen uppenbarligen inte kant till de kränkningar som kurder utsatts för av den turkiska regimen, genom att denna förbjudit kurder att vara kurder! Jag utgår från att utrikesministern nu tar reda på fakta, genom att inte enbart förlita sig på den turkiska ambassaden. .

Det säger Miljöpartiets språkrör Birger Schlaug, sedan han fått fått svar på de frågor han ställde till utrikesminister Anna Lindh och statsrådet Leif Pagrotsky den 27 maj om kurdernas situation

– Det är hög tid for en internationell konferens om kurdernas situation. Det går inte att blunda for att kurderna under lång tid utsatts för samma kränkningar som kosovoalbanerna. Genom att nu driva fram en internationell konferens om kurdernas situation kan man sätta världens ljus på det fortryck som nu råder, samtidigt som man kan tvinga fram lösningar som ger kurderna de rättigheter som alla människor har rätt till. Det handlar naturligtvis då inte bara om Turkiet utan om alla de regimer som ägnar sig åt att förhindra mänskliga rattigheter för kurderna, säger Birger Schlaug

För vidare information: Birger Schlaug 070-671 03 54

FRÅGA TILL STATSRÅD
1999-05-27

SVERIGES RIKSDAG

Till utrikesminister Anna Lindh

Ang kurdernas rätt att vara kurder

Efter att i några år ha accepterat att det finns kurder i Turkiet, kraver de turkiska myndigheterna på nytt att kurderna raderas ur det allmänna medvetandet I direktiv till de statliga medierna och andra offentliga institutioner har inrikesdepartementet förbjudit vissa formuleringar som antyder förekomsten av en etnisk minoritet i Turkiet Uttryck som "av kurdisk börd" eller "medborgare av kurdiskt ursprung" får inte anvandas i fortsattningen Det skall heta "turkiska medborgare" respektive "turkiska medborgare som i separatistiska kretsar beskrivs som kurder" Inte heller ar det tillrådligt att skriva om "folket i sydostra och ostra Anatolien" Det ska heta "medborgare som bor i ostra Turkiet"

Sedan turkiska republiken bildades i ruinerna av det Osmanska imperiet har myten om landets etniska renhet varit ett barande element i författningen Under decennier användes ordet "bergsturkar" om kurderna, och på 1930-talet talades det till och med om "degenererade turkar som lever bland bergen" Forst under de senaste åren har det varit mojligt att i medierna och andra offentliga sammanhang tala oppet om att det finns en kurdisk minoritet

Min fråga till utrikesministern ar foljande

På vilket satt avser utrikesministern att agera gentemot den turkiska regeringen med anledning av ovanstående?

Birger Schlaug (mp)

banknr 82

Överlamnas enligt uppdrag

Sveriges Utrikesminister, Anna Lindhs uttalande om kurder i EU:s ministermöte

Despite this progress, the human rights situation around the world gives no reason for complacency. Only a few hours travel from here, the Kurdish people are denied their language, cultural identity and democratic rights in Turkey. Turkey's behaviour towards the Kurds is not acceptable. The international community has to address its continued violations of human rights more clearly. The Turkish Government should meet the democratic forces among the Kurdish people in a dialogue The decision to forbid the Democratic Party of the Masses, an organization not linked to the PKK, is a sign of the contrary. Emergency laws should be lifted. Detained political prisoners released.

www.arsivakurd.org

PROJEKT

VÄGAR TILL ARBETE FÖR FUNKTIONSHINDRADE MED UTLÄNDSK BAKGRUND

SIOS

SIOS - SAMARBETSORGAN
FÖR INVANDRARORGANISATIONER
I SVERIGE

Vegagatan 1A
113 29 STOCKHOLM
telefon 08-30 13 60
fax 08-31 92 80

Bakgrund

Vår erfarenhet av funktionshindrade med utländsk bakgrund är att deras situation leder till isolering och utanforskap. Bristande kunskap om det svenska samhället, avsaknad av kontakter och negativa attityder mot och okunskap om handikapp är några av de faktorer som ligger bakom.

Syfte

Syftet med projektet är att utveckla metoder, föreslå åtgärder och formulera projekt som leder till att krigskadade och arbetshandikappade med utländsk bakgrund får arbete, sysselsättning eller utbildning. Därmed ökar deras förutsättningar att bli delaktiga i samhället.

Mål

Målen för projektet är följande:

- ❑ Bereda möjligheter till arbete för krigskadade och arbetshandikappade med utländsk bakgrund
- ❑ Samarbeta med myndigheter, frivilligorganisationer och företag för att utveckla metoder, föreslå åtgärder och formulera projekt som leder till att krigskadade och arbetshandikappade med utländsk bakgrund får arbete, sysselsättning eller utbildning
- ❑ Informera invandrargrupper om dessa människors situation
- ❑ Sprida kunskap till allmänheten om dessa människors situation

Målgrupp

Projektet ska arbeta med de folkgrupper som finns representerade i följande riksförbund:
* Allserbisk-jugoslaviska riksförbundet
* Assyriska riksförbundet
* Iranska riksförbundet
* Kurdiska riksförbundet
* Turkiska riksförbundet
* Riksförbundet polska föreningar

Projektet ska arbeta på lokal nivå i regionerna Stockholm, Malmö och Göteborg.

Metod

- ❑ Projektet ska driva ***uppsökande verksamhet*** i samarbete med myndigheter och invandrarföreningar
- ❑ ***kurser, konferenser och seminarier*** ska anordnas för att belysa problematiken och diskutera idéer och utbyta erfarenheter
- ❑ ***nätverk*** ska byggas upp för erfarenhetsutbyte och kunskapsspridning
- ❑ ***informationsinsatser*** för handläggare och andra ska anordnas för att öka kunskap om arbetshandikappade med utlänsk bakgrund

Projekttid

Projektet startade den 1 juni 1998 och beräknas pågå i tre år.

Projektorganisation

Projektet leds av en ledningsgrupp som består av representanter för de ovannämnda riksförbunden. Projektet ska bl a drivas med arbetsgrupper i varje riksförbund. En projektledare samordnar och leder fram arbetet. En projektledare samordnar och leder fram arbetet. Han heter Julio Fuentes och nås på SIOS kansli.

www.arsivakurdi.org

بۆچوونێکی جیاواز لە کۆمەڵگاکەیدا لە سەندیکاکان، کۆمەڵەکان (لە کۆمەڵەی فەرهەنگی یەوە بگرە تا دەگاتە کۆمەڵەی وەرزشی و کۆمەڵە پیشەیی، کۆمەڵەی گەڕەکەکان و ....هتد) و ڕێکخراوە سیاسییەکاندا کۆ بکاتەوە و لە هەمووان بۆ خزمەتی خەڵک و نیشتمان و پاراستنی سیستەمەکەی کەڵک وەرگرێ. لە وڵاتانی ئەوروپی و ئەمریکادا، ساڵانە بە ملیارد دۆلار خەرجی ئەو مەبەستە دەکرێ. بە هەزاران ڕادیۆ، تەلەفزیۆن و ڕۆژنامەی شەخسی و دەوڵەتی، لە چوارچێوەی یاسای ئەو وڵاتانەدا بۆ ئەو مەبەستە کار دەکەن و تەنانەت ئەو کەسانەش کە لە دنیای سەرمایەداریی گەشە نەکردووی ئاسیا، ئەفریقا، ئەمریکای لاتین و وڵاتانی کۆڵۆنی وەک کوردستانیش کە لە وڵاتی خۆیاندا ئیزنیان نەبووە بە زمانی زگماکی بخوێنن و فەرهەنگی خۆیان گەشە پێ بدەن، لە دەرفەتی ڕەخساوی ئەو وڵاتانە و قوتابخانە و زانکۆکانیان کەڵک وەرگرن و تەنانەت بە پلەی بەرزی سیاسی، زانستی و کۆمەڵایەتیش دەگەن. سەرمایەداریی گەشە کردوو بەگشتی لە سەردەمی ئێستادا ڕواڵەتێکی وەها لە وڵاتەکەیدا پێک دێنێ، کە پەسەندکراوی زۆربەی چین و توێژەکانی خەڵک بێ.

لە وڵاتێکدا کە سیستەمی سەرمایەدارییەکەی گەشەی نەکردبێ و ئابووری خەڵکەکەی دەستەبەر نەکرابێ و برسییەتی هەڕەشە لە دانیشتوانی بکات، لە وڵاتێکدا کە ئابوورییەکەی بە دیاردەیەکی سروشتی وەک نەوت بەسترابێتەوە، مەزندەی جیهانی نەوت کار لەسەر هەموو دیاردەکانی ژیانی کۆمەڵگاکەی بکات، لە وڵاتێکدا کە خەڵک خاوەنی قوتابخانە، زانستگا و بنکەکانی فێربوونی پێشکەوتوو نەبێ، لە وڵاتێکدا کە زانین و پێشکەوتن تیشک لە داب و نەریت و فەرهەنگی هەزار و پێنجسەد ساڵی ڕابردوو وەرگرێ و فەرهەنگی پێشکەوتووی جیهانی زانست و پیشەسازیی بە دوژمنی مرۆڤ بناسێ، لە وڵاتێکدا کە کۆمەڵ بە قیامەتێکی نادیار و دنیایەکی نادیار رابهێنرێ، لە وڵاتێکدا کە ڕەش پۆشی، گریان و لەخۆ دان فەرهەنگی بێ و گەل بە نەزان و سەغیر بناسرێ و کەسێک بەناوی ڕێبەری دینی لە پلەی (ویلایەتی فەقێ) دا وەکالەتیان بکات و دەنگی کەسێک لە سەروی دەنگی بیست ملیون کەس بێ، لە وڵاتێکدا کە خەڵک مافی دەربڕینی بیروڕای شەخسی خۆی نەبێ و نەتوانێ بە زمانی دایکی بخوێنێ، لە وڵاتێکدا کە ئینسان بەچەشنی هەزار ساڵ لەمەوپێش تێیدا سەنگسار بکرێ، لە وڵاتێکدا کە دوو ژنی عاقڵ بە پیاوێکی کەم عەقڵ و ماخولیا بژمێرن و دەیان ئەگەری تریش ، کوا دەکرێ بەبێ چارەسەر کردنی ئەو ئەگەرانە حکومەتی مەدەنی لێ دامەزرێ؟!

ئەو ژمارە کاربەدەستانەی کە لە ئێران لە دەهۆڵی ئازادی و دامەزراندنی حکومەتی مەدەنی دەکوتن، بۆ خۆیان ئازاد نین و دەسەڵاتی بەڕێوەبردنی بەرپرسایەتی خۆیان نیە؛ ئەوانەش کە فریوی ئەوان و لە سەروی هەموان فریوی سەرۆک کۆمار خاتەمی یان خواردووە، پێویستە چاو بە مێژووی دوو ساڵی ڕابردوودا بخشێنن، بزانن چین لایەنگرانی بیری دیموکراتیزە کردنی ئێران دزراون و لە بەندیخانەکانی ئێراندا شکەنجە کراون ژمارەیەکیشیان کوژراون و کەس دەنگی لێ نەبیستوون. هەموو دەزانن کە وەزیری کشوەری ئێران عەبدوڵڵای نوری لە کابینەی خاتەمی دا چۆن وەبەر شەق و مستی چۆماخدارانی ڕژێم کەوت، عەتاوڵڵای مهاجرانی وەزیری ئیرشادی خاتەمی لە پەرلەمانی ئیسلامی دا بێ ئابروو کرا، (کەرباسچی) شارەداری تاران چۆن بێ ئابڕوو کرا و خرایە بەندیخانەوە و نوسەرانی وەک مەجید شەریف، محەمەد موختاری و جەعفەری پویەندە و ...هتد بێسەرو شوێن کران و بەڕێزان داریوشی فروهەر سەرۆکی حیزبی میللەتی ئێران و پەروانەی فروهەر چۆن لە ماڵی خۆیاندا بە کێرد ئەنجن ئەنجن کران و سەرئەنجام مەنوچێر محەمەدی ڕێبەری خوێندکارانی دانیشگای ئازادی تاران و سێ کەس لە هاوڕێیانی ڕۆژی سێ شەمە ١٩٩٩/٥/٢٧ لە لایەن دەزگای پاراستنی ئێرانەوە فڕێنران.

لە ڕژێمی ویلایەتی فەقیی ئێراندا کە یاسا بنەڕەتییەکەی کۆنەپەرستانەیە و خەڵک و تەنانەت ڕێبەرانی وەک مونتەزیریش ئەمنیەتی کۆمەڵایەتی یان نییە، باس کردن لە دامەزرانی حکومەتی مەدەنی شەرمەزاری دێنێ. ڕوناکبیرانی کورد و ئێرانی بەر لەوەی کە فکری دامەزراندنی حکومەتی مەدەنی بکەنەوە لە ئێراندا، پێویستە هەوڵ بدەن ویلایەتی فەقێ لە گۆڕ نێن، چونکە ویلایەتی فەقێ کۆسپی سەرەکیی سەر ڕێگای ئەمنیەتی ئابووری، کۆمەڵایەتی، فەرهەنگی و سیاسی خەڵکە و تا ویلایەتی فەقێ هەبێ کەس مافی ئازادیی نابێ و هەوڵەکان بۆ دامەزراندنی حکوومەتی مەدەنی لە ئێرانی ئیسلامی دا پوچەڵ دەبنەوە. ئەوانەش کە لە ئەوروپا و بە تایبەتی لە سوید خەڵک هاندەدەن بچنەوە یارمەتی کۆماری ئیسلامی بدەن بۆ دامەزراندنی حکومەتی مەدەنی لە ئێراندا، باشترە بۆخۆیان پێشتر بچنەوە، بەڵکو یەحیا ڕەحیم سەفەوی فەرماندەی سوپای پاسداران دەرفەتی بۆ بگونجێ و زمانیان ببڕێ.

١٩٩٩/٦/٩

www.arsivakurd.org

حکومەتی مەدەنی لە ئێرانی ئیسلامی دا

حامید گەوهەری

دوای بیست ساڵ بەسەر پێشێلکردنی مافە سەرەتاییەکانی مرۆڤ و لەژێر پێ نانی مافی چارەنوسی نەتەوە ژێردەستەکان لە ئێراندا، ژمارەیەک ڕووناکبیر لە ئێران و تەنانەت لە دەرەوی ئێرانیشدا باس لە دامەزرانی حکوومەتی مەدەنی لەو وڵاتەدا دەکەن. ئەو باسە لە هێندێک جێ دا تیشکی خستووەتە سەر نوسراوەی ڕۆژنامەکان و فکری خوێندکارانی زانکۆکانیشی لە خۆدا قەتیس کردووە و تەنانەت ژمارەیەکیش لە هاوکارانی سەرۆک کۆمار خاتەمی گیرفانیان بۆ هەڵدرووە، تا لە حکومەتی مەدەنی داهاتووی ئێراندا جێیەکی باشتر بۆ خۆیان بکەنەوە. ئەوانە بە چەشنێک لە هەوڵەکانیان دەدوێن، کە دەڵێی زەمینەی دامەزراندنی حکومەتی مەدەنی یان پێک هێناوە و چاوەڕوانی ڕێبەری دینی ئێران ئایەتوڵڵا خامنەین فتوای بۆ بدات. ئەوانە بێخەبەرن لەوەی کە مەلا بە چنگ و ددان لە ئایدیۆلۆژی و سیستەمەکەیان بەرگری دەکەن و ئامادە نین بگەڕێنەوە قوژبنی مزگەوتەکان و بە پارەی نوشتە نوسین و سیغە کردن ژیانیان دابین بکەن.

جیا لەوە هەندێک کەسیش لە ئەوروپادا سەریان بەرز کردووەتەوە و دەڵێن بۆ دامەزراندنی حکومەتی مەدەنی لە ئێراندا زەمینە ڕەخساوە و دەکرێ سەد کەسێک سواری فڕۆکە بن و بچن لە فڕۆکەخانەی (مهرئاباد)ی تاران دابەزن و بڵێن (ئێمە هاتووین لە دامەزراندنی حکومەتی مەدەنی دا یارمەتی تان بدەین).

بە وردبوونەوە لەو نوسین و باس و گفتوگۆیانە، مرۆڤ پێویستە بۆ دەرخستنی ڕاستییەکان و وشیار کردنەوەی لاوە نیشتمانپەروەرەکانمان، کە هەر جارەی ژمارەیەکیان بەدەست پیاوکوژانی کۆماری ئیسلامی بێسەر و شوێن دەکرێن، چەند هەنگاوێک بەرەو پێش هەڵگرێ و فەلسەفەی دامەزرانی حکومەتە مەدەنییەکان شی بکاتەوە و ئینجا وەڵامی ئەو پڕوپاگەندانە بداتەوە، کە لە ڕووی نەزانی وەیان بە زانیارییەوە بۆ هەڵخەڵەتاندنی نیشتمانپەروەران هەڵدەگیرێن.

حکومەتی مەدەنی دیاردەیەکی ئابووری، کۆمەڵایەتی، فەرهەنگی و سیاسی یە، کە لە کۆی دەستکەوتەکانی دنیای سەرمایەداریی گەشەکردوودا بەدی دێ. کاتێک سەرمایەداری قۆناغی سەرەتایی بڕی و گەشەی کرد، بۆ ئەوەی لە ڕەوتی ئاسایی نەکەوێ و بەرەو پاشەوە نەگەڕێتەوە، ناچارە هەندێک پێویستی مادی و مەعنەوی کۆمەڵگاکەی لە پلوڕالیسمی سیاسی و ئابووری دا بگونجێنێ. بۆ گەیشتن بەو مەبەستە، بەبێ لەبەرچاو گرتنی ڕادەی جیاوازی ئابووری نێوان چینەکانی کۆمەڵگا، دوکتۆر و دەرمان و خانووبەرە بۆ چینی هەژار دابین دەکات و ناهێڵێ کەس برسی بمێنێتەوە و بۆ تێرکردنی سکی دەست پان بکاتەوە. هەوڵ دەدات هەموو بیر و

لە وڵاتێکدا کە سیستەمی سەرمایەدارییەکەی گەشەی نەکردبێ و ئابووری خەڵکەکەی دەستەبەر نەکرابێ و برسییەتی هەڕەشە لە دانیشتوانی بکات، لە وڵاتێکدا کە ئابوورییەکەی بە دیاردەیەکی سروشتی وەک نەوت بەسترابێتەوە، مەزەندەی جیهانی نەوت کار لەسەر هەموو دیاردەکانی ژیانی کۆمەڵگاکەی بکات، لە وڵاتێکدا کە خەڵک خاوەنی قوتابخانە، زانستگا و بنکەکانی فێربوونی پێشکەوتوو نەبێ، لە وڵاتێکدا کە زانین و پێشکەوتن تیشک لە داب و نەریت و فەرهەنگی هەزار و پێنجسەد ساڵی ڕابردوو وەرگرێ و فەرهەنگی پێشکەوتووی جیهانی زانست و پیشەسازیی بە دوژمنی مرۆڤ بناسێ، لە وڵاتێکدا کە کۆمەڵ بە قیامەتێکی نادیار و دنیایەکی نادیار باربهێنرێ، لە وڵاتێکدا کە ڕەش پۆشی، گریان و لەخۆ دان فەرهەنگی بێ و گەل بە نەزان و سەغیر بناسرێ و کەسێک بەناوی ڕێبەری دینی لە پلەی (ویلایەتی فەقێ) دا وەکالەتیان بکات و دەنگی کەسێک لە سەروی دەنگی بیست ملیون کەس بێ، لە وڵاتێکدا کە خەڵک مافی دەربڕینی بیروڕای شەخسی خۆی نەبێ و نەتوانێ بە زمانی دایکی بخوێنێ، لە وڵاتێکدا کە ئینسان بەچەشنی هەزار ساڵ لەمەوپێش تێیدا سەنگسار بکرێ، لە وڵاتێکدا کە دوو ژنی عاقڵ بە پیاوێکی کەم عەقڵ و ماخولیا بژمێرن و دەیان ئەگەری تریش ، کوا دەکرێ بەبێ چارەسەر کردنی ئەو ئەگەرانە حکومەتی مەدەنی لێ دامەزرێ؟!

فێستیڤاڵی لاوانی کورد لە ستۆکهۆڵم

ڕۆژی ٢٨-١٩٩٩/٥/٣٠ فیدراسیۆن بە هاوکاریی یەکێتیی لاوانی کوردستان و یارمەتیی ABF، بۆ ماوەی سێ ڕۆژان فێستیڤاڵی لاوانی کوردی لە ستۆکهۆڵم پێک هێنا. پرۆگرامی فێستیڤاڵی لاوان لە کەش و هەوایەکی خۆشی بەهاری دا لە پارکی (ڕۆلامس هووس) Rålamshovparken، لەژێر چادرێکی مەزندا بەڕێوە چوو. لەو فێستیڤاڵەدا پێنج پانێلی جۆراوجۆر و سێ شەو ئاهەنگ بەشێوەی خوارەوە ئەنجامی گرت:

١- ڕۆژی ١٩٩٩/٥/٢٨:

ئا- کات ژمێر ١٨,٣٠، **(دۆزی لاوانی کورد لە وڵاتی سوید)**: گوڵان ئاوجی لە لایەن یەکێتیی لاوانی کوردستانەوە پانێلەکەی بەڕێوە برد: شەڤدەر گۆڤەن، نالین دەمیر، نەسلیهان شاهین و ئوز نۆژەن لەسەر دۆزی لاوانی کوردی دانیشتووی سوید گفتوگۆیان کرد و وەڵامی پرسیاری بەشدارانیان دایەوە.

ب - کات ژمێر ٢٠,٠٠، **،مافی مرۆڤی کورد**: ئەشرەف ئۆکوموس ڕۆژنامەوان، پانێلەکەی بەڕێوە برد. هانس لیندکویست لە لایەن پارتی ناوەندی سوید (سینتر پارتی)، ئۆریان سوێدبەری لە لایەن پارتی چەپی سوید، بەرگەر شلاڤ لە لایەن پارتی ژینگەی سوید، تەها برواری لە لایەن بیرۆی حکومەتی هەرێمی کوردستان و کەیا ئیزۆڵ لە لایەن فیدراسیۆنەوە لەسەر ئەم بابەتە دوان و وەڵامی پرسیاری بەشدارانیان دایەوە.

پ- کات ژمێر ٢١,٠٠ هەتا ٢٤,٠٠، **(موزیک)**: لەو بەشەدا، گرووپی سویدی لاتین کینگس و گرووپە کوردییەکانی حەسەن شەریف، نەسلیهان پرۆگرامیان پێشکەش کرد و لە کۆتایی دا گرووپی کوردی هیپ هۆپ تاتس بە چەند ئاهەنگ بە زمانی ئینگلیسی فستیڤاڵەکەیان ڕازاندەوە.

٢- ڕۆژی ١٩٩٩/٥/٢٩:

ئا- کات ژمێر ١٣,٠٠، **تێکەڵاوی و لێک نزیک بوونەوە یان جیابوونەوە و لێک دوور کەوتنەوە**: ڕۆژنامەوان ئەشرەف ئۆکوموس پانێلەکەی بەڕێوە برد. نالین پککوڵ (باکسی) لە لایەن پارتی سوسیال دیموکراتی سوید، یۆران ئەریکسۆن لە لایەن ABF، بەکر ئوزونئەل لە لایەن پارتی چەپی سوید، ئاگاتا میکنەر لە لایەن لاوانی ڕێکخراوی یەکێتیی فیدراسیۆنەکانی بیانی (SIOS)، تۆمی تلیۆسۆ لە لایەن ئیدارەی تێکەڵاوییەوە و بیلال کورکۆ لە لایەن دایرەی کار LAN.

ب- کات ژمێر ٢١,٠٠ هەتا ٢٤,٠٠، **(موزیک)**: لەو بەشەدا، گرووپەکانی موزیکی کوردی، شیلان، خەلیل ئورفایی و ناتالیا پرۆگرامەکەیان ڕازاندەوە.

٣- ڕۆژی ١٩٩٩/٥/٣٠:

ئا- کات ژمێر ١٣,٠٠: **هەڵبژاردنی یەکێتیی ئەورووپا (EU) و کێشەی کورد**: عومەر شێخ مووس لە زانکۆی ستۆکهۆڵم پانێلەکە بەڕێوە برد: ئیڤانا ڕۆوەیدا لە لایەن پارتی ژینگەی سوید، خاو پەنهیرۆ لە لایەن پارتی سوسیال دیموکراتی سوید و برگت هەلمان لە لایەن پارتی ناوەندی سوید لەسەر ئەم بابەتە گفتوگۆیان کرد و لە کۆتایی دا وەڵامی بەشدارانیان دایەوە.

ب- کات ژمێر ١٥,٠٠: **ئێمە دەتوانی قەبووڵ بکەین کچ سەربەخۆ بێ؟** کەیا ئیزۆڵ لە لایەن فیدراسیۆنەوە پانێلەکەی بەڕێوە برد: زەلال باڵ ، ڕوکەن ، شوکری دەمیر، گوڵان ئاوجی و ئابید دوندار لەسەر ئەم بابەتە گفتوگۆیان کرد و وەڵامی پرسیاری بەشدارانیان دایەوە.

پ- کات ژمێر ١٨,٠٠ هەتا ٢٠,٠٠، **(موزیک)**: هەڵپەرکێی کوردی بە دەهۆڵ و سورناو کۆتایی فێستیڤاڵی لاوان.

ڕۆژی جیهانیی کرێکاران پیرۆز بێ

ڕۆژی ١٩٩٨/٥/١، فیدراسیۆن بەشداریکرد لە خۆپێشاندانی یەکی مانگی مای ڕۆژی کرێکارانی جیهانیدا. فیدراسیۆن بە چەشنی ساڵانی پێشوو لەگەڵ پارتی چەپ (Vänsterparti) بەشداریی خۆپێشاندانەکەی کرد و کۆمەڵەی سپۆنگا لەگەڵ پارتی سوسیال دیموکراتەکان (Sosyaldemokrat). کۆمیتەی کلتور و پەروەردە ئەم خۆپێشاندانەی ڕێکخست و ژمارەیەکی بەرچاو لە ئەندامان و لایەنگرانی فیدراسیۆن بەشدارییان تێداکرد.

نوێنەرانی لاوان لە ڕوسیا

ڕۆژی ۱۹۹۹/٥/۳، گوڵان ئاوجی و شوکری دەمیر بە نوێنەرایەتی یەکێتیی لاوانی کورد لەگەڵ ڕێکخراوی لاوانی سوید LSU چوونە مینسک پایتەختی ڕوسیای سپی و لە سمینارێکی شاری برێست Brestدا بەشدارییان کرد، کە بۆ ناسینی دوو سیستەمی لێک جیاوازی ڕوسیا و سوید پێک هاتبوو. نوێنەرانی یەکێتیی لاوان لەو سمینارەدا لەسەر مێژووی کورد و بارودۆخی سیاسی ئەمرۆی کوردستان دوان و وەڵامی پرسیاری بەشدارانیان دایەوە. ئەوان هەروەها لەو سەفەرەدا سەردانی دوو ڕێکخراوی لاوانی ڕوسیای سپی یان کرد. یەکێک لەو ڕێکخراوانە ڕێکخراوی ڕادا Rada بوو، کە ٤١ لقی هەیە و بە بودجەی حکومەتی ڕوسیا دەژین. ڕێکخراوی دووەم، کە سەردانیان کرد یەکێتیی کومونیست و لینینستی ڕوسیای سپی بوو، کە بە گوتنی سەرۆکی ئەو ڕێکخراوە Yury Voskressonky ئەوان دە هەزار ئەندامیان هەیە و یەک لە ڕێکخراوە مەزنەکانی ڕوسیای سپین. دیداری نوێنەرانی یەکێتیی لاوان حەوت ڕۆژی خایاند.

سمینارێک لەسەر دۆزی کورد لە تورکیا

بەڕێز سزگین تانریکلو سەرۆکی پێشووی کۆمەڵەی پارێزەرانی شاری دیاربەکر و ئەندامی ئێستای کۆمەڵەی مافی مرۆڤ لە تورکیا و خاوەنی خەڵاتی کەنەدی ڕۆژی ۱۹۹۹/٥/۱۹ سەردانی فیدراسیۆنی کرد. کۆمیتەی کارگێڕی فیدراسیۆن بەبۆنەی هاتنی بەڕێزیان بۆ سوید، ڕۆژی ۱۹۹۹/٥/۲۱ سمینارێکی لە لۆکاڵی فیدراسیۆن بۆ ناوبراو پێک هێنا. بەڕێز تانریکلو بە کورتی ئاماژەی بە مافی مرۆڤ لە تورکیا و دۆزی کوردان لەو وڵاتە، بەرلە هەڵبژاردنی ۱۹۹۹/٤/۱۸ کرد و ئینجا بۆ ماوەی دوو کات ژمێران وەڵامی پرسیاری بەشدارانی سمینارەکەی دایەوە.

دوکتۆر شەوکەت بامەرنی سەردانی فیدراسیۆنی کرد

ڕۆژی ۱۹۹۹/٥/۱۹، بەڕێز دوکتۆر شەوکەت بامەرنی لێپرسراوی پەیوەندییەکانی دەرەوەی مەکتەبی یەکی پارتی دیموکراتی کوردستان سەردانی فیدراسیۆنی کرد. لە کۆبوونەوەیەکدا کە کۆمیتەی کارگێر بەم بۆنەیەوە سازی دا، بە درێژیی لەسەر کار و خەباتی فیدراسیۆن و پارستنی سەربەخۆیی ئەو دەزگایە و پرۆسەی ئاشتیی کوردستان، باس و گفتوگۆ کرا. بەڕێز شەوکەت بامەرنی فیدراسیۆنی بە دەستکەوتێکی گرنگ بۆ کورد و بەتایبەتی کوردەکانی دانیشتووی سوید هەڵسەنگاند و سوپاسی خزمەتی فیدراسیۆن و کۆمەڵەکانی ئەندامی کرد. ناوبراو هەروەها ئاوتی خواست، فیدراسیۆن جێگەی خەباتی هەموو کوردێک و لایەنە کوردییەکان بێت و هەموو لایەک بۆ بەرژەوەندیی نەتەوەی کورد و بزاڤی ڕزگاریخوازانەی کوردستان خەباتی تێدا بکەن.

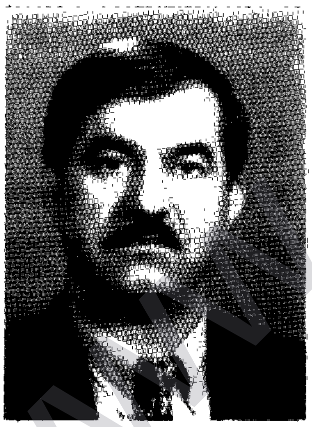

www.arsivakurdi.org

جەژنی نەورۆز لە شکۆیەکی مەزندا

– فیدراسیۆن ڕۆژی ٢٠ی مارس جەژنی نەورۆزی بە شکۆیەکی مەزن و لە جەوێکی شاد و هەست بزوێنی پتر لە دوو هەزار کەسیی دا لە سۆڵناهاڵنی ستۆکهۆڵم پیرۆز کرد. هونەرمەندان قادر ئەلیاسی، حەسەن شەریف، سەحەر دلۆڤان ، جودی، خۆشناو گروپی هونەری فۆلکلوری هەڵپەرکێی میدیا و گروپی سەمای فلامینکۆ (سپانیایی) بە دەنگ و هونەری خۆیان جەژنەکەیان ڕازاندەوە. جیا لەواە کۆمەڵەکانی ئەندمیش لە شارەکانی خۆیاندا جەژنی نەورۆزیان بە شکۆیەکی مەزن پیرۆز کرد. جەژنی نەورۆز لە مالمۆ لە لایەن کۆمەڵەکانی (کوردی مالمۆ، مالی کلتوریی کوردی مالمۆ، کۆمەڵەی ئاشتیی کوردستان، کۆمەڵەی کلتوری کوردی لوند و پەیوەستگای دیموکراتییە کوردییەکان بەڕێوە چوو.

نوێنەرانی کۆمیتەی ئامادەکاری کۆنگرەی نەتەوەیی کوردستان سەردانی فیدراسیۆنیان کرد

ڕۆژی ١٩٩٩/٥/٤، بەڕێزان زوبەیر ئایدار و ئەحمەد ئاق تاش بە نوێنەرایەتی کۆمیتەی ئامادەکاریی کۆنگرەی نەتەوەیی سەردانی فیدراسیۆنیان کرد. لە کۆبوونەوەیەکدا کە کۆمیتەی کارگێڕ بەم بۆنەیەوە پێکی هێنا و چەند ئەندامی دەستەی نوسەرانی بەربانگیش بەشدارییان تێدا کردبوو، سەرۆکی فیدراسیۆن کەیا ئیزۆڵ بەخێرهاتنی میوانانی کرد و ئینجا، زوبەیر ئایدار ئاماژەی بە پرۆسەی خەباتی چوار ساڵەی پێکهێنانی کۆنگرەی نەتەوەیی کرد و ڕایگەیاند کە ڕۆژی ١٩٩٩/٥/٢٤ ئەو کۆنگرەیە پێکدێنین. ناوبراو لە کۆتایی قسەکانیدا داوای لە فیدراسیۆن کرد کە وەک ئەندام بەشداریی بکات لە پێکهێنانی کۆنگرەی نەتەوەیی دا.

هەموو ئەندامان خۆشحاڵی خۆیان لە دەزگایەکی سەرتاسەری کوردی دەربڕی، بەو شەرتەی هەموو لایەنەکانی کوردی بەشداریی تێدا بکەن. لەو ڕوانگەیەوە کەیا ئیزۆڵ ڕایگەیاند: ئێمە خوازیاری پەیوەندی نزیکی هەموو کورد و بەتایبەتی ڕێکخراوە سیاسییەکانی کوردستانین و لە پێناوی ئەوە مەبەستەدا بوو، کە کۆنگرەی ١٨ی فیدراسیۆن لەژێر دروشمی (ئێمە بەیەکەوە بەهێزترین) پێک هات. ئێمە بە دڵ دەمانەوێ مۆدێلی ئێمە بکەوێتە نێو ڕێکخراوەکانی ترەوە.

www.arsivakurd.org

چەند چالاکییەکی فیدراسیۆن

سەرۆکی پارتی کاری سەربەخۆی کوردستان سەردانی فیدراسیۆنی کرد

– رۆژی ۱۹۹۹/۳/۱۷، بەڕێز ئەبو حکمەت سەرۆکی پارتی کاری سەربەخۆ و وەزیری کشتوکاڵی حکومەتی فیدراڵی هەرێمی کوردستان لەگەڵ بەڕێز شێرکۆ ئەندامی سەرکردایەتی پارتی کاری سەربەخۆ سەردانی فیدراسیۆنیان کرد. لە کۆبوونەوەیەکدا کە کۆمیتەی کارگێر بەم بۆنەیەوە سازی دا، بە درێژیی لەسەر کار و خەباتی فیدراسیۆن، پرۆسەی ئاشتیی کوردستان، دۆخی پارتی کاری سەربەخۆ و دەستکەوتەکانی کابینەی سێهەمی حکومەتی هەرێمی کوردستان و شێوەی بەڕێوەبەرایەتی وەزارەتی کشتوکاڵی حکومەتی فیدراڵی کوردستان باس و گفتوگۆ کرا.

– رۆژی ۱۹۹۹/۲/۲۷، نوێنەری کەمئەندامانی کۆمەڵەکانی یوتێبۆری، لینشۆپینگ، نینسهامن و ستۆکهۆڵم لەگەڵ لێپرسراوی کۆمیتەی کەمئەندامانی فیدراسیۆن بەشداری سمیناری کەمئەندامانی بیانی سوید بوون. ئەو سمینارە بۆ دانی ئاگاداریی لەسەر کار و ژیانی کەمئەندامانی بیانی و ئاڵوگۆڕ کردنی بیروڕای کەمئەندامان لە لایەن SIOSەوە لە ستۆکهۆڵم پێک هات.

یادی کارەساتی شومی هەڵەبجە

نوێنەری ڕێکخراوە سویدی و کوردییەکان و ژمارەیەکی بەرچاو لە کوردەکانی دانیشتووی ستۆکهۆڵم بەشداریی یادی کارەساتی شومی هەڵەبجەیان کرد. هەر لەو رۆژەدا لاوانی گرووپی میدیا ۵۰۰۰ مۆمیان بە یادی ۵۰۰۰ هەزار شەهیدی

هەڵەبجە لە گۆڕەپانی سێرگێلس تۆری (Sergelstorg) داگیرساند، کە ژمارەیەکی زۆر کورد و سویدی بەشداریی ئەو یادەشیان کرد. جیا لەوە زۆربەی کۆمەڵەکانی ئەندامی فیدراسیۆنیش یادی کارەساتی هەڵەبجەیان کردەوە، بەتایبەتی ئەو یادە لە ماڵمۆ لە لایەن کۆمەڵەی ئاشتی یەوە و بەبەشداریی هەموو لایەنە سیاسییەکانە ئەنجامی گرت.

– کۆمەڵەی تازە دامەزراوی شاری هێلسینگبۆری داوای ئەندامەتی لە فیدراسیۆن کرد. کۆمیتەی گشتیی فیدراسیۆن لە کۆبوونەوەی رۆژی ۱۹۹۹/۲/۲۸ی خۆیدا کۆمەڵەی هێلسینگبۆری بە ئەندام وەرگرت.

– لەسەر بانگهێشتنی بیرۆی حکومەتی کوردستان، چوار ئەندامی کۆمیتەی کارگێڕ رۆژی ۱۹۹۹/۳/۱۲ سەردانی بارەگای بیرۆی حکومەتی کوردستانیان کرد. لەو سەردانەدا نوێنەری حکومەتی فیدراڵی کوردستان کاک تەها بروواری ئاماژەی بە ئەرکی بیرۆ لە وڵاتی سوید و وڵاتانی سکاندیناوی کرد. نوێنەرایەتی فیدراسیۆن خۆشحاڵی خۆیان لە کردنەوەی بیرۆی حکومەتی کوردستان دەربڕی.

– رۆژی ۱۹۹۹/۳/۱۶ فیدراسیۆن یادی کارەساتی شومی هەڵەبجەی لە کەنیسەی Adolf Fredriks Kyrka کردەوە.

www.arsivakurd.org

نەورۆز

ئەمین سندی

ئەو
سەرهاتیا ب خوینێ هاتیە
فرشک کرن.... لچوو زەمانا قەت نامرت
هەر دێ ڤەژیت
رەف رەفێ....
شاگردا دهێن
د ناڤ زکێ
دایکا خۆەدا
جەژنا تە دکەن
xxxxxx
تە ژ سەرێ
چەند شەهمارا د پارێزین ژین
ژەهریا وان... ژەهریا وان
دناڤ سەرێ مندا....
تەڤل هەڤ بوویە پر ژان
جەژنا منێ...!
بووچی سوجدێ بووتە نەبم
دەهجار... ژ بەژنا هەمە لایی
بلندتری
ژقیبلا بۆسلمانا پیرۆزتری
ژناڤ خوینا لاوا
بوویە شەمالەک هاتە دەر
ژووی چاخی و هەتا نهوو
ل سەر سینگی ڤێ دونیایێ
دوزەخ دژیت...
خوێن ژ کەربا...
دناڤ مەژیێ تەدا کەلی... کەلی
کەس لهاوارێ نەهات
سەێن درِ پێوەردهێن
کەس لهاوارێ نەهات
کێل بێ پیرە... هەڤیا
دناڤ کەڤلێ تەدا دچن
کەس لهاوارێ نەهات
زمانێ وان... زمانێ وان
بخوێنا تە یێ هار بووین
بگوشتێ تە هەر سەرخۆشن
بەلێ دەریا بدەڤێ سەی
پیس نەبوویە و پیس نابیتن
دێ مێ تەژی
دبن قامچیێ رەشدا
رۆژ ب رۆژ هەر گەژتر دبن
xxxxxx
کوردینو
دێ هەلگرن
دەستێ خوو
ل قەلەمێ ژەهری بدەن
ئەگەر ژەهری نەبیتن
هەر ژ ئاخێ....
هەلنەگرن
xxxxxx
ئەگەر زمان
ژخەنجەرا تیژتر نەبن
هەر ژکافلانی دەرنەکەن !
xxxxxx
ئەگەر ئەژی.... ئەگەر ئەژی
پارچە ئاگرەک نەبم
بلا.... ناڤێ کورد و رابە....
لمن نەبیتن
١٩٨٩/٣/١٣

دڵنیایی

حەمە سەعید حەسەن

لە زەیتوون: رۆن،
لە مێخەک: بۆن،
لە گەنم: نان،
(لەماچ: ئینسان
پەیدا دەبێ،)*
لە زەبر و سەرکوتانەوە:
تەقینەوەی چەوساوەکان
پەیدا دەبێ.

باڵە : بەرهەم،
تەنیایی: خەم،
سامان: ستەم
دەخولقێنێ،
ناکۆکیی نێوان چینەکان:
گڕکانی قینی هەژاران
دەتەقێنێ.

لە دوای شەوی ئەنگوستەچاو:
تاڵی زێڕینی خۆرەتاو،
لە دوای بستەڵەکی زستان:
کانیی وەکوو چاوی قرژانگ،
دوای ئازادی دژواری ژان:
منداڵی جوان
سەرهەڵدەدا،
لە دوای کڵپەی ئەم دۆزەخەی ئێستەی جیهان:
شنەی شەماڵی بەهەشتی چەوساوەکان
سەرهەڵدەدا.
١٩٨٩

* پۆڵ ئێلوار

www.arsivakurdi.org

- بەڕێز کاک ئیرەجی حەسەن پەناهی لە سنە:
سوپاسی هەستی ناسکت ئەکەین، گۆڤاری (دیدار) ماوەیەکە وەستاوە و هەوڵی دەرچوونیشی لە ئارادایە. بێگومان بەربانگ دەنگی لاوانیشە و چاوەڕێی بەرهەمتین.

- بەڕێز کاک شێرکۆ لە لەندەن:
سوپاست ئەکەین بۆ لێپرسینەوەت لە گۆڤارەکەمان. ئەم ژمارە بەربانگەت بۆ ئەنێرین. هەروەها بۆ زانینی ناونیشانی گۆڤارەکە و ئابوونەی ساڵانەش بڕوانە دیوی ناوەوەی بەرگەکەی و هیوادارین باربانگیش جێی ڕەزامەندیت بێت.

- خوێنەری بەڕێز کاک کەمال لە سوید بە شیعرێکی درێژ یادی پێشمەرگەیەکی قارەمان ئەکاتەوە، کە بەدەستی مەلاکان شەهید بووە: کاک کەمال لەم شیعرەدا بە ناوی (یاد و بەڵێن) ئەڵێت:

ئەسپی خەیاڵم نایەتە بەر زین
بیری ئاڵۆزم لێ بۆتە پەرژین
پێمخۆشە گەشتی نیشتمان بکەم
زاخاوی مێشکم بەوە دابدەم
پاش تێکۆشان و هەوڵ و دەولی زۆر
هێنامە بەر زین ئەسپە کویتی تۆر
لەسەر خوانی زین، جڵەو بەدەستم
بەرەو زێدەکەم، کۆچبار دەبەستم
جارجار نەرمە غار، جارجار بە وێرغە
خۆم گەیاندەوە شاخی تەرەغە ٭
لەسەر لوتکەکەی وا ڕاوەستاوم
گوندی نۆباریش وا لەبەر چاوم
یەک یەک و دوو دوو پێشمەرگەی ئازا
دوژمنیان شکاند لە مەتەرێزدا
زۆری نەخایاند سوپاکەی دوژمن
لە حاند پێشمەرگە سەرشۆڕ بوو دوژمن
ڕۆژی دوایی بۆ حەسانەوە
چوونە باوەشی کێو و دەشتەوە
بەڵام مخابن، کەسەری گران
دوژمنی دڵ ڕەش گەلێک بێ ویژدان
لە لای ئێوارە، درەنگ وەختانێک
خۆمپارەیەک هات، ئاگرپرژانێک
زۆری نەخایاند زامی کاریگەر
ئاستاندی گیانی خدری کۆڵنەدەر
ڕۆحت هەر شاد بێ ئەی شێری کوردان
ئەی تاسێنەری دوژمنی نەزان
ڕێگای پیرۆزت پڕ لە ڕێبوارن
لەبیرت ناکەن پێت قەرزدارن
هەتا ئامانجت وەدی نەیەنن
لەو ڕێگایەدا تۆڵەت نەستێنن
شەڕ بۆ ڕزگاریی درێژەی دەبێ

کورد بەرەو پەرلەمانی ئەوروپا

پارتی گەلی سوید سیاسەتزانی کورد ئازاد کەریمی بۆ پەرلەمانی ئەوروپی پاڵاوت.

کاک ئازاد ساڵی ١٩٥٨ لە شاری سلێمانی چاوی بە ژین کردووەتەوە. ساڵی ١٩٩١ بووەتە ئەندامی پارتی گەل و ئێستا ئەندامی بەڕێوەبەرایەتی شارەوانی ڤیستەرۆس و جێگری سەرۆکی پارتی گەلی پارێزگای ڤێستماندلاندە و بەڕێوەبەری هەڵبژاردنی (EU) لە ناوچەی ڤێستماندلاندە. کاک ئازاد هەروەها ئەندامی کۆمیتەی کارگێڕی کۆمەڵەی کوردی شاری ڤیستەرۆسیشە و تا ئێستا گەلێک چالاک بووە لە بەڕێوەبردنی ئەرکەکانی ئەو کۆمەڵەیەدا.

ئێمە دڵنیاین کاک ئازاد بە تێگەیشتنی قوڵی لە چەمکی سیاسیی سیستەمی نوێی جیهان دەتوانێ لەو کەناڵە گرنگەی خۆیەوە خزمەت بە چوونەپێشەوەی مەسەلەی کورد بکات لە ئاستی ئەوروپادا و ئێمەش داوای سەرکەوتنی بۆ دەکەین.

دوژمنی زاڵم ئاسودە نابێ
دیاریی خەیاڵت ٭ خدرێکی جوانە
لە جیاتی باوکی تاجی سەرمانە
ڕێگات ڕێبازی هەزاران لاوە
کە بۆ ڕزگاریی خۆیان سازداوە
گەرچی نەمانت زامی دڵمانە
بەڵام یادەکەت سارێژکەرمانە
لە تەنیایی دا پەنات بۆ دێنین
بە یادی جاران تێر تێر دەتدوێنین
کەمال ١٩٩٩

٭- تەرەغە= ناوی چیایەکی بەرزی ناوچەی بۆکانە
٭- خەیاڵ= خێزانی شەهید خدرە سوورە

- بەڕێز کاک ڕەزا دەرسیمی
پارەکەت (سی دۆلاری ئەمریکی) گەیشت، سوپاس. ئێمە لەمەودوا بەربانگت بۆ دەنێرین و هیوادارین جێی ڕەزامەندیت بێت.

- بۆ خاوەنی ئەم بەرهەمانە:
بوکی خوێناوی، وزەی نوێ، لە یادی پەنجا ساڵەی مافی مرۆڤ، لە دایکبوون، نەورۆز ، و نامۆیی داوای لێبوردن ئەکەین لە بڵاوکردنەوەیان، چاوەڕوەڕێی بەرهەمی ترتانین.

www.arsivakurdi.org

بەربانگ و خوێنەران

نامە و بابەتێکی زۆرمان پێگەیشتووە دەربارەی مەسەلە ڕەواکانی گەلەکەمان کە بەرهەمی نایابی چەندان خامەی بەسۆز و دڵسۆزن، هەروەها چەندان بابەتی ئەدەبی و هونەری و چەندان نامە و ڕاپۆرتی کۆمەڵە کوردییەکان لە شارە جیاوازەکانی سویدەوە دەربارەی چالاکی یە هەمەجۆرەکانیان لە بوژاندنەوە و بەسەر کردنەوەی جەژن و یادکردنەوەی ڕۆژە تاڵ و شیرینەکانی گەلەکەمان.

لە یەکەم کۆبوونەوەی دەستەی نوسەراندا کە دوای کۆنگرەی ١٨ی فیدراسیۆن پێک هات، هەندێک بڕیاری گرنگ درا لە هەوڵدانا بۆ گەشەکردن و قەشەنگتر کردن و پەرەسەندنی بەربانگ و لە کاتی دیاریکراوی خۆیدا بگاتە دەست خوێنەرانی. یەکێک لەو بڕیارانەش ئەوەیە کە لەبەر هەندێک هۆی تەکنیکی و دارایی، ژمارەی لاپەڕەکانی بەربانگ بەشێوەی کاتیی ببێت بە ٤٤ لاپەڕە، واتە بەشی سۆرانی یەکەی ئەبێت بە ١٥ لاپەڕە.

بۆیە ئێمەش دوای لێبوردن ئەکەین لەو خوێنەرە بەڕێزانەی کە بەرهەمەکانیان لە لامانن، ئەگەر تەواوی بەرهەمەکانیان لەم ژمارەیەدا بڵاونەبێتەوە، یان دەرفەتی وەڵامدانەوە و بەسەرکردنەوەی هەموو نامە و بابەتەکانمان نەبێت.

هەروەها لەمەودواش هیوامان وایە کە بابەتەکانتان چڕ بن و لە دوو لاپەڕەی A4 زیاتر نەبن، بۆ ئەوەی بتوانین بەرهەمی هەمەجۆرە بڵاوبکەینەوە.

– ژیانی پڕ کارەساتی منداڵانی کوردستان:

بابەتێکی نایابە و دڵنیابە لەوەی کە (کوردی یەکەشت) باشە و دیارە کە هەوڵێکی تەواوت داوە بۆ خوێندن و نوسینی کوردی و هیوادارین کە هەموو ئەو ڕۆڵانەی گەلەکەمان کە دەرفەتی خوێندنیان نەبووە بە زمانی دایکیان، وەک تۆ هەوڵ بدەن بۆ فێربوونی خوێندن و نوسینی زمانی شیرینی کوردی. هەروەها، ئەگەر بکرێ بابەتەکەت چڕ بکەرەوە چونکە بەم شێوەیەی ئێستای بۆ بەربانگ دەست نادات. چاوەڕێی بەرهەمتین.

– بۆ ئەو خوێنەرەی کە ناوی خۆی نەنوسیوە لە نامەکەیدا، بەڵام هەڵبەستی هاوڕێیەکی بۆ ناردووین:

سوپاسی هەستی بەرزتان ئەکەین بەرامبەر بە گۆڤارەکەمان و لەم ژمارەیەشدا شیعری هاوڕێکەت بڵاو ئەکەینەوە.

– بەڕێز مامۆستا خوناو خۆشناو!

بەشداری خەمتین لە کۆچی دوایی هاوسەرەکەتدا. دەربارەی پارچە هەڵبەستەکەشت، داوات کردووە بە هیچ جۆرێک دەستکاریی نەکەین، هەرچەندە ئەو مەرجانە لەگەڵ ڕۆژنامەگەری و ئەدەب و هونەردا ناگونجێت، بەڵام ئەم جارە هەڵبەستەکەت وەک خۆی بڵاوی ئەکەینەوە وچاوەڕێی بەرهەمی تری (بێمەرجین).

بۆ هاوسەری خوا لێخۆشبوومدکتۆر عەبدوڵلا ئەمین ساڵح

لەنیوەڕۆی یازدە ئەیلوولی فێنک
بەری ئاسمانی لێگرتم هەورێکی تاریک
کە دەستی کرد بە شرقە و برووسک لێدان
بەجارێ دڵ و دەروونمی تاساند
بومە لەرزە بوو
لیزمەی باران و ڕێژنەی تەرزە بوو
چیایەکی رووخاند بەقەد باڵای مەم
لە دوای بەجێما تۆز و گەرد و تەم
ژیانی پێکەوەی بیست و حەوت ساڵە
بوو بە هاوار و گریان و ناڵە
گەمێی ئاواتم لە دەریای ژینا
لەنگەری تێکچوو لێم کەوت بەقینا
تروسکەی هیوای لێ کوژاندمەوە
کۆرانیی خەمی بۆ لاواندمەوە
شەپۆلێکی مەرگ شاڵاوی هێنا
حەز و ئارەزووی لەبیخ دەرهێنا
هاوسەری بردم
بێکەسی کردم
دووچاری خەم و پەژارەی کردم
ئێستاکەش چرکەی هەناسەکانی
زام و برینم دەکولێنێتەوە
ئێستاکەش خۆزی و ئازارەکانی
کانی فرمێسکم دەژێنێتەوە
سەرم سوڕماوە
ژین و ژیانم لەلا شێواوە
لە خەندە و بزە و لە شین و گریان
نازانم بژیم بە هیوای کامیان
مامۆستا خوناو خۆشناو
ویستروس/ سوید

www.arsivakurd.org

سانسۆر

حامید گەوهەری

سانسۆر دیاردەیەکی نێگاتیڤ و مەترسیدارە، کە بەرلە دامەزرانی حکومەت لە دنیادا بۆ پارێزگاریکردنی لە دەسەڵات و سەرمایە سەری هەڵدا و بە جێگیربوونی حکومەتەکان بەرەبەرە تەشەنە کردە نێو سیاسەتی ئابووریی، پیشەسازی، سەربازیی، کۆمەڵایەتی و سیاسیی حکومەتەکانەوە و تەنانەت لە یاسای بنەڕەتی دەوڵەتانیشدا جێی گرت. ئەمڕۆ سانسۆر بە شێوەی پێشوو نەماوە. لە وڵاتەکاندا، ئەگەر کەس یان لایەنێک ستراتیژی سەربازیی و شێوەی بەرهەم هێنانی چەکەکانی ئەو وڵاتە بڵاو بکاتەوە، تاوانی سیخوری بۆ بێگانەیان لێ دەدرێ، بەڵام ئاماژە کردن بە سیاسەتی هەڵەی ئابووری حکومەتەکان، نەخۆشییەکانی کۆمەڵایەتی و کەموکوڕییەکانی سیاسیی ئەوان لەو وڵاتانەی جیهان دا کە سیستەمی پلورالیستی یان (جیا لە تورکیا) لێ دامەزراوە، ڕەنگێکی تری بەخۆوە گرتووە و بە تاوان نازمێردرێ. ئەوانەی لە ئەوروپا دەژین و وەشوێن ڕووداوەکان دەکەون، ڕۆژ نییە لەسەر شاشە تەلەفزیۆنەکان، کاناڵی ڕادیۆکان و لاپەڕەی ڕۆژنامەکاندا نەبینین و نەبیسن، کە چۆن سیاسەتی ناپەسەندی حکومەت و ڕێکخراوەکان دەکەوێتە ژێر نیشانەی پرسیارەوە و لەسەر بابەتێک کە پەیوەندیی بە ژیانی خەڵک و وڵاتەکەیانەوە هەبێ، لە سەرۆکی حکومەت و ڕێکخراوەکانیان دەپرسنەوە. سانسۆر لەو وڵاتانەدا کە کوردستانیان داگیر کردووە، بە دوو شێوەی زاڵمانە بەڕێوە دەچێ:

١- بەشێوەی ڕاستەوخۆ، ئابووری، پیشەسازی، سەربازی، کۆمەڵایەتی و سیاسەتی ڕۆژانەیان لەژێر کۆنترۆڵ و سانسۆر دایە. وەک سەدەکانی پێشوو لەگەڵ خەڵک ڕەفتار دەکەن و بە ڕێگای سانسۆرەوە لەمپەر دەخەنە پێش بیرکردنەوەی سیاسی و بەشداریکردنی خەڵک لە چارەنوسی خۆیاندا.

لەو وڵاتانەدا هەتا ئەمڕۆ دەیان هەزار کەس بە تاوانی بڵاوکردنەوەی بەیاننامە تەقەیان لێکراوە و ئەگەر نەکوژرابن و بە زیندوویی گیرابن، خراونەتە ژێر شکەنجە و بە ساڵان لە زیندانەکاندا ڕاگیراون. فەرمانی (قەڵەمەکان بشکێنن)ی خومەینی لای هەموو کەس ئاشکرایە.

١- شێوەی تری سانسۆر، ئەو سانسۆرەیە کە لە لایەن بەرەی ئوپۆزیسیۆنەوە بەڕێوە دەچێ. ئوپۆزیسیۆن و لە پێشەوەی هەموان ئەو ڕێکخراوە سیاسیی یانەی دەرفەتی خەباتی ئاشکرایان بۆ نەڕەخساوە، لە ترسی ئەوەی نەوەک دوژمن بە کەموکوڕییەکانیان بزانێ و کەڵکی خراپیان لێ وەرگرێ، لە هەندێک جێ دا ئەندامەکانیان کۆنترۆڵ دەکەن و سانسۆر دەخەنە سەر نووسراو و بڵاوکراوەکانیان و تەنانەت مێژووی خۆیشیان بە هەڵە دەنووسنەوە و ئامادە نین ئاماژە بە شکست و هەڵەکانیان بکەن.

لە دەرەوەی وڵات و تەنانەت لەو سویدەش کە ئێمەی لێ دەژین، کەسانێک هەن بە مەبەستی خزمەت کردنیان بە بزووتنەوەی کورد دەیانەوێ نووسین و بڵاوکراوەکان سانسۆر بکرێن و ڕاستییەکان نە گوترێن، تەنانەت ئەگەر بەڵگەی حاشا نەکراویشیان لە پشت بێ. ئەو کەسانە کە ژمارەیان زۆر نیە، لەوە بێخەبەرن، کە سانسۆری سیاسی لە خزمەتی دوژمن دایە و ئەگەر کورد تا ئێستا سەرنەکەوتووە و کیانی بە ڕەسمی نەناسراوە و دەوڵەتی خۆی نیە، هۆیەکەی لەپێش هەموو شتێکدا دەگەڕێتەوە سەر سانسۆر و بەپێچەوانەوە نیشاندانی دۆزەکە.

ئەو کەسانەی باوەڕیان بە سانسۆرە، ئەگەر بۆ ئەوە دەخوان سانسۆر بخەنە سەر نووسراوەکان، تا دوژمن تاکتیکی ئەنجام نەگەرتووی ڕێکخراوەکانی بۆ ڕوون نەبێتەوە، ئەوە کارێکی ڕەوا و پێویستە و دەبێ هەموو لایەک لە بەرامبەریدا هەست بە بەرپرسایەتی بکەین و نهێنییەکانمان بپارێزین، بەڵام ئیتر ئاماژە کردن بە ڕابردوو و دەست نیشان کردنی هەڵەکانمان ئەسڵە و دەبێ لەبەر چاویان بگرین بۆ دوا ڕۆژ ئەزموونیان لێ وەرگرین. ئەو جۆرە نووسینانەی کە لە ڕابردوو دەدوێن ئەوەندە قازانج بە دوژمن ناگەیەنن، کە بۆ خۆمان قازانجی هەیە.

دوژمن بە ئیمکاناتی بەرفراوانی گەلێک بە ئاسانی دەتوانێ دەست بخاتە نێو نهێنییەکانی ئێمە. ئەوانەی لە بزووتنەوەکاندان و دوای ماوەیەک ماندوو دەبن و خۆیان بەدەستەوە دەدەن، یان ئەوانەی دەگیرێن، یاخود ئەو بەڵگانەی بە شێوەی جۆراوجۆر دەکەونە بەردەستی دوژمن و سەرئەنجام زار ئاوەڵەیی ئێمەی کورد لە کاتی باس و گفتوگۆی سیاسیی دا و وریا بوونی سیخوڕەکانی دوژمن ئەو ڕاستییەیان سەلماندوە، کە دوژمن ئاگاداری کردەوەی ئێمەیە.

کورد لە پلەی نەتەوەیەکی کۆلۆنی دا، جیا لەو تاکتیکەی ئاماژەم پێکرد، هیچ شتێکی نیە کە لە دنیای بشارێتەوە و ئەوە دوژمنە تەنانەت دەیەوێ ناوی کوردیش سانسۆر بکات و ناوەکەشی نەهێڵێ. ئەگەر دوژمن دەرەتانی سانسۆری کۆڕەوەکەی ساڵی ١٩٩١ی ببوایە، قەت ڕێکخراوی نەتەوەیەکگرتووەکان یاسای ٦٩٨ی بۆ کوردی باشووری کوردستان پەسەند نەدەکرد. ئەگەر تاوانەکانی دوژمن لەقاو نەدرێن، دوژمن پێشگیرەوەی نابێ و بە ویستی خۆی نەتەوەکەمان دەچەوسێنێتەوە. هەروەها ئەگەر ئاماژە بە کردەوەی زیانباری ڕێکخراوە کوردییەکانیش نەکرێ، ئەوە ڕێگا چارەی هەڵەکان نادۆزرێنەوە، هەر وەک مێژووی نەتەوەکەمان پێشانی داوە، هەڵە بە هەڵە چارەسەر دەکەین، کە ئەویش بە قازانجی دوژمنە، بۆیە قەت ئاماژە بە هەڵەکانمان ناکات و نایەوێ وشیارمان بکاتەوە و چەوتییەکانمان چارەسەر بکەن. بۆیە گوتن و نووسینیان لە لایەن نووسەران و دڵسۆزانی خۆمانەوە باشە و بۆ ئازاردان و ئێشاندنی خۆیی نیە.

گەشەکردنی پیشە سازی و هاتنە مەیدانی دەزگاکانی ساتالیت، فاکس و بە تایبەتی ئینتەرنێت، ئەمڕۆ دنیایان زۆر بچووک کردووەتەوە. ئەو پێشکەوتنە بەپەلەیە خەریکە سانسۆر و کۆنترۆڵ کردن بخاتە نێو گڵ. ئەمە دەستکەوتێکی هەرە مەزنی مرۆڤی ئەم سەدەیەیە، کە خۆی ئامادە دەکات لە کۆتایی هەزارەی دووەمدا، بە بەبێ سانسۆر ئێش و ئازاری خۆی لە چەند دەقیقەیەک دا بە گوێی دنیا بگەیەنێ. هەر لەوکاتەشدا غەم و پەژارەی خستووەتە ناو دڵی داگیرکەران و حکومەتە دیکتاتۆرەکانی جیهانەوە. چونکە ئەوان پەتەیان پتر دەکەوێتە سەر ئاو. ناتوانن پێشی بڵاوکراوەی ڕێکخراوەکان بگرن و ڕێکخراوەکانیش ناتوانن بە شێوەی کۆن خەبات بکەن و هەموو لایەک دەبێ خۆیان نوێ بکەنەوە و لە دنیایەکی بێ سانسۆردا بەرەو پێش بچن.

گەڕان لە دووی ژن

حەمە سەعید حەسەن

لای خۆمان جیابوونەوەی ژن و مێرد کارەساتە، لێرە: ناڵێم کارێکی ئاساییە، بەڵام هێندێکیش سەخت نییە. لێرە: ژن لە رووی ئابوورییەوە پاشکۆی پیاو نییە و ژنی جیابووەوە بە چاوێکی سووکەوە سەرنجی نادرێ. جێی سەرنج و داخە دیاردەی جیابوونەوەی ژن و مێرد لە نێو کوردی سوێددا بە جۆرێ پەرەی سەندووە. کورد لە سوێدییەکانی تێپەڕاندووە.

وا پێ دەچێ وڵات نەبێ لە جیهاندا هێندەی سوێد رێزی ژنی تێدا بگیرێ. لێرە: ناڵێم ژن پیاوی خواردووە، بەڵام ئێستا لە خێزانی سوێدیدا ژن بۆرژوایە و مێردیش پرۆلیتار. لێرە: خوایە گیان بە کوفری وەرمەگرە، بە پێچەوانەی دەقی قورئانەوە، ژن سەرداری پیاوە!

سوپاس و ستایش بۆ خوا من یەکێک نیم لەو پیاوە زۆر و زەبەندانەی بە دەست ژنەوە داماون و وەک لایەنگری ژنیش ناسراوم و نیازی بادانەوەیشم نییە. بەڵام چونکە نامەوێ ڕاستی لە خوێنەر بشارمەوە ناچارم بڵێم: بەشێک لە ژنی کوردی سوێدنشین چونکە لەپڕ بە هەموو مافەکانیان شاد دەبن، بەراوەژوو سوود لەو ئازادییەی ئێرە وەردەگرن و جیابوونەوە بە شتێکی هێندە ئاسان دەزانن. بۆ تەڵاقدانی پیاوەکانیان هەمیشە لەسەر پێن.

ڕەحمان قەرەشاخی* یەکێک بوو لە لەشکری پیاوانی بە ناڕەوا تەڵاقدراو و بە دوای ژندا دەگەڕا. پیاو زێتر لە پەنجا پاییز بەسەر لە دایکبوونیدا تێپەڕی کردبێ و لە سەگیش سواڵ بکات، دیارە نەک هەر پێشمەرجی نابێ بەڵکو وەک لای خۆمان دەڵێن بە دۆیش دەیژەنێ.

ژنێ هەبوو سەردەمی زوو لەگەڵ ڕەحماندا هاوبیر بوون، ژنگەلێکی زۆری دەناسی و جێگەی متمانەیشیان بوو. ڕەحمان پێی گوتبوو: خوشکی چاک بە ژنێکم بۆ پەیدا بکە، بێ ژنی هەر بۆ خوا باشە. تۆ ژن زۆر دەناسیت و دەزانیت هەندێکیان لەگەڵ مێردەکانیاندا ناکۆکن و دەترسن شوویان دەست نەکەوێتەوە، بۆیە جیانابنەوە، تۆ یەکێ لەو ژنانە قایل بکە و لە بری من پێی بڵێ ئەمڕۆ جیاببێتەوە:

یەکەم: سبەینێ خوازبێنیکەران دەنێرمە سەر بەرەکەی.

دووەم: هیچ مەرجێکم نییە و هەموو مەرجەکانیشیم قبووڵە.

سێیەم: هەمیشە پانیبەرزەکانی دەخەمە سەر تەپڵی سەرم.

ڕەحمان زۆری هەوڵدا بەڵام هەمیشە هەر درکی دەدوورییەوە. یەکێ لەو ژنانەی ئەم مرخی لێ خۆش کردبوو گوتبووی: من ژنی پاشای شار بووم چۆن شوو بە شۆفیر دەکەمەوە! یەکێکی تریان کە دەستی شیعریشی هەبوو گوتبووی: با خەو بە ئامێزی منەوە نەبینێ. شوێنی شیاوی قالۆنچە** هەر شیاکەیە***. یەکێکی دیکەیان گوتبووی: ئەم کۆڵکە شاعیرە خۆی لە من کردبوو بە مامۆستا گۆران!

ڕەحمان تەنیا وەڵامی ئەمەیانی دابووەوە:

- جا ئەو ئاگای لە چییە؟ من حاڵی حازر لەسەر خواستی شاعیرە ناسراوەکانی کورد سەرقاڵی کردنەوەی کۆرسێکم لە زانکۆی ئوپسالا، بەو مەبەستەی فێری ڕێسا شارستانییەکانی شیعر نووسینیان بکەم.

ڕەحمان وەک کەسێکی قومارپیشە بە گیانێکی وەرزشکارانەوە، بە ئارامێکی عەیبویانەوە و بە ورەیەکی هەڵۆیانەوە پێشوازی لە تێکشکانە یەک لە دوای یەکەکانی دەکرد و بە برینەکانییەوە هەڵدەستایەوە و هەموو جارێ کە دەستیان بە ڕوویەوە دەنا وەک سەرەکتیریەکی کۆڵنەدەر دەیگوت: لەقەی ماین ژانی نییە. ئێستا هێندەی نووکە دەرزییەک جێ لە جەستەی نەماوە لەقەی ماینێکی پێوە نەبێ.

ڕەحمان لە هەموو شەوە کوردییەکاندا ئامادە دەبێ و چاوێکی دەکات بە چوار و بۆ ژنی دەگێڕێ، لە یەکێ لەو شەوە جەنجاڵانەدا کە هاوێزی بەرپرسی گشتیی ئەشکەنجەدانی شۆڕشگێڕانی کوردستان دەبێ، بە شانازییەوە بە شاعیرێکی قسە لە ڕوو دەڵێ:

- لەگەڵ کاک هیوا جەسووردا پێکەوە دانیشتووین پێم خۆشە بە یەکدیتان بناسێنم.

- ببوورە من دەست ناخەمە ناو دەستی جەللادەوە.

شەوی کوردی نییە شەڕی تێدا نەبێ. هەر هەمان شەو هەندێ چەقۆکێشی سەرخۆش برێ سووکە نووکە چەقۆ لە ڕەحمان دەدەن. بۆ سبەینێ بەرپرسی چەقۆکێشان بە چەپکێ گوڵەوە سەردانی شاعیرۆکەی بریندار دەکات و پێی دەڵێ: ببوورە ئەو کەمفامانە بە هەڵە پەلاماری تۆیان دا. دەبوو لە شاعیرە زماندرێژەکە بدەن.

سیمۆن دی بۆڤوار لە نامەیەکدا بە نیلسۆن ئالگرین ی ڕۆماننووس دەبێژێ: (ماڵت بۆ گەسکدەدەم، چێشتت بۆ لێ دەنێم، قاپوقاچاغت بۆ دەشۆم، وەک ژنە عەرەب گوێ لە مستت دەبم و ناپاکیشم لێ بکەی هەر پێت قایلم).

ڕەحمانیش نەگبەت بوو. پاپووچی ژنانی وەک تاج لەسەر دەنا، کەچی هیچیان بە چاوی سۆزەوە سەیریان نەدەکرد. ڕەحمان شەوێ کرۆکی خۆی خستە ڕوو، بە سەرخۆشی گوتی: گۆڕەکەی ئیمامی شافیعی پڕ بێ لە وەنەوشە و نێرگز، هەر ئەو نیشانەی پێکاوە کە گوتوویەتی: (ژن ئەگەر ڕێزی بگری سووکایەتیت پێ دەکا، ئەگەر سووکایەتی پێ بکەی ڕێزت دەگرێ).

ژاری ماری حەوتسەر لە چاو ئەو ژانەدا ژن بە گەرووی ڕەحمانیدا کردبوو، شەربەتی مێوژ بوو، کەچی هیچ سوودی لە ئەزموونی تاڵی خۆی وەرنەگرتبوو، کە بۆ ژن دەگەڕا لە نێچیرێک دەچوو بە دوای ڕاوچیدا بگەڕێ. لەوەتەی ڕەحمان دەناسم، کە لێی دەپرسم: خەریکی چیت؟ دەڵێ:

دەسووڕێمەوە وەکوو هەنگ
بۆ ژنێکی شۆخ و دەبەنگ.

لەوەتەی دەیناسم نەمدیوە دەستی لە دەستی ژندا بووبێ. دەستیم هەر لە کیسەی نایلۆندا بینیوە.

١٩٩٩/٥/١١

*- ڕەحمان کەسێکی ڕاستەقینە نییە زادەی خەیاڵە.

**- قالۆنچە.

***- نالی چییە وا میسلی جوعەل غەرقی شیاکەی!
خۆ تۆ بە حیسابێ وەکو پەروانە شەمت بوو.

www.arsivakurd.org

دوو کتێبی نوێ

نەوزاد وەلی

– لەم ماوەیەی دواییدا کتێبێک کەوتە دەست خوێنەران بە ناوی (**کۆمەڵەی ژیانەوەی کوردستان**)، لە نووسینی کاک حامید گەوهەری.

هەڵبەتە یەکەم جار نیە کە ڕاستەوخۆ باسی کۆمەڵەی ژێکاف بکرێت، بەڵام گرنگی ئەم کتێبە لەوەدایە کە یەکەم جارە کتێبێک ژمارەیەکی ئاوا زۆر بەڵگەنامەی زیندوو لە خۆی بگرێت.

ئەم کتێبە و بەڵگەنامە گرنگەکانی، ئەو کێشەیە چارەسەر ئەکەن کە ساڵانێکە نوسەرانی کورد و بێگانەش لەسەری ڕێک نەئەکەوتن کە ئایا ژێکاف ژیانەوەی کوردە یان کوردستان؟

لەوانەیە بۆ زۆر کەس گرنگ نەبێت کە ژێکاف مەبەست لە کامیانە، بەڵام گرنگیی ژیانەوەی کوردستان لەوەدایە کە کورد وەک نەتەوەیەکی خاوەن مێژووی هەزاران ساڵەی چەسپاو، هەیە و کەس نەیتوانیوە و ناتوانێت نکۆڵیی لێبکات، بەڵام کێشەکە لەسەر نیشتمانەکەیە، واتە کوردستانەکە، هەربۆیە ژێکاف-یش بەو مەبەستە دروست بووە کە کوردستان ببوژێنێتەوە و قەوارەیەکی سیاسی بۆ دابین بکات، هەروەک نوسەر لە پێشەکی کتێبەکەیدا، چەند وتەیەک دەربارەی مێژووی ژ.ک.. ئەڵێت: (هەروەک دەزانین، کۆمەڵە لەسەر بنەما و بنچینەی نیشتمانی و بۆ ئازادکردن و تێکخستنەوەی جەستەی زامدار و لەتوکوتکراوی کوردستان دامەزراوە. دامەزرێنەرانی کۆمەڵە لەو بڕوایەدا نەبوون کە کورد نەماوە و دەبێ زیندووی بکەنەوە، بەڵکو ئەوان کوردیان پێ نەتەوەیەکی نەمر و ئازا و ڕەشید بووە، ئەوەی لە ڕوانگەی ئەوانەوە وجوودی حەقیقیی بۆ کورد نەبووە، نیشتمانی کورد بووە، کە لە ژێر پۆستاڵی داگیرکەراندا هەر ڕۆژەی کوتێکی لێ خراوەتە سەر خاکی داگیرکەران....).

نووسەر، تەواو خۆی ماندوو کردووە لە نووسینی ئەم کتێبەدا و لە هەوڵدان و گەڕان بۆ پەیداکردنی ئەو بەڵگەنامانەی کە سەرچاوەی باسەکەین و بە هۆیانەوە ڕاستی مەبەستەکەی ئەسەلمێنێت، وەک لە پێشەکی یەکەیدا دەرئەکەوێت کە بەرێز و سوپاسەوە ناوی چەندان کوردی دڵسۆز ئەبات کە کەم یان زۆر پشتگیری یان کردووە لە پەیداکردنی هەندێک لە بەڵگەنامەکاندا.

هەرچەندە ئەو کتێبە سەرکەوتووە لە مەبەستەکەیدا، بەڵام لەو بڕوایەشدام کە هێشتا سەدان و بەڵکو لەوانەیە هەزاران بەڵگەنامەی تر هەبن کە لە ئەرشیفی دامودەزگاکانی دەوڵەتانی داگیرکەرانی کوردستان و دراوسێکاندا قەتیس مابن و تۆزی زەمانە لە خواردنیاندا بێت.

نوسین لەسەر ئەو قۆناغە مێژووییانەی گەلەکەمان پێویستی بە لێکۆڵینەوە و هەوڵ و تەقەلای دڵسۆزانە هەیە و بێگومان هەر هەوڵێکیش لەو بوارەدا پیرۆزە و جێی سوپاس و پێزانینە.

– کتێبی دووەم کە لەم ماوەیەدا دەست خوێنەران کەوتووە (**پشتئاشان لە نێوان ئازار و بێدەنگی دا**)، گۆڕانکارییەکی نوێ یە لە نوسینیەوەی بەسەرهات و کارەسات و ڕووداوە سیاسی یەکانی کوردستاندا.

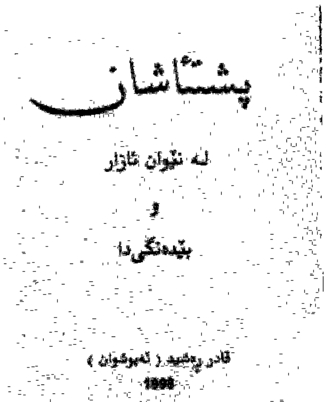

نوسەر، قادر ڕەشید، هەروەک کورد ئەڵێت (دەرزی یەک بکە بە خۆتدا ئینجا شوژنێک بە خەڵکدا) پێش ئەوەی بچێتە ناو قوڵایی ڕووداوەکانەوە، ڕەخنە ئەگرێت لە سەرکردایەتی و لێپرسراوانی حزبەکەی خۆی و هەڵوێست و سیاسەتە هەمەجۆرەکانیان، ئینجا سەرزەنشتی لایەنەکانی تر ئەکات و ڕەخنەیان لێئەگرێت. ئەو ڕاستی یەی کە لەم کتێبەدا بەرچاو ئەکەوێت ئەوەیە کە نوسەر بەسەرهاتەکانی پشتئاشان و هەندێک ڕووداوی بەرلەو و دوای ئەویش، بە شێوەیەک ئەگێڕێتەوە کە زۆر نزیکترە لە خوێنەری بێلایەنەوە وەک لەو گێڕانەوەیەی کە نوسەرانی تر لە کتێبەکانیان دا باسی هەمان ڕووداویان کردووە.

نوسەر لەو شەڕوشۆڕ و بەیەکدادانانەی کوردستاندا، تەنیا یەک لایەن بە تاوانبار و هەڵە دانانێت، کە ئەمەش تەواو پێچەوانەی نوسینەکانی ئەوانی ترە کە هەوڵیانداوە لایەنە ناحەزەکانیان تاوانبار بکەن و لایەنەکەی خۆیشیان بێگوناه و سەرکەوتوو.

لەوانەیە بۆ خوێنەری کورد شتێکی نوێ بێت کە کادیرێکی لایەنێک ڕەخنە لە لایەنەکەی خۆی بگرێت و بۆ جەماوەریشی باس بکات و بە کتێبیش بڵاوی بکاتەوە، بەڵام نوسەر هەروەک لە پێشەکی کتێبەکەیدا ئەڵێت: (لەوانەیە هەندێک کەسیش بڵێت ئێستا کاتی ئەو باسانە نیە! بەڕای من هەموو کاتێک باسکردنی کێشە و گیروگرفت و کەموکوڕی و کارەساتەکان بە شێوەیەکی ڕاستگۆیانە و هەست بە لێپرسینەوە و عادیلانە، ئەبێتە هۆی ڕێگاگرتن لە دروستبوونی کێشە و گیروگرفت و ڕووداوی نوێ و ماڵوێرانی و سەرگەردانی گەلەکەمان و بزووتنەوە نیشتمانی یەکەی و ڕێکخراوی نیشتمانی...).

نوسەر بە هەڵە ناوی یەکدوو کەسی بە شەهید و خوالیخۆشبوو بردووە کە وادیارە هێشتا لە ژیاندا بن، بەڵام بە ڕای من ئەوە بە هیچ شێوەیەک کار ناکاتە سەر ناوەڕۆکی گرنگی کتێبەکە و وەڵام دانەوەی پرسیارە گرنگەکانی.

خۆزگە کەسانی تریش ئەم ڕێچکە نوێ یە بگرنەبەر لە هەڵسەنگاندنی ڕووداوەکانی کوردستاندا.

www.arsivakurdi.org

دەرگایەش بەڕێم بکەی؟ تەنیا خۆم دەزانم بەم کردەوەیەت چۆنت شکاندم. من لەو کاتەدا ئەوەندە دڵمەند بووم، نەم دەتوانی تاکو پەی بە ڕازی دەروونت نەبەم، ڕێگای هات و نەهات بگرمە بەر. جا بۆیە گەڕامەوە و گوتم:

– مینا ئەم ڕێگایەی من بۆی دەڕۆم، ڕێگای تۆشە، حەستەم و هەڵدێرە، ئەمجارەیان ئەگەر هات و کەوتم و هەڵنەستامەوە چی؟ داخوا لە سەر بەڵێنەکەی پێشووت ماوی؟ واتا لە سەر گۆڕەکەم پۆلێ گوڵی مینا دەنێژییەوە؟

ڕووت وەرگێڕاو گرژ بووی، وەڵامت داوە:

– «نا! چونکە ئەم سەفەرەیان لە پێناو پاراستنی شەرەف و نامووسی میناکەت گیان بەخت ناکەی! بەڵکوو ئێستا چووی دە قاپێلکی گورگێکی درو هارەوە و کەڵبت بۆ درین و خواردنی ئێسک و گۆشتی براکانت تیژ کردووە.» بە وەڵامەکەت سەرم سوڕما و پەشۆکام. بە دڵی پڕ لە خەم لێم دوویات کردییەوە :

– مینا جوانەکەم، بەڕاستی لە قسەکەت دڵنیای؟!

تووڕەتر لە پێشوو وەڵامت داوە:

– «بەڵێ دڵنیام! مەگەر ئەوە نیە دەت بینم، بەم چەکە خوێناوییەی کە دوژمنی ڕەچەڵە و نامووسی من لە مستی ناوی، خیانەتێکی مێژوویی تر دوویات دەکەیەوە. برۆ! برۆ!... خۆ نەناس خێرا ون بە لەبەر چاوم، چونکە تۆ بەرگی خیانەتت پۆشیوە! ئەوە پێت دەڵێم: مادام کە بەرگی تاوانبارییت لەبەر خۆت دانەڕنیوە، وەخۆت ناگرمەوە! لەوەش دڵنیابە، ئەگەر هات و بە هیلاکیش چووی، لەسەر ئەم خاکە گۆڕێک بۆ تۆ لە ئارادا نیە و قەبری تۆ تەنیا نێو ورگی کەمتیار و قەل و داڵە.... »

ناڵەو هاوارێک بە بەرزایی چیای قەندیل و بە درێژای ڕووبارەکانی داوێنی چیای گۆڕین لە ناخی ئەویندارەکەی مینا بەرز بووەوە و بە ناڵە و هاوارەکەی لوتکەی کێوەکان سەریان نواند. ڕووبارەکان ڕاوەستان. مانگ تەمی گرت و هەوران نەزۆک مانەوە. ڕەشەبا کەوت و دنیا کش و مات، جگە لە دەنگی هیوای ئەویندارەکەی مینا دەنگێکی تر نەبیسترایەوە. ئەویندار ڕابوو، هەستایە سەر پێ چەند هەنگاوی بەرەوپێش نایەوە و ئەوجار پڕ بە دۆڵەکان هاواری کرد:

– «میناااا... مینا هەناسەی ژیانم، بمبووره!... بمبووره ئێستا هوشیار بوومەوە کە تۆ خەیانەت و ئەتکی حورمەتت پێ کراوە... بەجێم مەهێڵەو ڕاوەستە! شەرتی پیاوان بێ بە دڵ و گیان نەوازشت بکەمەوە!... ژینەکەم، من ئەویندارێکی بێ خەل و خەوشتم، ڕاوەستە گوڵەکەم، مینا مینا!!... من مرۆڤێکی ساویلکە و فریو خواردووم. هاااا...! هەر بۆ ئەوەی چاوەکانی تۆم بۆ بمێنن، ئەوە بە هەموو هێزو توانامەوە قۆنداخی چەکەکەم لە گابەردان ڕاکێشا و جل و ڕەختی خەیانتم داڕنی بەرەو هەڵدێرانم تووڕدان! من شەرمەزارتم مینا گیان، بمبوورە!... من بەبێ خۆشەویستی تۆ نازیم! ڕووت بکەوە، باوەشی گەرمی خۆتم بۆ ئاواڵەکە و لەم شەوەزەنگە ڕەشەبا داگرتوویەم ڕزگار بکە!!... » شنەی بۆن خۆشی بەرە بەیان هەڵی کردی. ئاسۆ ڕوون بووەوە و ئاشتی ڕووی تێکردینەوە و مینای بۆن خۆش گەش بووەوە ...

کورد بەرەو پەرلەمانی ئەورووپا

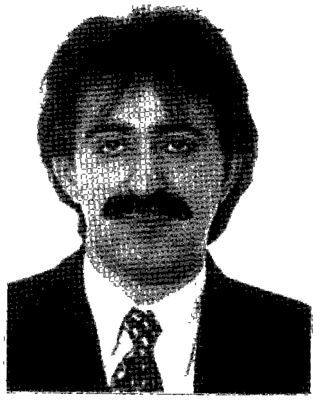

پارتی ژینگەی سوید (سەوزەکان) لە ڕۆژانی ١٣-١٩٩٩/٥/١٥ لە شاری کریستیان ستاد لە باشووری سوید کۆتایی بە کاری کۆنگرەی ئاسایی خۆی هێنا و ئاڵوگۆڕێک لە کۆمیتەی ناوەندییەکەی دا کرا. ئاڵوگۆڕە سەرەکی یەکان بریتی بوون لە: گۆڕینی یەک لە دوو سەرکردەکانی حیزب « SPRÅKRÖR » و سەرکەوتنی سێ ئەندام بۆ کۆمیتەی ناوەندی ؛ دوو لەوان خەڵکی لاتین ئەمریکان و سێهەمیش ئاسیا. یەکێک لە خاڵە سەرنج ڕاکێشەرەکانی ئەو کۆنگرەیە بۆ کوردەکانی دانیشتووی سوید، هەڵبژاردنی سیاسەتزانی کوردی ئەندامی کۆمەڵەی کوردی ئومیۆ، جەبار ئەمین بوو، بۆ کۆمیتەی ناوەندیی حیزب.

جەبار ئەمین تەمەنی ٤٠ ساڵە و لە شاری سلێمانی هاتووەتە دنیاوە و لە دانیشگای ئومیۆ بڕوانامەی زانستی ماجستێری لە زانستی سیاسەت وەرگرتووە.

کاک جەبار نمونەی ڕووناکبیری سیاسیی کورد و ڕۆژنامەنووسێکی بە توانایە لە وڵاتی سویددا. هێندەی ئێمە ئاگادار بین، ناوبراو یەکەم کوردە کە جێگایەکی ئاوا دیار و گرنگ لە تەلاری ڕێکخراوەیی حیزبێکی سیاسیی بەدەسەڵاتی ئەورووپیدا وەردەگرێت کە ئێستا بەهاوکاریی پارتی سۆسیال دیموکرات و پارتی چەپ، حکومەت بەڕێوە دەبەن.

جەبار ئەمین یەکێکە لە پاڵێوراوەکانی پارتی ژینگە بۆ پەرلەمانی ئەورووپا.

ئاوردانەوەی ڕووناکبیرانی کورد لە سیاسەتی ئەورووپا و دەرکی ڕۆڵی گرنگی ئەو دەسەڵاتە لە سیاسەتی جیهانی و کارکردی لەسەر دوارۆژی مەسەلەی کورد و ڕاکێشانی بۆ نێو بازنەی سیاسەتی ئەورووپی، تێگەیشتنێکی قوڵ و ماناداره لە چەمکی سیاسیی سیستەمی نوێی جیهان و ڕۆڵی ئەو سیستەمە لە ئاڵۆسکاندن یان ئاسانکردنی ڕێگەچارەی تەنگژە و گرفتە ئاڵۆزەکانی جیهان و لەوانەش کێشەی کورد.

بە گەرمی پیرۆزبایی لە کاک جەبار ئەمین دەکەین و دڵنیاین کە لەو کەناڵە گرنگەی خۆیەوە دەتوانێت خزمەت بە چوونە پێشەوەی مەسەلەکەمان دەکات لە ئاستی ئەورووپادا.

هەموو چەک و تەقەمەنییە نوێییەی کە لە هەرلایەکەوە بە لێشاو لام هەڵڕژاوە، دیسانیش ترس و خۆفێکی سامناک جەغزی بە دەورمدا کێشاوە...! مینا، من باش دەزانم کە هەموو خوێنرێژێک ترسەنۆکن! منیش ئێستا خوێنرێژێکی ترسەنۆک زیاتر نیم و ئیتر ئەو شێرەی جاران نەماوم کە حەزت لێ دەکردم. چونکە دەستێکی سوور تۆویی ناهومێدی و ترسی لە دەروونمدا چاندووە! هەر وەک تۆی بۆن خۆشیش بە خێرایی لێم تەریک و لە هەناسەی گەرمی خۆت بێ بەریت کردووم. ئەمە بزانە پاش تۆ پتر ڕەنگ و بۆنی گوڵ و گوڵزاری هیچ جێیەکی ئەم جیهانە هەستم نابزوێنێ و قاقای مەستانەم تێدا بەدی ناهێنێ.

— مینا لەبیرتە زەماوەندەکەمان لە چ کات و ساتێک دا بوو؟ دروست لەم ڕۆژانەدا کە تاسەکان سەریان هەڵدابوو و دەگەیشتنە ئامانج! مەبەستم ئەو ڕۆژانەیە کە دەستەی کیژۆڵانی چاو مەست و کوڕانی گورج و گۆڵ و سەرکەتوو، بە کۆمەڵ لەنێو چوار باخی گەل دا گەڕی دیلانیان دەگێڕا. ڕەشبەڵەکی کوڕ و کاڵ، پەنجەیان لە نێو پەنجەی یەکتردا، هەر جارە بە نۆرە، شێوە هەڵپەرکێیەکیان بە کارامەیی و وەستایانە دەگێڕا. خۆ لاوان لەو ڕۆژەدا وەها بلیمەتانە پێیان لە هەرد دەدا، هەر دەتگوت قەت داوەتێکی ئاوا خۆشیان نەدیوەو یان جارێکی تر گۆڤەندێکی ئاوا ڕازاوە نابیننەوە. مینا گیان! لەم ڕۆژە مێژووییەدا، گەرمی پەنجەکانت لە نێو پەنجەمدا تەواوی هەست و بیرمی بۆ لای خۆی ڕاکێشا بوو، هەرچی زیاتر پەنجەتم دەگوشی، ئەوین پترو پتر بە جەستەم دا دەگەڕا، هەرجارە کە بە نازەوە تێلی نیگات هەڵدەبڕییە لام، سەد ئەوەندە زیاتر پەلەی هەڵمژینی لێوەکانتم لە لەشدا دەگەڕا. ئێستاش، هەر ئەم ساتە، پاش ئەو ماوە کورتەی ژیانی هاوبەشیمان، هیچ گۆڕانێک لە خۆشەویستیم سەبارەت بە تۆ پێک نەهاتووە. بەڵکوو هەر وەک ئەو ڕۆژە کە سوجدەم بۆ ئاستانەی دەرگاکەت بردو بووم بە ئەوینداری ئەڵقە بەگوێت، زیاترت دەپەرەستم. بەڵام... ئێستا تۆ گۆڕاوی و خۆشەویستییەکەی جارانت نەماوە، بەڵکو ڕق و بێزاریت لە ڕووخسار و چەک و ڕەختی من بە ئاشکرا دیارە. دڵڕەق مەبە! بەم کردەوەیەت ڕووخاوم و بەبێ هەناسەی گەرمی تۆ هەست بە هەستانەوە ناکەم.

— ئاخ! چ شەوەزەنگێکی سامناکە! ڕەشەبا بۆ نای بڕێتەوە؟! ئەم شەوە شوومە بۆ دوایی نایە؟! نازانم من لەم شەوە تاریکەدا دژ بە کێ ڕاوەستاوم و مەتەڕێزم لە کێ گرتووە؟ ترس!... ترس لە کێ؟... تۆ بڵێی ئەم ترسە، لە بەر ڕق و تووڕەییەکەی میناکەم نەبووبێ؟... بۆ؟ خۆ من هیچ کارێکی ناڕەوام دەرحەق بە چاوە جوانەکانی نەکردووە. ئەدی بۆ ترس؟... هەی دادو بێداد!... ئەم شەوە چەند درێژ تەمەنەو بۆ کۆتایی نایە؟ کوان، چیان بە سەرهات ئەو شەوانەی کە لەجێی ژوان، ئاواتی نەبڕانەوەم بۆ دەخواستن؟ کوان شەوانی ساماڵ و پڕ ئەستێرە؟! کوان...! بۆ ئێستا ئەم شەوەم لێ بووەتە مۆتەو بە ئەوکمەوە نووساوە! دەترسم!... دەترسم...!! لە شەوەزەنگ دەترسم. نەک هەر شەوەزەنگ، بەڵکوو لە یارانێک کە تا دوێنێ لە سەر لوتکەی بەرزی ئەم کوێستانانە، دژ بە ئەژدهاکی زەمانە ئاگری نەورۆزمان دەکردەوە... دەترسم...! دەترسم لەوە هەر ئێستا بۆ نێو ئەم حەستەمە زەردەمایەی حەشارگەم پەلامارم بدەن و لەباتی نەیارەکەی دوێنێمان، کوت کوتم بکەن!... میناکەم! داخوا پاش ئەم کارەساتە هیچ فرمێسکی بەزەییم بۆ هەڵوەرێنێ؟ بەڵام نا مینا! تۆ نابێ لەبیرت بچێ، من بۆ وەدەست هێنانی هەر گوشەیەک لە چاوەکانت چ بەهایەکی گرانم داوە! بێ وەفا مەبە، قژکاڵەکەم! من بۆ ماچێکی بە ئازادییت زۆرم ئازار کێشاوە و ئارەقی ڕەنجم ڕشتووە! نەشمیلانەکەم. من خۆر و هەور و بارانم لە ڕووی تۆدا دۆزیوەتەوە. لەبیر ناکەم شەوەکەی کە کلوکلو بەفر دەهاتە خوارێ و منیش لەسەر ئەم چیایە، هەر لەم شوێنەدا لە خەمی دووریت خەوم لە چاوان زڕا بوو، هاتبووم پاڵم بە دارێکەوە دابوو، بە ئاواتی ئەویندارانەوە دەمڕوانییە ئەو ئاسمانەی کە میچی هەورەکانی، ڕووناکی شار دایانپۆشیبوو. من لەو کاتەدا وام هەست دەکرد کە ئەو نووره تەنیا شەوقی جوانی تۆیە، نێو دڵم ڕووناک دەکات... بەڵام ماوەیەکە سروشتت گۆڕاوە و تەواوی ئەو شنە بۆن خۆشانەی کە لەلای تۆوە پەیامی سەرکەوتنیان بۆ بە دیاری دەهێنام، لێم بوون بە ڕەشەبایەکی خنکێنەر و قورگمیان کپ کردووە. میناکەم! من مرۆڤێکی دڵ ژان گرتووم. منداڵێکی لە دایک و باوک هەڵبڕاوم، پێویستم بە نەوازشت هەیە. گیانەکەم...! وەرە لێم مەتۆرێ و هەر وەک ئەو سەردەمەی کە دیلی بەردەستی نەیار بووی، پەنجە گەرم و نەرمەکەتم بە سەر دابێنەوە و بە لەفزە شیرینەکەت بم لاوێنەوە. ئاخر من مردووی تۆم و بە تەواوی هەستمەوە دەتپەرستم. ڕوحەکەم لێت تێر نەبووم، بەردەوام تینووی خۆشەویستیتم. وەرە چاوەکەم فکر لەو شەوە بکەوە کە لە نێوشار سووکە برینم هەڵگرتبوو، لە تاو عیشق و تەوافی کابەی ئاواتم، بە برینداری لە یاران هەڵبڕام و بەپەلە هاتمە ئاستانەی دەرگاکەتان و تۆش وەک هەمیشە چاوەڕوانم بووی؟ من بە شەلە لێت نزیک بوومەوە و بەدەم پێکەنینەوە گوتم:- منیا، بریندار بووم! بەڵام مەترسە برینەکەم سووکە و جێی مەترسی نیە.

هەرچەند لەوکاتەدا بەڕواڵەت بە ڕووی خۆت نەهێنا، بەڵام من لە شڵەژان و لەرزینی دەنگە ناسکەکەت بۆم دەرکەوت، خۆشەویستی یەکەت سەبارەت بەمن چەند قووڵە. من ئەویندارو تینووی ئەوینی تۆ بووم، چۆن دەکرا بێ ئەوەی خۆشەویستییە بە نهێنی پاراستراوەکەت لە زمان دەرنەکێشم و هەروا لە نێو دڵی شەوگاردا ملی ڕێگا بگرم و بڕۆم؟ ڕاوەستام، بە دەنگی کز لێم پرسی:

— مینا پرسیارێکت لێ دەکەم! ئەگەر هات و شەهید بووم، داخوا دێیە سەر گۆڕەکەم؟ تۆش بە لەسەرخۆیی وەڵامت داوە:

— «بڕیار بێ، ئەگەر هات و شەهید بووی، هەموو ساڵێ لەکاتی وەرزی بەهاردا، بەدەم لاوک و حەیرانەوە چەپکە گوڵێکی ڕووەکی لەنێو زەمەند و زنوێری کوێستانەکانی ئەم دەشت و دۆڵە خوێناوییە بچنم و لەسەر گڵکۆتی دانێم و بۆ بەرگری لە ژاکان و سیس بوونیان، هەتا وەرزێکی دیکەو چەپکە گوڵێکی دی، ئەم بسکەمیان بۆ بکەم بە سێبەرو پەرژین.»

مینا تۆ پاڵپشتێکی ئەوتۆی بەهێزم بووی! چ قەوما کتومت وا لێم تەریک و لالووت کەوتی؟ بۆچی؟!... لەبەر چی بێ وەفا، هیچ دەزانی ئەم سەفەرەی دوایی وەک ساڵانی ڕابردوو نەهاتی بە دەم لەفزە هاندەرەکەتەوە تەنانەت تاکوو بەر

www.arsivakurd.org

شەوەزەنگ

سیامەند شێخ ئاغایی

شەوگار بە نیوە گەیشتبوو. مرۆڤێکی تەنیا لە ژێر پەردەی ترسی شەوەزەنگ و رەشەبادا، لە پەنا گابەردێک دا چەکەکەی بە سنگی یەوە نووساند بوو. خۆی گرمۆڵە کرد. وەک رێویەکی ترسنۆک، بێ ئۆقرە لە هەر خشپەیەک دەسڵەمی یەوە.

بۆ تاوێک چاوەکانی نوقاندو رۆژگاری پڕ تین و تاوی پێشمەرگایەتی هێنایەوە سەر شریتی بیرەوەرییەکانی، واتا ئەو سەردەمە کە ئەو شێرێکی بوێرو لە داو نەکەوتوو بوو، سەری بۆ فرعەونەکان دانەنواند بوو. بۆ گەیشتن بە ئەوینی پاکی "مینا"ی بێ گەردی، ماندوویی و دڵەڕاوکێ نەیان توانیبوو بە چۆکی دابێنن. ئەو بە رۆژ سوڵتانی نێو چیاکان و بە شەو میری نێو شارو ئاواییەکان بوو. هەروا لە کۆڕی خەباتدا بیرو بۆچوونی تایبەت بەخۆی هەبوو. لەڕوانگەی ئەوەوە خەبات و ئەوین دوو یاری لێک جیا نەکراوە بوون؛ خەبات بە بێ ئەوین بۆ ئەو مانایەکی نەبوو. چونکە ئەو سەرکەوتنی لە ئەوین و خۆشەویستی دا دەدۆزییەوە. لە لایەکی دیکەوە ئەم مێرە ئازایە خۆشەویستی گەلی خۆی بوو، لە هەر لاوە پیرو لاو بە پیریەوە دەچوون و ئامێزی گەرمی خۆیان بۆ دەکردەوە. ئەویش لەنێو شەپۆلی رێزو حورمەتدا، شانازی بە خۆ دەکردو چەکی شان و جامانەی لاری لێ نەدەبوو بە خورەی شەرەف و ئابڕو.

ئەو کاتێک فامی کردووەتەوە لە شەوێک دا، کە مانگی چواردە لەگەل سەری وەدەرنابوو، بە تیشکی، ڕووی زەویی ڕووناک کردبووەوە. چاوی بە کیژۆڵەیەکی دیلی بەردەستی دووژمن کەوت کە بۆ جوانی لەگەڵ تیشکی مانگ شەڕی دەکرد، کیژۆڵەی جوان بە سێرەی نێو نیگای لاوی ئازای سەرسام کرد. لاوی ئازا بە هێوری چەند هەنگاوێکی بۆ لای کیژی جوان هەڵێنا، ئەوسا هەر دوو جوانچاک لەبەرامبەر نیگای یەکتردا بێ ئەوەی ورتەیان لەبەر بێ، بۆ دەمێکی کورت ڕاوەستان و سەیری بەژن و باڵای یەکتریان کرد. کات تەنگ و شوێن جێی مەترسی بوو، بەڵام پارسەنگی ئەم ئەوینە ئەوندە بەهێز بوو، بەلاوی ئازای سەلماند کە حەزلێکردوویی و گەیشتن بە ئەوینێکی پاک و بێ خەوش، تاوان نییە. هەر بۆیە بە هەڵنانەوەی هەنگاوێکی دیکە بەرەو ئاسکۆڵەکە، بە شەرم و نیوە شەرم، بە خێرایی بروسکەیەک شەوباشی بە سەردا ڕەوان بوو، ئەوسا لە حاڵێکدا ئازای ئەندامی ئارەقەی شەرم دایگرتبوو، بە سەبرایی سرتەیەک ناوی پرسی. کیژۆڵەی چاوڕەش بە دەنگێکی ناسکتر لەجریوەی مەلە باڵ نەخشینەکان، وەڵامی دایەوە: "مینا"! ئیدی لەم کاتە بە دواوە شۆڕەلاو دڵی بە چەشنی لاولاو لە بەژن و باڵای مینای بۆن خۆش ئاڵاو بوو بە ئەویندارێکی گیان فیدا.

شەوەزەنگ بنەی نەدەهات. ڕەشەبا بە وژە و هاژە، پرسیارە بە ئاخ و ئۆف داپۆشراوەکانی ئەم مرۆڤە لە پرزە کەوتووی بەرەو ئاسمانی سەر ماڵەکەی مینا لوول داو لە بارەگای پاکی ئەوین دایبەزاند:

– «مینا گیانەکەم! خۆ تۆ هەر هەمان میناکەی جارانی و هیچ لە پێش چاوی من نەگۆڕاوی. خۆت باش دەزانی من گیان بەختکەرێکی ئەلقە لەگوێتم و بۆ وەدەست هێنانی لەشی بۆن خۆشت لە هیچ چەشنە هەوڵێک درێغیم نەکردووە. چ قەوما و سووچم چ بوو، وا بە جارێک لەشی گەرم و گرشەگرشی چاوە جوانەکانت لە من تاران!؟ مینا لەبیرتە، شەوەکەی لەگەڵ هاوڕێیانم دەستمان بە سەر پێگە گەورەکەی نزیک ماڵەکەتان داگرت؟ ها!!؟ لە یادتە پاش سەرکەوتن بۆ وەرگرتنی مزگێنی خۆم گەیاندە بەر دەرگای ماڵەکەتان و تۆش بێ سەبرانە لە پشت دەرگا کەڵێنت دابووە دەرگاکەو چاوەڕوانم بووی؟ هەرکە چاوە خوا جوان کردووەکەت بە من کەوت. بە ڕوویەکی خۆش کەلێنت دایە دەرگاکە، بەڵام من لە ترسی نەیار ڕێگای هاتنە ژوورم نەبوو. تۆ لەو دیوی دەرگاو منیش لەم دیوی، تا بوولێڵی بەیانی دەستمان لەنێو دەستی یەکدا وەک دوو دارە سنەوبەر ڕوو بەیەک ڕاوەستاین و ڕاز و نیازمان کرد... لەبیرتە!؟ مینا گوڵەکەم! لەم کاتدا هیچ ئاگات لەمن بوو کە بە گڕی سەری قامکانت خەریک بوو لەشی بە ئەوین داپۆشراوم ببێ بە قەقنەس؟ چەندم حەز دەکرد ڕێگای هاتنە ژوورم بووایە و لە نزیکەوە بە هەڵمژینی بۆنی خۆشی سنگ و بەرۆکت، جەستە تینووەکەم پاراو بکەم. لە یادتە ویستم دەرگاکە بشکێنم و خۆم دە ئامێزت هاوێم، بەڵام تۆ خێرا کێشاوە و گوتت:

– نا، نابێ! ئەم سنگەم جووتە خەرمانێکی سوورو شەقڵکراوی تێدا هەڵدراوە و تا دەوراندەوری ئەم خەرمانە لە جەردەو ملهوڕان پاک نەکرێتەوە، ڕێگا نادەم هیچ گیانلەبەرێک دەستیان بۆ بەرێ!

مرۆڤی تەنیا سەری هەڵێنا و بە دەم ئاخێکەوە کە لە ناخی یەوە سەرچاوەی دەگرت، ڕوو بە تاریکی و پێچ و لوولی ڕەشەبادا گوتی:

– «بەڵام مینا، نازەنینەکەم! خۆ ئێستا لەم مەڵبەندە چەقەڵ و داڵ نەماون و ڕایان کردووە، تۆش بووی بە باخی پڕباری ژیانم. پێم ناڵێی تاوانم چیە کە ئەم خەرمانە سوورەی سەر سنگت وا لە من بووەتە دڕکی ژەهراوی بە ژەهری مەرگباری لەشم هەڵدەگێرێ و نابودم دەکا؟... ئای شاخەکان، قەڵاکانی دوینێم...!! بۆ دەنگتان لێ نایەو گوشاری خۆف و خەفەتتان هاویشتووە سەر جەستەم؟ هۆ دەشتەکانی گەرمیان و شارەزوور بۆ شنەی بۆن خۆشتان ڕێ ناکەوێ؟ ئاخر ڕەشەبا پشووی لێ بڕیم! هۆ یارانی زازا، کرمانج، گۆران و سۆران! لە ئێوە دەپرسم، مەگەر مینا هی من نیەو دیلانی ژیانی هاوبەشیمان نەگێڕاوە؟!

– مینا گیان! ماوەیەکە زۆر هەست بە دووریت دەکەم. لە دووریت دایم برسی و تینووم، لە حاڵێکدا، ئێستا بە هێزترین خواردەمەنی دووعا بەسەردا خوێنراوی ئیمامەکانم لەبەردەست دایە و زۆڵاڵ و ساردترین خواردنەوەی تورکستانم لە لایە، دیسانیش هەرچی دەخۆم و دەخۆمەوە تینوویێتیم ناشکێ و برسێتیم دوایی نایە. بڕوانە!!... سەرەڕای ئەو

www.arsivakurdi.org

ڕاگەیاندن

بۆ کۆمەڵەکانی ئەندام و ڕای گشتیی کوردەکانی دانیشتووی سوید

فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان بە بەشداریی ١٥٣ نوێنەری هەڵبژێراو لە ٣٨ کۆمەڵەی ئەندام ، یەکێتیی ژنان ، لاوان ، نووسەران ، یاسازانانی کورد و ئۆرگانەکانی لە ڕۆژانی ١٠-١٩٩٩/٤/١١دا کۆنگرەی هەژدەیەمینی خۆی لە ژێر دروشمی « ئێمە بە یەکەوە بە هێزترین »دا پێکهێنا.

نوێنەری پارتی سۆسیال دیموکراتی سوید، پارتی چەپی سوید، پارتی ژینگەی سوید، پارتی گەلی سوید، سەرۆکی دەزگای ABF ، نوێنەری ڕێکخراوی هاوکاری فیدراسیۆنەکانی بیانی SIOS ، کۆمیتەی هاوکاری پارتە سیاسییەکانی کورد و کوردستانی، نوێنەری حکومەتی فیدراڵی هەرێمی کوردستان ، میوانی کونگرەی هەژدەی فیدراسیۆن بوون. هەروەها دەرگای کۆنگرە بۆ هەموو کەس کراوە بوو.

کۆنگرە دوای بژاردنی نوێنەرانی بەشدار، سەرەتا کۆمیتەی بەڕێوەبەری (دیوان)ی هەڵبژارد و بە سرودی نەتەوایەتی ئەی ڕەقیب کرایەوە. پرۆگرامی کاری کۆنگرە پەسەند کرا. سەرۆکی فیدراسیۆن و میوانەکان وتاری خۆیان خوێندەوە. دوو کۆمیتەی کار بۆ کۆکردنەوەی پێشنیاری نوێنەران و بژاردنی دەنگەکان هەڵبژێران و سەرۆکی یەکێتیی ژنانی کوردستان و سەرۆکی یەکێتیی لاوانی کورد وتاریی خۆیان خوێندەوە.

ڕاپۆرتی خەبات و ئابووری کۆمیتەکانی کاری کۆمیتەی گشتی کەوتنە بەرباس و گفتوگۆیان لەسەر کرا و دوای ڕوونکردنەوەی چەند خاڵ ، دەنگیان بۆ درا و بە تێکرایی دەنگ پەسەند کران.

کۆنگرە لە ڕۆژی دووهەمیدا پرۆگرام و پەیڕەوی فیدراسیۆنی،(کە ماوەی ساڵێک بوو لەلایەن کۆمیسیۆنێکەوە و بە هاوکاریی کۆمەڵەکان و ئۆرگانەکانی ئامادە کرد بوو،) خستە بەرباس و بە تێروتەسەلی گفتوگۆی کرد و پێشنیاریی کۆمیسیۆن بە ٩٨ دەنگی لەگەڵ ، ١٤ دەنگی دژ و ٥ بێدەنگ پەسەند کرا.

دوای پەسەند کردنی پرۆگرام و پەیڕەوی فیدراسیۆنی، کۆمیتەی ڕاوێژ لە ڕاپۆرتێکدا ناوی پاڵێوراوەکانی بۆ ئۆرگانەکانی فیدراسیۆن ئاراستەی کۆنگرە کرد و ڕایگەیاند کەسانی دیکەش دەتوانن ناوی خۆیان لە لیستەی پاڵێوراواندا بنوسن ، کە چەند کەس ناوی خۆیان نوسی. لە ئاکامی هەڵبژاردنێکی ئازاد و نهێنی دا، ئەندامانی بۆ ئۆرگانەکانی فیدراسیۆن هەڵبژێران.

کۆنگرە لە درێژەی خەباتی خۆیدا ڕاپۆرتی کۆمیتەی پێشنیاری ئەندامانی خستە بەر باس و سێ بڕیاری لەسەر پرۆسەی ئاشتیی کوردستان ، مەحکوم کردنی دەوڵەتە داگیرکەرەکانی تورکیا، ئێران، عێراق و سوریە و هەوڵ دان بۆ پێکهێنانی کۆنفرانسێکی نێونەتەوەیی بۆ چارەسەر کردنی کێشەی گەلی کورد پەسەند کرد. کۆنگرە هەروەها سوپاسی هەموو ئەو ڕێکخراو و کەسایەتیانەی کرد، کە بە شێوەی ڕاستەوخۆ یان بە ناردنی پەیام بەشداری کۆنگرەی هەژدەی فیدراسیۆنیان کرد بوو.

فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید
١٩٩٩/٤/١٢

ئەندامانی هەڵبژێراو بۆ ئۆرگانەکانی فیدراسیۆن

کۆمیتەی کارگێڕ

١- کەیا ئیزۆڵ
٢- حامید گەوهەری
٣- گۆڤان ئامیدی
٤- عاسی ڕەباتی
٥- سەلام جەزیری
٦- عادل ئەنوەر
٧- چیاڤان بامەڕنی
٨- فەخری ئولچەر (جێگر)
٩- ئەوین چەلەن (جێگر)
١٠- نیمەت چەلەبلی (جێگر)

کۆمیتەی گشتی

١- ساڵح دەمیر
٢- لوقمان ئەرتاش
٣- ئەمین سندی
٤- گوڵستان ئەل ئالتون
٥- شۆڕش بەرزەنجی
٦- کامەران شوان
٧- تەیموری خەلیل
٨- نوری ساڵح
٩- زینەت باڵ
١٠- عەتا ئالا
١١- ڕەحمان حەسەن
١٢- ئیحسان شەنەر
١٣- گۆران جاف (جێگر)
١٤- ئەحمەد سندی (جێگر)
١٥- سەعید ئەردەم (جێگر)

کۆمیتەی ڕێڤیسۆر

١- ڕەشید بورهان
٢- وەقاز چەلیک
٣- فەلات قۆڕ کەیا
٤- شەوین ئیزۆڵی (جێگر)

کۆمیتەی ڕاوێژ

١- خالید خۆجە
٢- شۆڕش بەلاد هادە
٣- کەمال مهاجر
٤- مستەفا ئایدۆغان
٥- عەزیز ئالش
٦- دیجلە قزل (جێگر)
٧- حاجی کاردۆخی (جێگر)

www.arsivakurdi.org

پێویستە ئاسۆی نوێ و گرنگی بۆ دیاریی بکات.

ڕوو ڕەشکردنی ٧٥ ساڵەی دامەزرانی کۆماری تورکیا:

فیدراسیۆن بە بۆنەی ٧٥ ساڵەی مێژووی خوێناوی و دژواری تورکیا، کۆماری تورکیای ڕووڕەش کرد. فیدراسیۆن پلانێکی بەرفراوانی بە بەشداریی کەسانی دیار لە حکومەتی سویددا داڕشت. هەرچەندە لایەنی کوردی لەو چالاکییەدا زۆر بەهێز نەبوو، بەڵام چالاکییەکە وەک ئامانج ڕۆڵێکی گەورەی هەبوو و تەئسیری مەزنی لەسەر کرداری دوژمنە داگیرکەرەکان دانا. فیدراسیۆن لەو چالاکییەیدا، بە چەکی حکومەتی تورکیا لە تورکیای دا و ئەوانی شەرمەزار کرد.

هەڵوێستی فیدراسیۆن لەسەر ڕووداوەکانی پەیوەندیدار بە ئۆجەلانەوە:

دوای هاتنی ئۆجەلان بۆ ڕۆما و تا تەسلیم کردنەوەی بە تورکیا، فیدراسیۆن چوار بەیاننامەی بڵاوکردەوە و نامەیەکی ڕەسمی ڕەوانەی سەفارەتی ئیتالیا کرد. خاڵی سەرنجراکێش لەو هەڵوێستانەدا، ئەوە بوو کە کۆمیتەی کارگێڕ و گشتیی بەیەک دەنگ پشتی ئەو هەڵوێستەیان گرت، بەڵام هەندێ کۆمەڵەی ئەندام ڕەخنەیان لە فیدراسیۆن گرت و گوتیان فیدراسیۆن دەبوو لەم بارەیەوە خەباتێکی پتر بکات. لە لایەکی ترەوە، هەندێ کۆمەڵە گوتیان فیدراسیۆن دەبووایە بێ هەڵوێست بێ و نەدەبوو خۆی تێکەڵی ئەوکارانە بکات. بە بۆچوونی ئێمە هەر دووی ئەوانە هەڵەن.

ژیان و خەبات لە چوار پێنج مانگی ڕابردوودا پیشانی دا، هەڵوێستی فیدراسیۆن ڕاست بوو و ڕەخنەکان لەجێ دا نەبوون. گرنگ ئەوەیە، کە ئۆرگانەکانی فیدراسیۆن بە یەک دەنگ لە پشت هەڵوێستی خۆیان ڕاوەستان. ئەو هەڵوێستەی فیدراسیۆن لەسەر بنچینە و پرنسیپێک وەرگیرا، کە فیدراسیۆن لە ئەزموونی ١٧ ساڵەیدا بەدەستی هێناوە.

بەربانگ:

لەبەر کەموکوڕی لە ستروکتوری فیدراسیۆندا، وەک دەمانویست ساڵی ڕابردوو کاری بەربانگ بەڕێوە نەچوو و نەمانتوانی پتر لە چوار ژمارە بەربانگ بڵاو بکەینەوە. هیوادارم کۆنگرەی ١٨ بتوانێ گۆڕانکاریی پێویست بەجێ بێنێ تا بەربانگ بە بەردەوامی پارێزگاریی لێ بکرێ. پێویستە ئەندامانی فیدراسیۆن بزانن، بەربانگ کەی دەردەچێ، لە چەند لاپەڕدا دەردەچێ و تا چ ڕادەیەک ڕای خوێنەرانی وەردەگرێ و چەندە لە دڵی خوێنەرانیدا جێ دەکاتەوە. نابێ لەبیر بکەین کە بەربانگ گۆڤاری ئەندام و لایەنگرە دڵسۆزەکانی فیدراسیۆنە و دەبێ بەم تێڕوانینییە درێژە بە ژیانی بدات. بەشی سویدی بەربانگ کە لە شەش ژمارەی دوایی دا بڵاوکراوەتەوە، پێویستە جێ بگرێ و دەوڵەمەندتر بکرێت بکات. بەربانگ دەبێ دەستەی نووسەرانی تایبەتی هەبێ.

فیدراسیۆن لە ئینترنێت دا:

دوای هەوڵدانێکی زۆر، فیدراسیۆن، بەربانگ، یەکێتیی ژنانی کوردستان و یەکێتیی لاوانی کورد بەرلە کۆنگرە لە ئینترنێت دا جێیان گرت.

دوا وتە:

فیدراسیۆن ساڵی ڕابردوو بە هەموو کەموکوڕییەوە، بە خەبات و چالاکی دەوڵەمەند جێگەی خۆی لەنێو کوردەکانی سویددا پاراست. تەنانەت دەتوانم بڵێم ڕای گەلێک خەڵکی بۆلای خۆی ڕاکێشا و ئەوانی لە خەباتی فیدراسیۆن نزیک کردەوە. لەنێو خەباتی فیدراسیۆندا، ڕەخنە و پێشنیاری دۆستانەیان کرد و لە لایەن کۆمیتەکانیشەوە بەباشی کەڵکیان لێ وەرگیرا. ئێمە هەوڵماندا فیدراسیۆن ڕۆڵی خۆی بە دروستی و بەپێی پرنسیپی خۆی بەرەوپێش بەرێ. ڕەخنە و ویستی جۆراوجۆر خەباتی ئێمەی بەهێز کرد. مەبەستی هەموو لایەکیش ئەوە بوو، کە فیدراسیۆن وەک دەزگایەکی نەتەوەیی، دیموکراتی مۆدێرن و نوێنەری کوردی دانیشتووی سوید بە شێوەی پۆزەتیف لە خەباتیدا بەردەوام بێ.

بە ئاواتی سەرکەوتنی کۆنگرەی هەژدەی فیدراسیۆن

www.arsivakurdi.org

وتاری سەرۆکی فیدراسیۆن
لە
کۆنگرەی هەژدەهەمین دا

سالێکی تر بەسەر خەبات و تێکۆشانی سەخت و دژواری فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکاندا تێپەڕی. لەم ڕوانگەیەوە، بە ناوی سەرۆکی فیدراسیۆنەوە دەمەوێ ئەم تێبینییانەی خوارەوە ئاراستەی کۆنگرەی هەژدەی فیدراسیۆن بکەم.

لە کۆنگرەی ١٧دا گەلێک گۆڕانکاری پێویست بوو، کە لە پرۆگرام و ستروکتوری فیدراسیۆندا بکرێ، بەڵام مخابن کۆنگرە لە بەجێ هێنانی ئەو ئەرکەیدا سەرنەکەوت. لەبەر ئەوە ئێمە لە کار و خەباتی ساڵی ڕابردووی فیدراسیۆندا، گەلێک گیروگرفتمان هاتە ڕێ، چونکە لە کۆنگرەی ١٧دا پێشنیاری کۆمیسیۆنی ستروکتور پەسەند نەکرا، ئەمساڵ پێویستە کۆنگرە زۆر بەجیدی بایەخ بدات بە پێشنیاری کۆمیسیۆنی ئامادەکردنی پرۆگرامی نوێی فیدراسیۆن. بە کورتی گۆڕانکارییەکانی پێویست ئەمانەن:

ئا– ئەرکی ئەندامانی کۆمیتەی گشتیی و کارگێڕ دەبێ بەڕوونی لە پرۆگرامی فیدراسیۆندا بگونجێن.

ب– بە بوونی سکرتێری فیدراسیۆن لە پرۆگرامدا، بوونی جێگری سەرۆک زیادەیە و پێویستە لە پرۆگرام هەڵگیرێ.

پ– ئەرکی سەرۆکی فیدراسیۆن دەبێ بەڕوونی دەستنیشان بکرێ لە پرۆگرامدا.

ت– کۆمیتەی پەیوەندییەکانی ناوخۆ دەبێ سەرلەنوێ ڕێکبخرێتەوە. ئەندامانی کۆمیتەکانی هەرێم پێویستە ئەرکی زیاتر لە ئەستۆ بگرن.

ج– مافی ئەندامەتی کۆمەڵەکان پێویستە چارەسەر بکرێ و بە ڕوونی لە پرۆگرامدا دەستنیشان بکرێ و خاڵەکانی پرۆگرام جێبەجێ بکرێن.

کورد وەک کۆمەڵێکی بیانی لە سوید، هێندێک چالاک دێتە بەرچاو و جاری وا هەیە ڕووداوەکانی نێوخۆ و دەرەوەی وڵات بە ڕۆژان و بگرە بە چەند مانگ جیهان و سوید دەهەژێنن. لە ڕووداوی ئەوتۆدا، فیدراسیۆن پێویستە ئامادە بێ لە بەرامبەر ڕای گشتیی ئەندامانیدا. ڕووداوەکانی ساڵی ڕابردوو دەریان خست، بوونی فیدراسیۆن چەندە گرنگ و پێویستە.

مەسەلەی ١٧ لاوی کوردی فڕێنراو لە سوید، کارەساتی سووتانی دیسکۆی هیسینگی یوتبۆری، پرۆسەی ئاشتیی لە باشووری کوردستان، هاتنی ئوجەلان بۆ ڕۆما و دانەوەی بە دەوڵەتی تورکیا، کە هەتا ئێستاش هەر بەردەوامە، کارێکی مەزنیان کردە سەر خەباتی فیدراسیۆن. بێگومان ئەمانە شتێکی سروشتیین، بەڵام مخابن مەسەلەی کورد هەر ئەوەندە نیە، کە ئاماژەم پێکرد.

مەسەلە کۆمەڵایەتییەکانیش وەک ڕووداوەکانی تر لە ئارا دایە. مەسەلەی ناکۆکی نەوەکانمان و لێک دوورکەوتنەوەیان و کێشەی منداڵان و لاوان، مەسەلەی پێناسەی نەتەوەیی، مەسەلەی پەنابەرانی کورد و ....هتد هەر دێت و گەورە و دژوارتر دەبێ. وەک بڵێی هەموو کێشە دژوارەکان ملی کوردیان گرتووەتەوە. ئەمساڵیش لەنێو کارەکاندا، هەندێ جار خۆمان بە دواکەوتوو دەبینین، دیارە ئەم حاڵە تا ماوەیەکی تریش هەر بەو شێوەیە بەردەوام دەبێ. فیدراسیۆن بەپێی توانا وەڵامی بەشێکی ئەو کێشانەی داوەتەوە، هەرچەندە ئاسان نەبووە.

لە ساڵی ڕابردوودا، نزیکەی پازدە جار ناوی فیدراسیۆن لە چاپەمەنییە سویدییەکاندا کەوتە بەرچاو و گرنگی خەباتی (پرۆفێسیۆنال) هاتە ئاراوە.

هەوڵدان بۆ بەجێگەیشتنی پرۆسەی ئاشتی لە باشووری کوردستان:

دەستەی نوێنەرایەتی فیدراسیۆن کە لە سێ کەس پێکهاتبوو، چوون بۆ باشووری کوردستان. دیتن و بۆچوونی کۆنگرەی ١٧ی فیدراسیۆنی لەم بارەیەوە بە نوێنەرانی پارتی دیموکرات و یەکێتیی نیشتمانی کوردستان و حیزبی شیوعی کوردستان ڕاگەیاند.

سەردانی باشووری کوردستان لە دوولاوە گرنگ بوو. یەکەم ئاشتیی پێکهات و دووهەم گەلی باشووری کوردستان باشتر فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکانیان ناسی. هیوادارم پرۆسەی ئاشتی تا گەیشتن بە ئامانجی فیدراڵی بەردەوام بێ.

سووتانی دیسکۆی یوتوبۆری:

فیدراسیۆن لە کارەساتی سووتانی دیسکۆی هیسینگی شاری یوتوبۆریدا، کە هەموو خەڵکی سویدی خەمبار کرد، بەرپرسیاریی خۆی لە بەرامبەر بنەماڵە دڵسووتاوەکاندا بەجێ گەیاند. لە ڕۆژی ئەوتۆدا، کوردی بێ دەوڵەت دەبێ بۆخۆی هەستێتە سەرپێ. بۆیە فیدراسیۆن لە پلەی نوێنەری کوردی سویددا ئەرکی خۆی بە ئەنجام گەیاند.

مەسەلەی تێکەڵاوی (ئینتێگراشیون):

فیدراسیۆن لە کۆبوونەوەی ئۆرگانەکانی خۆیدا لەسەر مەسەلەی تێکەڵاوی بڕیاری گرنگ و بە سوودی وەرگرتووە، هەروەها لە بارودۆخی بنەماڵەکان و ناکۆکی نێوان نەوەکاندا بەجیدی هەوڵی داوە. ئەو کێشەیە ئەمڕۆش لە بەرنامەی کاری خۆی و کۆمەڵەکانی دایە و کۆنگرەی هەژدەش

www.arsivakurd.org

سەروتار

بە پێشوازیی سەدەی بیست و یەکەم

فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید لە مانگی نیسانی ١٩٩٩دا هەژدەهەمین کۆنگرەی خۆی پێک هێنا. ١٥٣ نوێنەر لە سەرانسەری وڵاتی سویددا بەشداری کۆنگرە بوون و بۆ ماوەی دوو ڕۆژ لەسەر کێشەی نەتەوەی کورد باس و گفتوگۆیان کرد. لایەنی باش و خراپی کۆنگرە پێویستی بە هەڵسەنگاندنی کوردەکانەوە هەیە. بەشداریکردنی ئەو نوێنەرانە، پەیوەندییەکانی فیدراسیۆن و بڕیارەکانی کۆنگرە جارێکی تر پێشانیان دا فیدراسیۆن هەتا دێ لەنێو کوردەکانی نیشتەجێی سویددا جێی تایبەتی خۆی دەپارێزێ. بڕیاری کۆنگرەی هەژدە لەسەر مەحکوم کردنی دەوڵەتە داگیرکەرەکانی کوردستان و بە تایبەتی دەوڵەتی داگیرکەری تورکیا کە گوشارێکی زۆریان خستووەتە سەر گەلی ئێمە، هەڵوێستێکی دروست حیساب کراو بوو.

کۆنگرەی هەژدە داوای لە هەموو ڕێکخراو و هێزە سیاسییەکانی باشووری کوردستان کرد تا هەوڵی سەقامگیرکردنی ئاشتی بدەن و بە زووترین کات بە ڕێگەی هەڵبژاردنێکی دیموکراتیدا چارەنووسی گەلی ئێمە لە باشوور روون بکەنەوە. هەروەها کۆنگرە بڕیاریدا فیدراسیۆن بۆ چارەسەر کردنی ئەم مەبەستە، شێلگیرانە تێبکۆشێ.

لە هەڵسەنگاندنێکی گشتیی دا بە ئاسانی دەبینین، کە فیدراسیۆن لە پلەی ڕێکخراوێکی کوردی نیشتەجێی سوید، گەلێک ئیمکاناتی مەزن و کادێری بە ئەزموونی هەیە کە بتوانین کەڵکیان لێ وەرگرین، بەڵام تا ئێستاش فیدراسیۆن ناتوانێ لە هەموو ئەو ئیمکاناتە کەڵک وەرگرێ، کە لە دەستی کوردی نیشتەجێ لە سویددا هەیە. ئەمانە هۆی تایبەت بە خۆیان هەیە، کە پێویستە هەموو بە یەکەوە ڕێگا چارەیان بۆ بدۆزینەوە.

بەربانگ:

بە بۆنەی کاری کۆنگرەی ١٨، نەورۆز و فێستیڤاڵی لاوان، بەربانگی ژمارە ١١١ هەندێک دوا کەوت. هەموو ساڵی هەوڵ دەدەین کاری کۆنگرە و چالاکییەکانی تر کار نەکەنە سەر بەبانگ، بەڵام بەداخەوە ئەو سیستەمەی ئێمە پەسەندمان کردووە بۆ بەربانگ، هەموو جارێ تووشی ئەو کەموکورتی یەمان دەکات، کە دەبێ بە زووترین کات ڕێگا چارەیان بۆ بدۆزینەوە.

دۆزی ئەمڕۆی کوردستان:

کێشەی کورد بە وردی لە ڕۆژهەڤی دنیا دایە. هەموو ڕۆژێ لە دنیادا شتی نوێ لەسەر مەسەلەی کورد ڕوو دەدات. پەیوەندی و دانوستاندنێکی مەزن لەسەر مەسەلەی کورد پێک هاتووە. دەوڵەتە داگیرکەرەکان و بە تایبەتی دەوڵەتی داگیرکەری تورکیا، دوای ڕفاندنی ئۆجەلان و دوای سەرکەوتنی هێزە ڕەگەزپەرەستەکان لە هەڵبژاردنی تورکیادا، گوشاری خۆیان بۆ سەر گەلی کورد زیاد کردووە و لەم بارەیەوە هیچ ترسیان نییە و لە تورکیا و تەنانەت لە دەرەوەش بە ئاشکرا دەجوڵێنەوە و خەباتێکی یەکگرتووی دیپلوماتی دژی هێزە کوردییەکان بەڕێوە دەبەن. ئێمە ڕێکخراوە دیموکراتییەکان لە دەرەوەی وڵات پێویستە ئامادەی وەڵام دانەوەی ئەوان بین. لە گوتاری سیاسەتمەدارە سویدییەکان لە کۆنگرەی هەژدە و فێستیڤاڵی لاواندا دەرکەوت، کە زەمینەیەکی باش بۆ چارەسەر کردنی کێشەی کورد هەیە. فیدراسیۆن دەبێ بە هەموو تواناوە لەو دەرفەتانە کەڵک وەرگرێ، هەرچەندە ڕووداو و ئاڵوگۆڕەکان لەسەر کێشەی کورد ئەوەندە بەپەلە سەرهەڵدەدەن، کە ڕووبەڕوو بوونەوە لەگەڵیان دا دژوارە و مرۆڤ ناتوانێ بەشێوەیەکی شیاو کاریان لەسەر بکات.

فێستیڤاڵی لاوان:

ئەمساڵ بۆ یەکەمجار فیدراسیۆن، یەکێتیی لاوان و ABF بەیەکەوە فێستیڤاڵی لاوانیان پێک هێنا. فێستیڤاڵ بۆ ماوەی سێ شەو و ڕۆژ بە سیمنار، کۆنفرانس و شەوئاهەنگ ڕازایەوە. گەلێک سیاسەتمەداری ناسراو بەشداریی پانێلەکانیان کرد. هەروەها لەسەر مەسەلەی تێکەڵاوی و مەسەلەی لاوان چەند پانێل ئامادە کرا و بە سەدان کەس بەشدارییان تێدا کرد. پەیوەندی نزیک لەو چالاکی یانەدا بەدەست هات و چەند لایەنی فێستیڤاڵەکە سەرکەوتو بوون و هیوادارین هەموو ساڵێ پێک بێ.

لە دەست پێکردنی سەدەی بیست و یەکەمدا گەلێک ئەرکی گرنگ دەکەونە سەر شانی فیدراسیۆن و ئەندامانی و دەبێ خۆیانی بۆ ئامادە بکەن و هەوڵی جێبەجێ کردنی بدەن.

جیهانی ئەمڕۆ لەم بارەیەوە کە ناحەقی یەکی زۆری لە نەتەوەی کورد کردووە، بە شەرمەزارییەوە پێ دەنێتە سەدەی بیست و یەکەم و شەرمێکی مەزنیشە کە بە ڕاشکاوی بۆ چارەسەر کردنی مافی نەتەوەی کورد هەنگاو هەڵناگرن. هەروەها بۆ ئێمەی کوردیش جێگەی شەرمەزارییە کە لە سەدەی بیستەمدا نەمانتوانیوە خۆمان لە دەست داگیرکەران ڕزگار بکەین.

www.arsivakurd.org

ناوەڕۆک

– وتاری سەرۆکی فیدراسیۆن لە کۆنگرەی هەژدەهەمین دا .. ل ٣
– ڕاگەیاندن بۆ .... ل ٦
– شەوە زەنگ .... سیامەند شێخ ئاغایی .... ل ٧
– کورد بەرەو پەرلەمانی ئەوروپا........................ ل ٩
– دوو کتێبی نوێ .... نەوزاد وەلی .... ل ١٠
– گەڕان لە دووی ژن .... حەمە سەعید حەسەن .... ل ١١
– سانسۆر .... حامید گەوهەری .... ل ١٢
– بەربانگ و خوێنەران ١٣
– کورد بەرەو پەرلەمانی ئەوروپا........................ ل ١٤
– نەورۆز. شیعر........... ئەمین سندی ١٥
– دڵنیایی . شیعر..........حەمە سەعید حەسەن............ ل ١٥
چەند چالاکییەکی فیدراسیۆن:
– سەرۆکی پارتی کاری سەربەخۆ سەردانی فیدراسیۆنی کرد ل ١٦
– یادی کارەساتی شومی هەڵەبجە .... ل ١٦
– جەژنی نەورۆز لە شکۆیەکی مەزندا .... ل ١٧
– نوێنەرانی کۆمیتەی ئامادەکاری کۆنگرەی نەتەوەیی سەردانی فیدراسیۆنیان کرد .... ل ١٧
– نوێنەرانی لاوان لە ڕوسیا .... ل ١٨
– سمینارێک لەسەر دۆزی کورد لە تورکیا......................ل ١٨
– دوکتۆر شەوکەت بامەرنی سەردانی فیدراسیۆنی کرد......ل ١٨
– فستیڤاڵی لاوانی کورد لە ستۆکهۆڵم .... ل ١٩
– ڕۆژی جیهانی کرێکاران .... ل ١٩
– حکومەتی مەدەنی .... حامید گەوهەری .... ل ٢٠

بەربانگ

زمارەی ١١١ ساڵی ١٧ (١٩٩٩)

ئۆرگانی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکانە لە سوێد
خاون ئیمتیاز: کەیا ئیزۆڵ
بەڕێوەبەری ئیداری: عادل ئەنوەر

دەستەی نووسەران:
حامید گەوهەری
نەوزاد وەلی

مونتاژ
حامیدی گەوهەری

ئابوونەی ساڵانە: ١٠٠ کرۆنی سوێدییە
بۆ دەزگاکان: ٢٠٠ کرۆنی سوێدییە
نرخی یەک دانە: ٢٥ کرۆنی سوێدییە
بۆ دەرەوەی سوێد: ٤٠ دۆلاری ئەمریکی
بۆ دەزگاکانی دەرەوەی سوێد: ٦٠ دۆلاری ئەمریکی

ناونیشان:

Berbang
Box 490 90 Stockholm
Tel: 08- 652 85 85
Fax: 08- 650 21 20
پۆستگیرۆ: 8- 80 38 64

دەستەی نووسەران مافی ئەوەی هەیە، ڕێنووسی وتارەکان ڕاست بکاتەوە و بەو شێوەیەی دەگونجێ، کورتیان بکاتەوە .
دەستەی نووسەران لە ناوەڕۆکی وتارەکان بەرپرسیار نییە

فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوێد لە ١٩٨١/٦/٦ دامەزراوە .
زمارەی یەکەمی بەربانگ لە مانگی ١٩٨٢/٧دا بلاوکراوەتەوە

بەرانگ

ئۆرگانی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکان لە سوید

ژمارە ٣٦ ساڵی ١٩٩٩